

S PRVE SEJE IZVRŠNEGA ODBORA OKRAJNEGA ODBORA SZDL

Nikakor ne enkratne ali zgolj akcijske naloge

Dne 10. januarja so se člani izvršnega odbora pri Okrajnem odboru SZDL sestali na prvi seji in obdelali zaključke zadnje okrajne konference Socialistične zveze, program dela okrajnega odbora in njegovih komisij ter proračun SZDL in drugih družbeno-političnih organizacij. Ugotovili so, da so zaključki napotilo za delo v daljšem obdobju, nikakor pa ne samo spodbuda za enkratne ali akcijske naloge.

Zato predvideva program dela okrajnega odbora SZDL, da bi v februarju najprej analizirali delo niadine v družbenih organizacijah in društvih. Z analizo bi poglobili ugotovitve, ki jih je na svoji zadnji seji glede tega vprašanja sprejel OK ZKS. Ustrezne naloge čakajo tudi komisije za družbene organizacije in društva, ki bo s sodelovanjem OK ZKS in drugih prizadetih pripravila to analizo.

V marcu bo seja okrajnega odbora posvečena obsežni problematiki šolstva in njegovega financiranja, vloga šolskih odborov pri upravljanju šolstva, delež šolskih kolektivov pri delitvi sredstev za osebne dohodke in pod.). Analizo bo pripravila komisija za družbeno upravljanje.

Aprilska seja bo posvečena vprašanju: kako delajo krajevne organizacije SZDL v okraju. Analiza organizacijske komisije

bo zajela predvsem metode dela krajevnih organizacij in jih primerjala s predvidevanji o vlogi SZDL v luči nove ustave. Če naj bo krajevna organizacija SZDL najmočnejši politični regulator v bodoči krajevni skupnosti, potem mora imeti za to vlogo na voljo predvsem ustrezne kadre, prostore, sredstva in načine dela. Pomen krajevne organizacije raste s tem, ko priteguje vse svoje člane k soodločanju o politiki v komuni. To pa ni lahka in ne enostavna naloga. Varjetno bo treba opustiti marsikatero zastarelo metodo dela in se smeleje lotevati novih in koristnejših oblik pritegovanja ljudi k dejanskemu soodločanju.

Izvršni odbor je sklenil, da bo v tem času organiziral tudi vrsto predavanj in posvetov za posamezne sektorje dela. Najprej bo na vrsti širša razprava o težah za novo ustavo, na-

menjena predvsem političnemu aktivu v okraju. Podpreti bo treba napredne težnje, da bodo dobile mesto v komunističnih statutih. Krajevne organizacije SZDL bodo poskrbele za to, da bodo v statutih komun vsi občani zajeti kot aktivni ustvarjalci družbe.

Sekcije za zunanje politične vprašanja bodo izmenjale dosedanje izkušnje v začetku februarja. Lahko bodo poživile delo tudi tam, kjer si glede osnovnih organizacijskih vprašanj dela teh sekcij še niso na jasnem.

Uspehi stanovanjskih skupnosti so v glavnem dobri, vendar precej različni. Zato bo posvetovanje o načrtih, prijemih in načinih dela lahko pripomoglo k medsebojnemu spoznavanju in koriščenju dobrih izkušenj med stanovanjskimi skupnostmi. Potrebne podatke bo zbrala komisija za družbeno upravljanje. — Izvršni odbor je nadalje med drugim ocenil, da bi lahko s sredstvi, ki jih imajo v okraju za taborjenja in letovanja, organizirali znatno več kot smo doslej. Zato bo komisija za organizacijo in društva izdelala ustrezno analizo ter pripravila posvetovanje s prizadetimi.

Da bi dobili celoten pregled nad stanjem sredstev informacij v okraju, bo komisija za tisk in sodelovanje z idejno-vzgojno komisijo in izdajateljskim svetom Dolenjskega lista organizirala v marcu mesec tiska.

Naloge je torej veliko. Da bi jih lahko uresničili, je izvršni odbor okrepljen komisije z novimi predsedni-

Pomoč kolektiva zdravilišča v Dol. Toplicah

Kolektiv uslužbencev in delavcev v zdravilišču Dolenjske Toplice je v tork sklenil, da bo pomagal žrtvam potresa v Dalmaciji s tem, da jim bo poslal svoje dnevne osebne dohodke.

ki, nekateri dosedanja člani komisij, ki so z delom preobremenjeni, pa bodo razrešeni. Na njihova mesta bodo imenovani mlajši in z dolžnostmi manj obremenjeni ljudje, ki imajo razen tega tudi posebna nagnjenja do posameznih področij dela.

Izvršni odbor je na seji sprejel tudi proračun okrajnega odbora SZDL za leto 1962, glede proračunov drugih organizacij in društev pa je po daljši razpravi sprejel stališča, ki jih bo predelal s predlagatelji posameznih proračunov.

Mg.

ZAPISKI S SOBOTNE SEJE OKRAJNEGA SVETA SVOBOD

Ključ do privlačnosti: vsebina

Tehtna in široka razprava, ki ji je sledila vrsta zaključkov, je posebna značilnost seje okrajnega vodstva Svobod in PD v soboto, 13. januarja. Predmet razglabljanja je bil program dela za letošnje leto. Obsiren program, grajen na dosedanjih izkušnjah v delu, daje poudarek trem stvarim.

1. Praksa minulih let je očitno in dosledno pokazala in potrdila, da je v vsebini kulturno-prosvetne dejavnosti ključ do privlačnosti, aktivnosti in nadaljnje rasti. Društva in posamezne aktivnosti, ki so v vsebini iskale izhodišče, so si s tem ustvarile perspektivo z najširšim razmahom. To velja za večino društev in Svobod. Kljub manjšemu številu društev, kot jih je

bilo pred leti (v zadnjem času je nekaj društev prenehalo z delom), se proces približevanja kulture ljudstvu ugodno razvija, posebno tam, kjer se sodelovanje Svobod in PD z vsemi kulturnimi činitelji izraža v skrbi za vsebinsko poglobljanje. Zato vsebina dela ni trenutni problem, ki bi ga bilo mogoče reševati z občasnimi akcijami. (Nadaljevanje na 13. str.)

Opekarna v Prečni: 2 vagona opeke

V tork zjutraj je opekarna v Prečni sporočila okrajnemu odboru Rdečega križa, da bo poslala v Dalmacijo 2 vagona zidne opeke kot pomoč po potresu prizadetim. Tudi opekarna v Zalogu bo pomagala z gradbenim materialom.

Uslužbenec Dolenjskega lista so zbrali 10.750 dinarjev in jih oddali Rdečemu križu kot svoj prispevek za prizadete družine. V tork so začeli zbirati denar v mnogih sindikalnih podjetjih v našem okraju.

Kolektiv NOVOTEKSA je poslal v Dalmacijo 200 volnenih odev

V ponedeljek je kolektiv tovarne NOVOTEKS poslal iz Novega mesta v Makarsko 200 volnenih odev, vrednih 1.827.000 dinarjev. S tem darilom so naši tekstilni delavci najlepše pokazali resnično razumevanje za nesrečo, ki je prizadela pretekli teden kraje v Dalmaciji.

Pomoč za žrtve potresa

Tekoči račun Okrajnega štaba za pomoč v potresnih krajih

V ponedeljek zvečer je bila seja okrajnega odbora Rdečega križa, kjer so razpravljali o pomoči prebivalstvu Dalmacije. Okrajni odbor Rdečega križa poziva vsa vodstva sindikalnih podjetij in šol, da začno zbirati prispevke za prizadete prebivalce v potresnem območju. Solarji, člani podmladkov Rdečega križa, bodo zbirali sredstva v svojih družinah. Manjše denarne zneske lahko kolektivi in posamezniki nakazujejo tudi na tekoči račun Okrajnega štaba za pomoč: Narodna banka, Novo mesto, številka: 606-11-9-40.

Pomagajmo žrtvam potresa v Dalmaciji

Glavni odbor Rdečega križa Slovenije je pozval vse delovne kolektive, družbene organizacije in občane, naj s pomočjo organizacij Rdečega križa takoj začno zbirati pomoč za prebivalstvo v Dalmaciji, ki je v zadnjem tednu zaradi več kot 100 potresnih sunkov utrpelo veliko škodo. Iz prizadetih krajev so izselili več kot 10.000 ljudi, izmed katerih so premmnogi izgubili v ruševinah hiš in stanovanj vse svoje premoženje: obleko, perilo, obutev, posodo in pohištvo. Po sporočilu Glavnega odbora RK Hrvatske je zdaj najbolj nujna pomoč v obleki, obutvi, odevah in denarju.

Okrajni odbor RK v Novem mestu sporoča, da je organiziral zbirališče za obleko, obutev in denar, tako pomoč pa zbirajo tudi vsi občinski odbori RK, vse osnovne organizacije RK in vse druge družbene ter politične organizacije.

Da bi bila pomoč čim hitrejša in neposredna, naj bi močnejši kolektivi in organizacije pošiljale zbrano blago naravnost na naslov: »Štab za postradale — Split«, denarna sredstva pa na naslov: Narodna banka, ZAGREB, tekoči račun številka 400-18-9-2.

POMAGAJMO HITRO IN UCINKOVITO!

Okrajni odbor Rdečega križa

Finansiranje šolstva pred obema zboroma OLO

Predsednik okrajnega ljudskega odbora tovariš Niko Belopavličič je sklical 25. kupno sejo obeh zborov okrajnega ljudskega odbora Novo mesto, ki bo jutri, 19. januarja, ob 9. uri v prostorih Doma ljudske prosvete v Novem mestu. Na dnevnem redu je najprej poročilo sveta za šolstvo o financiranju šolstva v okraju, nato pa bo poročal predstavnik sveta za socialno varstvo o problematiki varstva borcev NOV in invalidov. Sprejet bo tudi predlog o začasnem financiranju okrajnih potreb za prvo tromesečje 1963, odborniki pa bodo razpravljali še o ustanovitvi okrajnega cestnega sklada, o premoženjskih

zadevah, poročilih, volitvah in nekaterih novih imenovanjih.

Posvet predsednikov in sekretarjev

9. januarja so se zbrali na posvetovanje predsedniki in sekretarji občinskih odborov SZDL. Pogovorili so se o organizacijskih vprašanjih in o delu občinskih odborov SZDL. Naloge, ki čakajo Socialistično zvezo glede razlage in sprejema načel nove ustave in izdelovanja občinskih statuten, bodo terjale vsklajeno delo Socialistične zveze v okraju.

Lani je okrajni zavod za napredek gospodinjstva organiziral vrsto strokovnih tečajev za dokvalifikacijo delavk v gospodinskih poklicih. Na sliki: tečaj kuharic šolskih kuhinj, ki je dal mnogim ženam in dekletom znanje in prvo stopnjo strokovne izobrazbe za poklic »kuhar mlečne kuhinje«. — O nalogah novega Zavoda za napredek gostinstva in gospodinjstva berite na 11. strani današnje številke.

O NOTRANJI DELITVI DOHODKA

Zbor proizvajalcev v občini Trebnje je od skupno petindvajsetih gospodarskih organizacij določil, naj sedem gospodarskih organizacij, ki so na rednem obračunu, izdelajo pravilnik o delitvi čistega dohodka in pravilnik o delitvi osebnega dohodka, medtem ko naj ostalih osem najst izdelajo pravilnik o delitvi osebnega dohodka, vendar so dolžna v prvem ozroma uvodnem delu pravilnika prikazati načela delitve osebnega dohodka.

Večina gospodarskih organizacij je za sestavo predloga pravilnika imenovala iz članov kolektiva in sindikata strokovno komisijo, ki je bila zadolžena za pripravljanje analize in pripravljalnega postopka. Tudi pri občinskem ljudskem odboru je bila imenovana strokovna komisija, ki se je zanimala za izdelavo pravilnikov in je z nasveti pomagala. Tako je dvakrat obiskala vsa podjetja in gospodarske organizacije in sproti odpravljala napake, ki so se pojavljale.

Podjetjem, zlasti trgovskim in obrtnim, so nudile pomoč matične zbornice. Te pomoči so se zaradi nezadostnega strokovnega kadra podjetja v polni meri posluževala.

Pri izdelavi pravilnikov so podjetja naletela na težave, zlasti tista, v katerih so bile ustanovljene tudi ekonomske enote, n. pr. v Tovarni šival-

nih strojev na Mirni in Kmetijski zadrugi Trebnje. Predno so prešli k izdelavi predloga pravilnika, je bilo potrebno v podjetju izvršiti analitsko oceno delovnih mest, postaviti pravilnike o normah, meriti učinek dela in docela ugotoviti finančno in ekonomsko zmogljivost podjetja ter tržne perspektive.

Kjer so bili pripravljalni postopki izvedeni z vso pri-

zadevnostjo, je bil tudi pravilnik pravočasno izdelan, kolektivni pa so jih skrbno predelali. Tu moramo poudariti, da so bili pravilniki v občini Trebnje do 31. decembra 1961 vsi izdelani in sprejeti od DS.

Zbor proizvajalcev ObLO je imel po razpravi pravilnikov štiri seje in na zadnji seji je 23. 12. 1961 prediskutiral 13 pravilnikov. Glede od-

stotkov določenih, za osebne dohodke in sklade je različno: Destilacija alkoholnih pi-jač »Dana« na Mirni je s pravilnikom o delitvi čistega dohodka določila za sklade 60 odst., za osebne dohodke pa 40 odst., medtem ko Tovarna šivalnih strojev Mirna nima določenega odstotka, ampak ga določi po pravilniku z vsakoletnim gospodarskim načrtom. Pri tem pa se ne zaveda, da bi njihovo skrivnost želel spoznati tudi zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora, saj je Tovarna šivalnih strojev Mirna podjetje, ki zaposluje približno 240 ljudi in je ni prezreti.

Pri sprejemanju pravilnikov so kolektivni v večini primerov resno sodelovali in tudi dajali konkretne pripombe, saj so se zavedali, da ni vseeno, kakšen je pravilnik. Od njega bo odvisen proizvajalec kos kruha po tudi obstoj in razvoj podjetja.

Ivan Longor

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE

9. januarja je bila seja Izvršnega odbora občinskega odbora SZDL. Na seji smo v glavnem razpravljali o predračunih družbenih organizacij za leto 1962 ter o končnem obračunu noveletne jele. Izvršni odbor je bil mnenja, da bodo le tiste družbene organizacije prejemale dotacijo po predračunu, ki bodo z realizacijo svojega programa pokazale uspeh na svojem področju.

Pri občinskem odboru SZDL je bila že v oktobru 1961 osnovana komisija za noveletno leto. Člani komisije so obiskali vsa podjetja in ustanove v občini. Ob zaključku zbiralne akcije so bila sredstva razdeljena na posamezne sole in DPM. Na vsakega šolskega otroka je prišlo po 200 din, na predšolskega pa 50 din. Pri zbiranju denarnih sredstev pa nismo pri vseh podjetjih našli na zadovoljiv odziv in razumevanje. Pri številnih podjetjih smo našli na gluha ušesa. Pohvale vredna je »Servisna kovinska delavnica v Trebnju, ki je kljub nizkim dohodkom in kratki dobi obstoja prispevala 10.000 din, za kar se celotnemu

kolektivu v imenu otrok lepo zahvaljujemo.

Za noveletno leto so prispevali (zneski predstavljajo prispevke od 0,03 do 0,69 odstotka čistega dohodka podjetij oz. kolektivov v larskem letu):

Kmetijska zadruga Trebnje 120.000 din, »DANA«, Mirna 50.000 din, ObLO Trebnje 150.000 din, Pečar, Trebnje 4000 din, HRAST, Sentilovrenc 3000 din, KGP Brežice 30.000 din, Krojašstvo Trebnje 3000 din, Cevljarstvo podjetje Trebnje 2000 din, Pekarija Trebnje 3000 din, Kremen, Novo mesto 5000 din, Mesolodelni Mokronog 10.000 din, Vodna skupnost Dolenjske 20.000 din, Telekomunikacije, Mokronog 5000 din, OZZSZ, Novo mesto 40.000 din, Tržar, Mokronog 30.000 din, Gradišče Trebnje 15.000 din, Elektro Krško 4000 din, Mizarstvo Trebnje 7000 din, TSS Mirna 50.000 din, Trgovsko podjetje Trebnje 10 tisoč din, Mesarija Mokronog 5000 din, Kino Trebnje 2000 din, Naši izdelki Mokronog 5000 dinarjev, Opekarna Prelesje 10 tisoč din, Mesarija Trebnje 1000 din, Gostišče Grmada, Trebnje 3000 din, Servisna kovinska delavnica, Trebnje 10.000 din.

Najvažnejše bo kmetijstvo

O predlogu perspektivnega plana v kmetijstvu trebanjske občine je 4. januarja letos razpravljalo plenum občinskega odbora SZDL v Trebnju. Priporočil je, da se z njim seznanijo kar največ občanov. Zato pričakujejo, da bodo volivci na zborih, ki jih bodo v vsej občini sklicali še ta mesec, o vseh vprašanih živahno razpravljali.

Z ozirom na važnost kmetijske proizvodnje v občini bo na zborih volivcev obravnavan le tisti del perspektivnega načrta, ki govori o kmetijstvu. Občani naj bi zato s pripombami in predlogi že sami nakazali rešitve za uspešnejši razvoj kmetijstva, saj se bo treba v prihodnje še vedno boriti proti nazadnjaškemu mišljenju velikega kroga samostojnih kmetovalcev. Zaradi tega naj bi zasebni pridelovalci upoštevali nasvete kmetijskih strokovnjakov, krepili pogodbeno sodelovanje, zlasti pa še proizvodnjo tistih pridelkov, ki jih bodo potrebovala družbena gospodarstva: predvsem krme, telet in pujskov.

Predlog perspektivnega načrta predvideva tudi razjonzacijo kmetijske proizvodnje, to se pravi, da bi se kmetovalci na določenem področju bavili le s pridelki, ki tam najbolj obrodijo. Drobno, naturalno proizvodnjo pa bi sčasoma opustili. V perspektivnem obdobju bi tako uresničili načrtno pogodbeno proizvodnjo na 4.120 ha obdelovalne zemlje, kar je 29,7 odstotkov vseh obdelovalnih površin, zredili 10.000 pujskov in okrog 2.000 telet, ki jih bodo po določenem času prevzeli in pitali družbeni obrati.

Ena osnovnih nalog bo krepitev in večanje družbenih kmetijskih obratov. Kmetijska posestva v občini imajo že zdaj 600 ha obdelovalne zemlje, do 1965 pa bodo imela že 1.623 ha. To pomeni, da bo treba pridobiti še okrog 1000 ha družbene zemlje, in sicer okrog 200 ha s krčenjem gozdov, 800 ha pa z zakupom, odkupom, s hidromelioracijskimi in agromelioracijskimi deli itd. na področjih Mirenske in Te-

meniške doline. Novi družbeni obrati bi bili v Dol. Nemški vasi (okrog 300 ha), na Puščavi (300 ha), na področju Vejerja (300 ha), okrepili pa bi že obstoječa družbena posestva v Mali Loki, Mokronogu, na Mirni in v Dobu. Na teh obratih bi pitali okrog 10.000 prašičev in 2.300 glav goveje živine. Kmetijski obrat v Mali Loki bi redil še okrog 60 krav molznic, tako da bi z njihovim mlekom lahko vsak dan nakrmili okrog 600 mladih prašičkov. Tone Zibert

Eni »da«, drugi »ne«

Nekako pred letom dni so se začeli razgovori, da bi se obe trebanjski trgovski podjetji združili. Predlog za združitev so utemeljevali s tem, da bi nova podjetje hitreje oskrbovalo potrošnika in da bi bila izbira večja. Pobuda je bila za trebanjske razmere vsekakor umestna in tudi ne presodajajo. Za takrat pa so se začele težave, ki so se vlekle do današnjih dni in stvari niso veliko premaknile naprej.

Trgovsko podjetje »Gradišče« pa se je v tem času trdno postavilo na noze in precej sumljivo gleda na združitev s klibejškim partnerjem, medtem ko so se pri drugem trgovskem podjetju v hipu ogreli za združeno gospodarjenje. In zakaj se ga eni branijo, drugi pa so zanj? Zdi se, da so pri »Gradišču« vse premalo razmislili, kam lahko privede tako ozko gledanje. Ali hočejo s tem obdržati konkurenco (ta je nedvomno potrebna) ali pa je vzrok kaj drugega? (Morda stolčki?) To najbolje vedo v podjetju. Čudimo pa se, da o združitvi mišlita sindikalna podružnica, ki je skupna za obe podjetji. (Ali spet zato, ker je predsednik sindikata v »Gradišču«?) Svar ne sme ostati odprta, zlasti ne zaradi tega, ker določene stvari kar zahtevajo združitev. Ne gre samo za skupno gospodarjenje, češ da je to moda novega gospodarskega sistema, gre predvsem za močno trgovsko podjetje, ki naj z bogato izbiro blaga in raznih vrstec povsem zadovolji potrošnika. Združeni podjetji oziroma gospodarjenje v dvoje pa bi to nedvomno zmogli.

Obe trgovski podjetji so že nekajkrat obiskali predstavniki občinskega ljudskega odbora. Njihova ugotovitev glede združitve je bila podobna tej, ki smo jo pravkar navedli, da je občinski ljudski odbor prišel do prepričanja, da bo treba preiskrbiti sredstva. Prostore, v katerih sta oba trgovska lokala, bi bilo nujno preurediti, za kar bi morali zbrati okrog 3 milijone dinarjev. Edno to je zdaj ovira pri združevanju, vendar jo bo treba (kot kaže) rešiti s skupnimi močmi. Potem bo trgovina nemoteno stekla, v občini pa bo napravljen velik korak do popolne nega izbirljanja in moderniziranja trgovskih lokalov in do zadovoljive ureditve trgovske mreže.

TREBANJSKE NOVICE

Cestna razsvetljava v Veliki Loki

Dolgoletna želja stanovalcev Velike Loke je bila cestna razsvetljava. Mimo je že nekaj let, od kar so razpravljali na raznih sestankih o tem.

Da se takrat ta želja ni uresničila, je bilo vzrok pomanjkanje finančnih sredstev. Do ponovne razprave je prišlo na zadnjem sestanku SZDL v letu 1961. Na tem sestanku so sklenili, da mora dobiti Velika Loka do novega leta cestno razsvetljava. Dobra volja domačinov in razumevanje vodilnih ljudi na občini v Trebnju je rodila novo

delovno zmago. Delo je zahtevalo mnogo potov in dobro organizacijo. Pri tem so se najbolj izkazali: Karel KLEMENCIC, Lado GLIHA in Anton MARKOVIC. Ti možje so se še posebno izkazali, pa tudi vsi domačini so se trudili, da bi čimveč prispevali.

Delo je bilo končano v treh dneh in v Veliki Loki je zasvetilo devet električnih svetilk. Razsvetljava je sad napora vseh ljudi in organizacij, ki so prispevale svoj delež, za kar se jim domačini toplo zahvaljujejo. Janez Ljubič

Nepokvarjeno sadje in vrtnine

Prav gotovo ste se že jezili, če vam je zmrznil krompir, če so vam zgnila

jabolka in so se vam pokvarile druge zimske zaloge. In kaj boste rekli, če vam zatrdimo, da boste morda prav kmalu teh skrbi rešeni. Zmajujete z glavo: to je nemogoče!

Pojdite z nami na Mirno v »GREDO«, proizvodni obrat kmetijske zadruge Trebnje. Vrtnarije? Ne! Tople grede? Ne! Sadjarski obrat? Ne! Kaj je torej »Greda«? Precej velika, še neometana stavba, v njej pa v treh izmenah dela že 100 deklet. V belih haljah, z belimi rutkami na glavah sede za mizami in...

Resen, starejši tovariš nad njimi je obratovodja Karel Pirc. Že vrsto let dela v živilski industriji. Naj nam on razodene skrivnost »Greda«.

— Pred tremi meseci smo začeli s proizvodnjo. »Greda« je sodobna sušilnica sadja in vrtnin, do zdaj je veljala okoli 45 milijonov dinarjev. Prva dva meseca smo sušili neoplujena, na tanke rezine narezana jabolka. Vsa smo prodali v Nemčijo. Zadnji mesec sušimo ooplujena jabolka. Do zdaj smo posušili 50 vagonov jabolok. Oplujena posušena jabolka prodajamo na Holandsko. Sproti se učimo. Večina deklet je prej delala doma na kmetiji. Težav ne manjka. Sadje za sušenje mora biti kvalitetno, prepozno smo ga začeli kupovati, ker smo prepozno začeli... Nimamo še skladišč, sadje je občutljivo za mraz, proizvodnja pa teče kljub vsemu. Za 15 milijonov smo posušili v treh

mesecih, kar obratujemo, prodali pa bi še veliko več, če bi le lahko naredili...

Za dva meseca je še jabolok, nato bomo pričeli sušiti krompir. Tega nam ne bo zmanjkalo, saj ga je v Mirenski in Temeniški dolini dovolj. Kopico novosti pa pripravljamo, prebran, surov krompir v polivinilnih vrečkah, posušen krompir, zrezan na rezine, krompirjevo moko, posušeno rdeči korenček, posušeno čebulo, česen, por, zeleno, peteršilj, drobnjak, vse v polivinilnih vrečkah. —

Ziahten okus posušenih jabolčnih rezin nam je še dolgo ostal v ustih. Ko se bodo v naših prodajalnah pojavili novi izdelki mirenske »Greda«, se ne bo nihče čudil, če bo gospodinja zaprosila: »Dajte mi 2 kg posušenega olupljenega krompirja ter po četrt kilograma posušene čebule, česna in peteršilja!«

Prodajalka ji bo brez besed postregla z naročenim blagom v polivinilnih vrečkah, zaposlena gospodinja pa bo doma z mnogo manj dela kot sicer in v zelo kratkem času lahko pripravila okusno kosilo.

»GRADIŠČE« DOBI NOVO POSLOVALNICO?

Poslovalnica trgovskega podjetja »Suha krajina« v Selih-Sumberku bo po vsej verjetnosti prevzelo trgovsko podjetje »Gradišče« v Trebnju. Ta poslovalnica ni bila donosna, saj je imela na leto okrog pol milijona dirarjev prometa in je razen tega dobavljala take predmete, ki jih potrošnik ali ni potreboval ali pa so bili vzorci preveč zastareli. Zato so ljudje iz Sel-Sumberka skoraj redno nakupovali v Ljubljani.

Razprava o pravilnikih

Zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora je razen enega sprejel vse doslej predložene pravilnike

Na seji zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Videm-Krško 9. januarja je bilo sprejetih oziroma potrjenih več pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka. Osvojene so bile tudi pripombe komisije zbora proizvajalcev za pregled pravilnikov o delitvi dohodkov. Pri pregledu pravilnikov Splošnega obrtnega podjetja, komisija ni ugotovila posebnih pomanjkljivosti. Dobro so določena načela in osnovna politika natančne delive. Predviden je razpon prejemkov v razmerju 1:3,2. Najnižja obračunska postavka je 12.896 dinarjev najvišja pa 41.000 dinarjev.

Zbor proizvajalcev pa je imel več pripomb pri pravilniku gradbenega podjetja »Sava«. Razmerje med najnižjim in najvišjim delovnim mestom je 1:3,7 s čimer se je zbor strinjal. Hkrati pa je smatral, da je odnos do skladov v pravilniku previsok in da zadostuje razmerje 90:10. Pravilnik sicer vsebuje bistvena določila, ki so potrebna za delitev čistega dohodka, vendar so posamezna določila težko razumljiva.

V pravilniku Splošnega mizarstva iz Vidma-Krškega je lepo določena vrednost delovnih mest in način ugotavljanja le-teh. Določene so časovne norme in akordne postavke ter upoštevanje prihranki na materialu. Tudi obračun dohodkov je dobro opisan. Pravilniku je dodati, da se kilometrina za lastna vozila lahko odobri proti predložitvi obračuna. Razmerje plač je 1:2,8 in znaša povprečen mesečni zaslužek zaposlenega 20.600 dinarjev.

Pravilnika Tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj« sta bila okvirno potrjena s tem, da se pooblasti komisija za pregled pravilnikov in planski oddelek občine, da s podjetjem izenači razmerje v odnosu do skladov. Povprečna mesečna plača v tem podjetju znaša 25.248 dinarjev.

Osebnih dohodkov zaposlenega je v Kovinarski zadrugi po novem pravilniku odvisen od ekonomskega uspeha enote, podjetja, vrednosti delovnega mesta in izvršitve dela po učinku. Povprečni mesečni čisti prejemki zaposlenega bodo znašali 30.000 dinarjev. Najnižja plača je v zadrugi

18.720. — dinarjev, najvišja pa 74.880. — dinarjev. Razmerje prejemkov je torej 1:4.

Pravilnika o delitvi dohodkov Konfekcije papirja sta »stavljena preveč načelno in sta težko razumljiva. V pravilniku o delitvi čistega dohodka ni jasnih določb, kako naj bi se člani prizadevali za čimvečjo proizvodnjo, ker v pravilniku o osebnih dohodkih ni tako imenovanih začetnih osnov vrednosti; delovnega mesta. V pravilniku o delitvi osebnih dohodkov nista označeni vrednosti delovnih mest vodje tehničnega sektorja in vodje komercialnega sektorja, čeravno ti mestni obravnava pravilnik o delitvi čistega dohodka in ju navaja kot vodilna. Popraviti je tudi, da nadurno delo načelno odobrava upravni odbor, ne pa direktor sam. Vodilni uslužbenci niso pooblašteni podpisovati potne naloge za direktorja, zato se mora to določilo popraviti tako, da podpisuje naloge predsednik upravnega odbora ali njegov namestnik. Razmerje plač v tem podjetju bo znašalo 1:4,1. Lahko trdimo, da je ta odnos v primerjavi z ostalimi podjetji visok.

Pravilnika podjetja »Remont« s Senovega sta vzorno sestavljena, pač pa je obračunavanje dohodkov precej komplicirano. Dobro sta sestavljena tudi pravilnika o delitvi dohod-

kov Rudnika na Senovem. Osebnih donodke ugotavljajo ločeno po obračunskih enotah. Vrednost delovnih mest je določena v točkah in v dinarjih ter znaša razpon 1:4,5.

Pravilnika Mizarke delavnice iz Brestanice sta prilagojena vsem zahtevam. Razmerje plač znaša 1:3,3; najvišja obračunska postavka: 30.368 dinarjev. V pravilniku je opaziti skrbnost glede oblike, kakor tudi vsebine.

Člani kolektiva Mesnice iz Brestanice so sprejeli taka pravilnika, ki jih spodbujata k boljši organizaciji in storilnosti dela. Zlasti je pozitivno določilo, da se določa vrednost točke na temelju plana za tri mesece vnaprej in se popravi šele na podlagi ugotovljene vrednosti po tromesečnem obračunu.

Značilnost pravilnikov Elektrarne v Brestanici je v tem, da bi velik del čistega dohodka namenili za osebne dohodke. Komisija pa je bila mnenja, da osebni dohodki ne smejo presegati 83 odstotkov ustvarjenega čistega dohodka. Le tako bodo urejeni odnosi med skladi podjetja in osebnimi dohodki. Razpon vrednosti delovnih mest je predviden na 1:3,5.

Razmerje med skladi in osebnimi dohodki na Zdravstvenem kmetijskem posestvu »Matija Gubec« v Leskovcu je določeno tako: 90 odstotkov za osebne dohodke, de-

set odstotkov za sklade. Razmerje med zaslužki je 1:2,8.

Zbor proizvajalcev je sprejel vse obravnavane pravilnike, razen pravilnika Konfekcije papirja v Vidmu-Krškem; tega bo naknadno obravnaval, ko bodo sprejeli vse pripombe, dane na zboru proizvajalcev. Zbor proizvajalcev je sklenil, da mora vsa podjetja predložiti svoje pravilnike komisiji za pregled pravilnikov do 20. januarja. Do sedaj še niso dostavile pravilnikov naslednje gospodarske organizacije: obrat Industrije perila v Kostanjevici, obrat »Kremenca« v Kostanjevici, Kmetijska zadruga, Trgovsko podjetje »Kotek« in »Peko«, Turist hotel »Sremič«, Čevljarstvo, Transport in Kroj (vsi iz Vidma-Krškega) ter restavracija s Senovega, gostinstvo podjetje »Pod lipom« in »Dolomit« iz Brestanice.

Zbor proizvajalcev je še razpravljaj o združevanju sredstev za gradnjo bolnišnice v okraju.

OROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

Poklicni šoferji pred preizkušnjo

V dvorani tovarne celuloze in papirja se je v soboto, dne 13. januarja, zbralo 73 poklicnih šoferjev iz občine Videm-Krško. Podružnica združenja šoferjev in avtomobanikov je namreč organizirala preizkušnjo iz znanja prometne vzgoje in poznavanja prometnih znakov. Lahko je na to ponosna, saj je preizkus opravila prva v Sloveniji. Čeravno udeležba ni bila obvezna, so volniki vseno prišli v velikem številu k preizkušnji. Zeleli so spoznati svoje znanje. To spoznanje je bilo za večino zadovoljivo, nekaj pa jih je bilo nad svojim znanjem razočaranih.

Preizkušnja je bila podobna rednim izpitom. Na 36 pisarnih vprašanj je moral vsako odgovoriti v 45 minutah. Dovoljenih je bilo največ 5 napak. Ze po 20 minutah je nalogo rešil s tremi napakami 26-letni šofer Franc Puntar, ki vozi že 5 let tritonski tovornjak TAM pri Elektro-Krško. Tudi ostali so naloge zaključili v predpisanim času, le za dva šoferja je bil odmerjen čas prekratek. Rezultat preizkušnje je bil takšen: Z eno napako so opravili nalogo 4 šoferji, z dvema napakama 10, s tremi 13, s štirimi 10 in s petimi 6. Kar precej se jih je zmotilo osemkrat ali še večkrat. Pri prvih izpitih bi bilo uspešnih 43 šoferjev, 30 pa bi jih »klecnilo«!

Podružnica združenja šoferjev in avtomobanikov v Vidmu-Krškem je nalašč za preizkušnjo organizirala 6-urni tečaj, vendar rezultati preizkušnje kažejo, da so nekaterim šoferjem taki tečaji še potrebni.

Regulacija Reštanjskega potoka je neodložljiva naloga

Osmega januarja so se na Senovem sestali predstavniki krajevnega odbora SZDL, družbenih in gospodarskih organizacij in sveta stanovanjske skupnosti. Večji del razprave se je nanašal na regulacijo reštanjskega potoka. Znano je, da reštanjski potok večkrat poplavlja. Samo majhen nalič zadostuje in že je del Senovega podvoda. Tako se je zgodilo tudi 12. januarja. Ljudje se upravičeno bojijo sponladanskega deževja. Zato je zelo važen sklep, izglasovan na tem sestanku, da naj ObLO posreduje za čimprejšnjo izdelavo regulacijskega načrta reštanjskega potoka.

Prebivalci Senovega pričakujejo, da bo Dolenjska vodovodna skupnost, ki investira regulacijo, upoštevala njihove želje. Naj se omenimo, da so za regulacijo potoka že izdani načrti in bodo kmalu pričeli z delom.

Na sestanku je bila zanimiva razprava o pozitivni deli stanovanjske skupnosti in ustanovitvi servisnih služb. Govorili so tudi o nastavitvi tajnika stanovanjske skupnosti. Predlagano je bilo, da bi stanovanjska skupnost ustanovila servis za popravilo vodovodnih naprav, za mizarstvo, ključavnice, servis za šiviljska in krojaška dela ter za čevljarstvo. Pričakujejo, da jim bo uspelo sporazumno z upravo rudnika dobiti za vso servisno službo priporočne prostore.

Nadalje je bilo predlagano, naj se napravi občestne naprave še preden bodo položili drugo plast asfalta na cesti skozi Senovo. V ta namen je bila izvoljena komisija, ki naj bi posredovala investitorju predloge za dokončno ureditev ceste.

Dvorana za družbene organizacije

Dolgoletna želja članov družbenih organizacij na Senovem bo kmalu uresničena. Ze prihodnji mesec bo »Remont« na Senovem preuredil kletne prostore krajevnega urada v dvorani, ki bo izročena v uporabo družbenim organizacijam. Preureditev bo opravljena z družbenimi sredstvi.

Na Senovem bodo kletne prostore zgradbe trgovskega podjetja »Preskrba« preuredili za sodobno parno pekarno. Zmogljivost pekarnice bo 1500 do 2000 kilogramov kruha dnevno. Vrednost gradbenih del bo znašala približno 7 milijonov dinarjev, gradnjo pa investira trgovsko podjetje »Preskrba«. Računajo, da bo nova pekarna pričela obratovati s 1. aprilom.

Nova pekarna na Senovem

Na Senovem bodo kletne prostore zgradbe trgovskega podjetja »Preskrba« preuredili za sodobno parno pekarno. Zmogljivost pekarnice bo 1500 do 2000 kilogramov kruha dnevno. Vrednost gradbenih del bo znašala približno 7 milijonov dinarjev, gradnjo pa investira trgovsko podjetje »Preskrba«. Računajo, da bo nova pekarna pričela obratovati s 1. aprilom.

Nova pekarna na Senovem

Na Senovem bodo kletne prostore zgradbe trgovskega podjetja »Preskrba« preuredili za sodobno parno pekarno. Zmogljivost pekarnice bo 1500 do 2000 kilogramov kruha dnevno. Vrednost gradbenih del bo znašala približno 7 milijonov dinarjev, gradnjo pa investira trgovsko podjetje »Preskrba«. Računajo, da bo nova pekarna pričela obratovati s 1. aprilom.

Nova pekarna na Senovem

Na Senovem bodo kletne prostore zgradbe trgovskega podjetja »Preskrba« preuredili za sodobno parno pekarno. Zmogljivost pekarnice bo 1500 do 2000 kilogramov kruha dnevno. Vrednost gradbenih del bo znašala približno 7 milijonov dinarjev, gradnjo pa investira trgovsko podjetje »Preskrba«. Računajo, da bo nova pekarna pričela obratovati s 1. aprilom.

TO IN ONO IZ KOPRIVNICE

Ustanovitev šolske zadruge. — Nedavno so v šoli ustanovili šolsko zadrugo, ki jo vodi učitelj Ivan Kos. V najem so dobili 60 arov zemlje, na kateri bodo zasadili črni ribez, ki ga v tem kraju še ni. Kmetovalci so sprejeli ustanovitev zadruge z velikim razumevanjem. Saj so darovali kar 30 vagonov hlevskega gnoja. Zadruga šteje 112 članov.

Televizijski sprejemnik v šoli. — Prebivalci Koprivnice so 29. novembra prvi gledali slike na televizijskem zaslonu. Tudi sedaj radi gledajo televizijski program, čeravno plačajo odrašč po 30 din vstopnine, otroci pa po 10 din. Za nabavo televizorja so prispevali pokrovitelje osnovne šole trgovsko podjetje »Preskrba« s Senovega skoraj polovico, učitelj na šoli 24.000 din, Kmetijska zadruga iz Kozjega pa 25.000 din. Računajo, da bo ostali dolg poravnala občina.

Kulturno-prosvetna dejavnost. Prosvetno društvo »Anton Asker« je na proslavi dneva republike v Koprivnici uprizorilo

igro »Mat«. Pripravljajo pa se na igro »Metec«, s katero se bodo vsačano predstavitvi v februarju.

Slaba avtobusna zveza s sedežem občine. V popoldanskih urah ni nobene avtobusne zveze v Vidmu-Krškem. Ker vozi avtobus SAP iz Celja do Brestanice in tam čaka tri ure na vlak, bi bilo dovolj časa, da bi pešal še v Krško in se pravocasnno vrnil.

Gradnja dvorane. — Ker sedanjí šolski prostori ne zadostujejo za kulturno-prosvetno in družbeno dejavnost, so ljudje močno zainteresirani na tem, da bi šola nadzidala in bi tako dobili tudi prostor za dvorano. D. K.

Pošta na Senovem: v nove prostore

Predvidevajo, da se bo uprava pošte preselila v nove prostore bivšega zdravstvenega doma do konca meseca. Prostorji za pošto so v glavnem že preurejeni, čakajo pa še na izgotovitev občinskih del.

Vprašujemo: čemu tako?

Ni vedno vse res, kar ljudje govorijo. Vselej pa, kadar se o nečem veliko govori, je prav gotovo vmes vsaj trohica resnice. In to je dovolj. Potrošniki iz Vidma-Krškega so nas pred nedavnim obvestili o nekaterih napakah poslovanja v trgovinah, mlekarni in še o marsičem. Objubili smo jim, da se bomo o vsem (tem pogovorili z odgovornimi činitelji in ljudi o razgovoru javno obvestili. Smaframo, da je tako sodelovanje občanov s tiskom vselej koristno.

Zakaj torej gre? Potrošniki vedo povedati, da v poslovalnicah trgovskega podjetja »Resa« nimajo večjih zalog blaga, ki bi ustrezalo okusu kupcev, in da je v Vidmu-Krškem vse dražje kot drugod. Razlike v cenah nastajajo med poslovalnicami istega podjetja. Pravijo, da bi morali biti prodajalci hkrati tudi resnični svetovalci. Odnos do kupca je torej površen. Ni redko, da se kupec odloči za nakup v sosednjih občinah. Je morda razlog za to samo večja izbira in ugodnejše cene? Hitro se je razvedelo, da so servisne trgovine konec leta močno znižale cene blaga. V Krškem pa, tako menijo potrošniki takšnega znižanja cen sploh niso opazili, ker je bila baje znižana cena le blagu slabše kvalitete. Končno so se ljudje pričeli zanimati za delo potrošniških svetov.

Ista vprašanja smo 16. januarja zastavili direktorju trgovskega podjetja »Resa« tovarniku Dragu Pleterskemu in ga

hkrati zaprosili za mnenje, če je dovolj družbene kontrole. Tovariš direktor nam je odgovoril tole: »Upoštevali moramo, da poslovne enote — trgovine samostojno naročajo blago, včasih tudi preko našega grostičnega oddelka. Samostojno tudi določajo cene, seveda v okviru določene odstotka podjetja in enote. Odstotek razlike v ceni pa je enoten. Zato se dogaja, da so v poslovalnicah enega podjetja različne cene.

Kljub našim prizadevanjem, da kupcu čimbolj ustrezemo, priznamo, da nimamo še vsega na zalogi. Kvalitetnejšega blaga — kamgarna večkrat primanjkuje v proizvodnji, spričo pomanjkanja denarja pa tudi ne moremo nabaviti vseh vzorcev, saj jih je več sto vrst. Morda bi bilo pametno uvesti strogo specializacijo prodajal. Za potrošnika pa tudi za nas bi bila najbolj idealna rešitev ustanovitev veleblagovnice. Prepričan sem, da bo spričo veli-

kega napredka kraja v nekaj letih tudi ta zamisel uresničena.

Se glede znižanja cen blaga. Znano je, da smo po vsakem popisu nekaj blaga prodali po znižanih cenah. To je bilo sicer kvalitetno blago, vendar pa zaradi vzorcev, ki niso več v modi, ne gre v prodajo. Lani smo prodali takega blaga za 9 milijonov dinarjev. Nekatera trgovska podjetja tako blago hranijo celo leto in ga potem prodajo. Tudi trditve, da je v Krškem dražje kot drugod, ne držijo. Ljudje večinoma slabo presodijo.

Potrošniški sveti: le na papirju!

»Soglašam, da bi naši prodajalci morali biti hkrati svetovalci. Toda to bi zahtevalo preveč časa. Sicer pa to še nikjer ni vpeljano. Pred kraskim je izšla uredba o označevanju, razznanovanju in pakiranju tekstilnih izdelkov. Tako bo potrošnik pri nakupu tekstilnih izdelkov vedel, kaj kupuje in kako naj z blagom ravna.

O delu potrošniških svetov žal ne morem nič povedati. Ti sveti so le na papirju. Ravno zato čutimo praznino, kajti potrošniški sveti bi morali biti most med potrošniki in trgovino. Družbene kontrole ni dovolj. Prepričan pa sem, da so naj-

boljša družbena kontrola potrošniški sami. Hvalični jim bomo, če nas bodo obveščali o napakah in predlagali izboljšanje.

Kaj pa ljudje pripovedujejo o poslovanju trgovine z zelenjavo na Vidmu? Čeravno tehničar ni povsem umirjena, se nanjo tehta. Največkrat je tako oškodovan potrošnik. Nekateri potrpijo, drugi pa ne! Takšno nevestno početje pa se ne more opravičiti z vrnilivjo že sprejetega denarja! Od sirank so tudi zahtevali, naj na koncu meseca plačajo mleko, čeravno so ga že plačale, a niso dooble o tem potrdila. Ali je upravičena podražitev mleka v krških mlekarnah od 42 na 50 dinarjev?

Upravnik kmetijske zadruge Maks Habič nam je pojasnil naslednje: »Nepravilnosti se ne bi smele dogajati. Zati mi je, ker moram danes o tem pojasnjevati. Našim poslovalnicam priznavamo ves kabo, ki ga prikazuje, in ni razlogov, da bi kritje iskali na račun potrošnikov. Če prodajalke zahtevajo dvakratno plačilo mleka, imajo slabo evidenco. Prepričan sem, da tega ne delajo namenoma. To pomanjkljivost bomo odpravili. Stranke bodo odšle ob plačilu dobile blagajniško potrdilo. Za vse ostale nepravilnosti se bomo pogovorili s prodajalkami. Mislim pa, da so te napake v glavnem stare.

Smatram, da je povišanje cene mleku upravičeno. Do sedaj smo morali našemu poslovanju v Zadovniku priznati 15 dinarjev primanjkljaja pri litru, ki smo ga krili iz skupnih sredstev. Če za primerjavo vz-

amemo liter kisle vode, ki stane 42 din, potem vidimo, da mleko je ni predrago.

Jedro družbene kontrole naj sestavlja potrošnik sam.

Kako je z mesom?

Nemalo žolčnih besed je bilo izgovorjenih na račun podjetja »Meso«. Omeniti moramo, da je podjetje zadnja leta močno napredovalo, ni pa znalo poskrbeti za čistočo pred klavnico. Dogon živine bi moral biti na sejmšču, v resnici pa je kar pred klavnico, in to v sredini mesta! Tiste dni je cesta za Savo natrpana z živino in onesnažena z živinskiimi odpadki. Ljudje s strahom pričakujejo vročih poletnih dni, ko zaudarja neznosni smrad daleč naokrog. Zakaj stane kilogram stanine v Brezicah 300 dinarjev, v Krškem pa 420 din? Kako je tudi s ceno mesa zaslitih zakolov živine? Ali so pripombe potrošnikov, da za noveletne praznike ni bilo v mesnicah dobrega mesa, upravičene?

Direktor podjetja »Meso« tovariš Slavko Komočar meni o teh vprašanjih naslednje: »Čeravno je izšla kmetijska zadruga iz Krškega dovolj časa, da postavi močno tehnično in obišje zanjo na sejmšču in čeravno bi to morala, tega še do danes ni storila! Vemo, da dogon živine pred klavnico ne obremenjuje samo delo v klavnici, ampak hkrati niti tudi promet na cesti. Problem bo treba čimprej rešiti. Sicer pa nam je veterinarski inspektor dovolil nakup živine pred klavnico samo še za nekaj časa. Kdo bo potem odgovoren, če

bo nekega dne nastal nepredviden zastoj preskrbe z mesom?

Odkupna cena prašičev je pri nas od 250 do 300 din. Pri tem na vračunana marža, ki jo plačamo kmetijski drugi: 15 dia za kilogram žive teže. Potrošniki so se že prepričali, da prodajamo samo prvovrstno stani-

Podjetje pa mora imeti nekaj dobička, sicer ne more poslovati! Vesokim cenam stanih in mesu pa so krivi tudi ljudje sami, ker pri kmetih drago kupujejo prašiče.

Mesa od zakola v sili v naših mesnicah ne prodajamo. Meso se pod strogo veterinarsko kontrolo pošlje tja, kjer imajo sekalnice za manjvrstno meso. Prodajalcu živine pa v takih primerih plačamo po dnevni ceni, ki velja za manjvrstno meso.

Tudi jaz sem že slišal pripombo, da za praznike nismo imeli dobrega mesa. To ne drži! Naše mesnice so bile namenoma založene s prvovrstnim mesom in ga je bilo dovolj. Mar to ne potrjuje podatek, da smo v tem času prodali 3361 kg govedine, 1620 kg svinine, 1126 kg telečine in nešteto mesnih konzerv. Prepričan sem, da smo potrošnike zadovoljili, kot jih želimo zadovoljiti tudi v bodoče.

Smatram, da je dovolj družbene kontrole od strani finančne, sanitarne in veterinarske inspekcije. Vsako pripombo potrošnika pa bomo seveda hvaležno sprejeli.

Mislimo, da je bil gornji razgovor zelo koristen, in upamo, da so odgovori naše bralce zadovoljili.

DRAGO KASTELIC

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

ČRNOMELJ: za izobraževanje odraslih v občini naj enotno skrbi ljudska univerza

Izobraževanje odraslih polka danes v različnih smerih in zato so odborniki obeh zborov občinskega ljudskega odbora Črnomelj sklenili priporočiti, naj bi se v bodoče vse šolanje razen osnovne šole in gimnazije odvijalo v okviru Ljudske univerze. Črnomaljska ljudska univerza se je s svojo dosežanjo dejavnostjo zelo dobro uveljavila ter dossegla izredne uspehe. Po omenjenem predlogu naj bi se dosedanja Centra za izobraževanje odraslih v tovarni BELT in rudniku Kanižarica priključila Ljudski univerzi, ki bo z razpoložljivim kadrom ter tesnim sodelovanjem z ob-

činskimi odborom Društva inženirjev in tehnikov, po-družnico Društva knjigovodij in podružnico Društva ekonomistov sposobna smotrno voditi splošno, strokovno in ekonomsko vzgojo delovnih ljudi. S tem se bo zlasti izboljšal položaj manjših podjetij, ki občutijo potrebo po izobraževalni ustanovi, ki naj bi nadomestila drage seminarje in tečaje v drugih krajih. Strokovna in družbeno-ekonomska vzgoja že zaposlenih delavcev kakor tistih, ki šele sklepajo delovna razmerja, mora biti nenehna skrb prav vseh činiteljev v komunih.

Upravni organi ObLO uradujejo tudi v četrkih popoldan

Na predlog predstavnikov podjetij in zavodov ter ustanov so sprejeli odborniki obeh zborov ObLO Črnomelj odlok, da bodo upravni organi ObLO uradovali in sprejemali stranke vsak četrtek do 16. ure. S podaljšanjem delovnega časa v četrkih bo omogočeno vsem občanem, ki so zaposleni v podjetjih, zavodih in ustanovah, da opravijo svoje uradne zadeve tudi v popoldanskem času in bo s tem odpravljeno zapuščenje delovnih mest med rednim delovnim časom.

Ustanovitev medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo

Oba zbor ObLO Črnomelj sta dala svoj pristanek za ustanovitev medobčinskega Zavoda za spomeniško varstvo, ki bo na področju novomeškega okraja opravljal naloge in skrbel za vzdrževanje kulturnih spomenikov.

MORDA BO NOVO, ČE PREBERETE...

V občini je bilo ob lanskem popisu prebivalstva 16.811 prebivalcev, medtem ko je štela občina 31. marca 1953 17.105 ljudi.

Zaposlenih (izven kmetijstva) je bilo v lanskem jeseni že 3.157 ljudi, v jeseni 1960 pa 2.469.

V občini je 23 šol, ki jih obiskuje 3.073 učencev in dijakov; na 21 osnovnih šolah je 2.928 učencev, v gimnaziju pa hodi 132 dijakov.

Skupna površina je 48.597 ha, od tega 24.663 ha kmetijskih površin, 22.202 ha pa gozdov, 46.865 ha je rodovitne, 1.732 ha pa nerodovitne zemlje. Obdelovalnih površin je 10.595 ha, od česar je 6.272 ha njiv, 456 ha sadovnjakov, 726 ha vinogradov in 3.137 ha travnikov. — Pašnjakov je 14.068 ha.

ČRNOMELJ

Novembra so bile rojene tri deklice in dva dečka.

Poročili so se: Franc Zunič, kmet, in Marija Jakljevič, delavka, oboje iz Kanižarice; Virčenc Springer, učitelj iz Dragatuša

Delavska restavracija v Kanižarici

O družbeni prehrani je bilo veliko razpravljano že na številnih črnomaljskih sestankih, sejah in konferencah, vendar tega vprašanja še nismo začeli odločneje reševati. V Kanižarici je menza, namenjena rudarjem ter delavcem v opekarni in Tovarni prehranske industrije vendar se tudi o njej nenehno razpravlja in iščejo oblike za smotrno ureditev upravljanja. Najprej je bilo gostišče za menzo pod upravo rudnika, nato je zaradi nezakonitega obsega poslovanja prešlo v sklop črnomaljskega Gostinskega podjetja in končno se je omenjeni obrat osamosvojil.

Med vodstvom gostišča ter abonenti in rudniškimi samoupravnimi organi so se vedno znova porajala vprašanja glede kakovosti, količine in seveda — cene hrane. Nenehno višanje cen živilom je narekovalo višje ekonomske cene obrokom hrane, razmeroma majhen zaslužek pretežno nekvalificiranih delavcev, ki stanujejo v samskem domu in se hranijo v menzi, pa ni prenesel dodatnih obremenitev. Zato je mo-

ralo gostišče samo — kljub določenim prispevkom rudnika — redno pokrivali primanjkljaj menze. Zato je obračun gostišča za lansko tretje tromesečje izkazal primanjkljaj. Ko sta o tem razpravljala oboje zbor ObLO Črnomelj, sta sklenila, da se podjetje v dose-danem organizacijskem sestavu likvidira.

Ker je na obstoj menze zainteresiran kolektiv rudnika, je sedaj centralni delavski svet sklenil, da se ustanovi v dosedanjih prostorih delavska restavracija, ki bo poslovala v sklopu rudnika kot samostojna enota s samostojnim obračunom. Ta obrat družbene prehrane naj bi po-

stal nekak vzoren in poizkusni obrat, ki naj bi nakazal smernice za dokončno rešitev vprašanja družbene prehrane v Črnomlju.

Zato mu bodo morali posvečati pozornost vsi merodajni forumi pri občinskem ljudskem odboru Črnomelj. —pb—

Iz Starega trga ob Kolpi

24. decembra je bil v Starem trgu odigran II. šahovski turnir v počastitev 22. decembra, praznika JLA. Vrstni red:

1. Egon Petric 8,5, 2. Vin-ko Kobe 8, 3. Peter Šterbenec 5,5, 4. Jurij Šuster 5, 5. Peter Butala 4,5, 6. Peter Šterk 4, 7. Pavel Šterk 4, 8. Jože Gregorič 3, 9. Stan-ko Antič 2,5 itd.

Posebno so se izkazali pionirji, ki so zasedli: 2., 4. in 6. mesto.

V počastitev 22. decembra je bila v Starem trgu proslava, ki so ji prisostvovali predstavniki črnomaljskega garnizona JLA. Obenem so bili pionirji svečano sprejeti v gasilsko društvo.

Odkar imamo v Starem trgu televizor, ki nam ga je poklonila Splošna plovba iz Pirana, je kraj oživel. Ljudje pridno gledajo televizijske oddaje in so zelo zadovoljni s podarjenim sprejemnikom. J. S.

Nova invalidska delavnica v Črnomlju

Podjetje pletenin in trikotnih izdelkov »BELOKRANJKA« iz Črnomlja se je preselilo v nove prostore v bivši »Zori« in s tem sprostil dosežane delovne prostore. Ob preselitvi je podjetje predlagalo, naj bi se ustanovila invalidska delavnica, ki bi omogočila zaposlitev in rehabilitacijo invalidov. Umesni predlog je zelo dobrodošel in akt o ustanovitvi invalidske delavnice bodo izdal ustanovitelji: »BELOKRANJKA«. Zavod za zaposlovanje delavcev in podružnica Zavoda za socialno zavarovanje.

Iz Semiča

● Pekarija v Semiču, ki precej časa ni obratovala (nameščal jo peč), je 2. januarja spet začela peči kruh. Tako je preskrba s kruhom šele po nekaj mesecih nemoteno stekla.

● V nedeljo, 7. januarja, so v Semiču pokopali Martina Skalo, domače Lu-

kežiča, iz Mladice. Bil je ugleden gospodar in med prebivalci zelo priljubljen, razen tega pa tudi 68 let ustanovitelj in član gasil-skega društva v Semiču. V imenu gasilcev se je od staroste poslovil Jože Vidmar iz Sel.

Anketa o premikih na vasi

Črnomaljska občina je poleg domačinske edina v republik, v kateri bo Za-vođ za družbeno upravljanje iz Ljubljane po naročilu izvršnega odbora glav-nega odbora Socialistične zveze zbiral podatke o družbeno ekonomskih in političnih premikih na va-si. Vse krajevne organizacije Socialistične zveze so že prejele vprašalnike. Iz-polnjevati jih bodo posamezni člani odborov kra-jevnih organizacij popol-noma samostojno. Zbiranje tako pomembnih podatkov je dokaj obsežno delo, ki bo zahtevalo precej napor-ov od občinskega odbora SZDL, krajevnih organiza-cij in posameznikov, zato pa bodo organizacije SZDL lahko zbrane podatke ko-risno uporabljale.

■ Telesnovzgojni objekti v naši komunih so slabo izkoriš-čeni in še slabše vzdrževani, čeprav jih je malo. Hitro na-raščanje števila zaposlenih zahteva tudi množičnejšo telesno-vzgojno dejavnost, saj prihaja-jo v industrijo največ mladi ljudje. Da je zanimanje za šport zelo veliko tudi med proizva-jalci, nam zgovorno pričajo občinske delavske športne igre, ki so jih lani priredili v nekaterih komunah. Proti pričako-vanju se jih je udeležilo zelo veliko delavcev športnikov. —Tudi v črnomaljski komunih je v kolektivih dovolj zanimanja za šport. Za začetek najbrž povsod marljivo predvsem sred-stva in primerni športni ob-jekti. Da bi našli pot iz zagate, razmišljaja Občinska zveza za telesno vzgojo o ustanovitvi sklada, ki bi zagotovil sredstva za začetek. Sredstva v ta sklad bi prispevali komuna, delovni kolektivi in ustanove.

Poveča se dosedanj obseg in dolžina občinskih cest

Na osnovi temeljnega Zakona o javnih cestah in Zakona o cestnih podjetjih je bilo usta-novljeno Cestno podjetje s sedežem v Novem mestu. To je s 1. januarjem prevzelo v uprav-ljanje vse ceste I., II. in III. reda na teritoriju Dolenjske in Bele krajine. Ceste na področju Črnomaljske občine, ki so bile do sedaj III. reda in jih novo-ustavljeno podjetje, ne bo prevzelo bodo prešle pod upravo občine Črnomelj ter se preme-njujejo v ceste IV. reda.

Osemletke bodo imele svoje tajnike

Zelo težko je vsklajevati nepopolne in popolne osnov-ne šole. Zato je nujno po-trebno, da se uredi enotno administrativno in finančno poslovanje osnovnih šol na področju občine. Na pred-log črnomaljskega občinskega sveta za šolstvo, prosveto in telesno vzgojo bodo imele v bodoče osemletne osnovne šole tajnike, ki bodo istočasno opravljali tudi ad-ministrativne in finančne posle za nižje organizirane šole posameznega področja.

S sanmi po delavce na Sinji vrh

Premogovnik v Kanižarici re-nehno povečuje proizvodnjo, a mu kljub občutno povečani de-lovni storilnosti še vedno primanjkuje rudarjev. Delo pod zemljo je namreč za mlade lju-di odvrtno in zato se raje za-posljujejo v drugih poklih, pa čeprav je ob mesecu kak tisoč-ak manj.

Zato prevaža podjetje svoje delavce z avtobusom prav iz Sinjega vrha, ki je oddaljen od Kanižarice 23 kilometrov. Ko je zapadel sneg in nastopila poledica, je bila cesta do Vinice še kar prevozna, toda poledenih vzponov proti Sinjemu vrhu avtobus ni zmogel. Tudi to nenadno neveselost je bilo potrebo hitro odpraviti, kajti kolesa v rudniku se sučejo brez prestanka in nepričakovan izostanek večjega števila ru-darjev pomeni ohromitev pro-dukcijskih delovnih in s tem zmanjšanje proizvodnje premo-ga. Zavedajoč se svoje odgo-vornosti, se je vestni sofer avtobusa hitro znašel in se odlo-čil za »kombiniran« prevoz do rudnika. Organiziral je prevoz delavcev s sanmi od Sinjega vrha do Vinice, od tod dalje pa je peljal avtobus. To bo trajalo vse naslednje dni, dok-

ler ne bo kopna cesta dovo-ljevala normalnega prometa.

● Obojestransko dobra volja — rudarjev in odgovornih v rud-niškem avtoparku — je pripo-mogla, da se vse dni delovni proces v jami nemoteno odvij-

Dober obisk - toda čemu zaprta usta?

9. januarja je bila dvorana v gasilskem domu v Sevnici skoraj premajhna, toliko lju-di je prišlo na zbor volivcev. Občinski odbornik Rudi Cim-

Z občnih zborov Rdečega križa

■ Na običnem zboru RK na Bland so obnovili komisijo, ki bo obravnavala razne dejavnosti in med drugim skrbelo za tuberkulozne bolnike, reševala vprašanja socialnega varstva in se borila proti alkoholizmu. Za-vzemala se bo za to, da bo imela šola pitno vodo, saj otroci pijejo vodo iz studenca, kjer že 16 let leži zarjavelo orožje, ki ga je umikajoči se okupa-tor odrgel.

■ Na Kalu nad Sentjanžem so sklenili, da bodo uredili omarice za prvo pomoč in pri-pravili nosila za prenos bol-nikov v kmetijski zdravstveni dom.

■ Občni zbor RK na Lokl je pohvalil prizadevnost organiza-cije, s čimer se je strinjali tu-dij zastopnik občinskega odbora RK. Sklepi zboru določajo, da bodo štiri naselja dobila oma-ritec za prvo pomoč, na pose-ben seminar pa bo iz vsakega naselja odšlo nekaj deklet oz-ro-ma žena. Naučile so bodo rav-nati z omaricami in kako se neguje bolnik. Tečaj bo na Razboru. s sk

peršek je prebral program perspektivnega razvoja občine v Sevnici za razdobje 1961—1965. Program predvide-va kot osnovno nalogo skladi-ten razvoj gospodarstva ter razvijanje industrijske in kmetijske proizvodnje. Nada-lje je za novo plansko raz-dobje predvidena obnova, varstvo in nega gozdov, po-rast gradbeniške dejavnosti ter trgovine, turizma, gostin-stva in obrti. Predviden je tudi napredek splošnih druž-benih dejavnosti, šolstva, kulture in prosvete ter zdrav-stvene službe in socialnega skrbstva.

Z načrtno investicijsko po-litiko bo zagotovljen gospo-darski razvoj komun. Inve-sticijskih vlaganj bo blizu 5 milijard dinarjev. Tako bo mogoče povečati število za-poslenih za 54,1% in hkrati delovno storilnost v družbe-nem sektorju gospodarstva za 36,1%.

Predviden je tudi znaten porast družbenega standarda. Uresničitev tega načrta pa je

SEVNIŠKI VESTNIK

odvisna od gospodarjenja v podjetjih in od nadaljnje de-centralizacije sredstev, od-reditve materialne osnove komun in postopnega razvo-ja industrije. Program perspektivnega razvoja predvi-deva poleg tega povečanje industrijske proizvodnje za 125%, izvoza industrijskih in kmetijskih proizvodov pa za 110%. Težišče izvoza bo v lesni industriji in živinoreji.

Bodoče gospodarstvo sevn-ške komun bo slonelo tudi na razvoju kmetijstva in pove-čanju kmetijske proizvodnje. Na območju občine je 8.244 hektarov obdelovalne zemlje. Kar 4.304 hektarov jo izkoriščajo zasebni proizva-jalci, 1100 hektarov je v druž-benih posestvih, 2.839 hekta-rov pa v raznih oblikah pro-izvodnega sodelovanja. Kme-tijska proizvodnja naj bi se do konca 1965 povečala za 195,5%. Program nadalje

omenja povečanje proizvo-dnje v sadjarstvu za 216%, v vinogradništvu za 121% in v živinoreji za 233,7%. V bo-dočem obdobju sta na ob-močju sevnške komun pred-videni dve kmetijski zadru-gi, ki bosta zajemali 13,4% vseh obdelovalnih površin.

Kot smo že omenili, je bil zbor volivcev dobro obiskan, pa vendar je bil perspektivni plan občine sprejet brez raz-prave. Kaj je temu vzrok?

Zivahna je bila razprava pri naslednji točki dnevnega reda, ko so obravnavali as-faltiranje ceste Sevnica—Šmarje. Ljudje so se odločili za samoprispevek občanov. Toda predlog odloka o kra-jevnem samoprispevku žal ni bil pripravljen. Zaradi spre-jetja odloka o krajevnem sa-moprispevku bodo še ta me-sec zbori volivcev po volilnih enotah.

Drago Kastelic

Ko gre za žene: res le nepremostljive težave?

Nedavna konferenca za družbeno aktivnost žensk v metliški občini je nakazala vrsto perečih vprašanj. Razen številnih delegatov in delegatki sta se je udeležili članica komisije za družbeno aktivnost žensk pri GO SZDL Slovenije Cita Bole in tov. Jožica Cudovana, članica okrajne komisije.

Konferenco je začel predsednik občinskega odbora SZDL Ivan Skof, poročilo o delu po zadnji konferenci in številnih važnih problemih pa je prebrala tov. Anica Molek. Po referatu v problemih družbenega

standarda se je razvila živahna razprava, ki se je sukala v glavnem okoli petih problemov: okoli obrata družbene prehrane, otroškega vrta, trgovine za zelenjavo, javnega kopaljšča in servisa za pranje. Prav o tem je razpravljala tudi spomladanska konferenca. Čeprav noben od naštetih problemov ni rešen, s tem še ni rečeno, da komisija za družbeno aktivnost žensk pri SZDL, krajevna organizacija SZDL in ostali faktorji niso na tem področju nič ukinili, pač pa je res, da so večkrat naštetih na nepremostljive težave.

O otroškem vrtu govorijo v

Metliki že šest let. Zdaj so sredstva v glavnem že zbrana. Oprema, za katero je sredstva prispevala Zveza društev prijateljev mladine Jugoslavije, je že nabavljena. Vsa stvar je običajna pri izselitvi stranke iz stare šole, ki je določena za adaptacijo otroškega vrta. Problem varstva otrok je zelo pereč, saj je v metliških tekstilnih podjetjih zaposlenih 500 žensk, a od tega veliko mater, ki morajo za varstvo otrok odšteti tudi do 8 tisočakov na mesec. Zaradi tega je nujno potrebno takoj pričeti z adaptacijo stare šole, da bo otroški vrt kmalu urejen in bo problem varstva otrok zaposlenih mater rešen.

Obrat družbene prehrane ni nič manj potreben. Večja podjetja (Novoteks, Beti, LPP) so za svoje delavce uredila vprašanje prehrane, a ostalo je vprašanje prehrane delavcev manjših podjetij, vajencev v gospodarstvu in ostalih, ki se morajo sedaj hraniti po gostinjah. Prostor za obrat je že urejen, potrebno bo samo še nabaviti opremo. Finančna sredstva zanjo bodo morali pripraviti vsi odgovorni čimtelji, tako da bi bil lahko obrat družbene prehrane v začetku 1962 odprt.

Konferenca je spregovorila tudi o javnem kopaljšču, za

katero je bilo nabavljeno za 400 tisoč dinarjev opreme, o trgovini za zelenjavo in servisu za pranje. Zahtevala je, naj se vsi naštetih problemi v najkrajšem času uredijo. Pred leti, ko še ni bilo industrije, teh problemov ni bilo ali pa niso bili tako pereči, medtem ko danes kličejo po rešitvi. Zanje so odgovorni vsi: občani, podjetja in komuna. Rešeni bodo lahko le s skupnimi napori.

V razpravi sta sodelovali tudi obe gostji.

Ob zaključku konference je bilo izvoljeno 17-člansko predsedstvo stalne konference in 5-članski nadzorni odbor.

METLIŠKI TEDNIK

RODITELJSKI SESTANEK: odslej več stikov med domom in šolo

Roditeljskega sestanka metliške osnovne šole se je minuli mesec udeležilo nad 200 staršev. O problemih šole v prvem polletju je poročal upravitelj šole Ivan Žele. V letošnjem šolskem letu je bilo precej težav; ker je bilo premalo strokovnega kadra, pouk se sedaj ne poteka nemoteno. Težave so bile zlasti s stanovanji za učitelje.

Doslej je bilo med starši in učitelji premalo stikov. V bodoče bo potreben boljše kontakt, več pogovorov med starši in učitelji. Za vzgojo in izobrazbo otrok so dolžni skrbeti prav vsi, tako starši kot

učitelji. Da bodo starši spoznali gradivo, ki se ga učijo otroci, bodo na roditeljskih sestankih govorili več o učnih programih. Starše so seznanili tudi s testiranjem učencev, ki ga nameravajo kmalu izvesti.

Dalje so se pogovorili o pomenu telesne vzgoje, o šolski kuhinji, svobodnih aktivnostih, prelozanju otrok iz Božakovega in Drašič in o praznovanju ob novoletni letki.

Po končanem sestanku so se starši pogovorili z razredniki svojih otrok.

Roditeljski sestanki je pokazal, da se starši zelo zanimajo za vzgojo in izobrazbo otrok ter ostale šolske probleme.

Sekcija kmetijskih strojnikov je zelo delavna

Sekcija kmetijskih strojnikov je bila ustanovljena šele v septembru lanskega leta; deluje v okviru kmetijsko-tehnične komisije občinskega odbora Ljudske tehnike. V sekciji so vključeni vsi kmetijski strojniki in tehnik ter vodilni uslužbenci v kmetijski zadrugi; zdaj ima 23 članov. Za občinski praznik v novembru je priredila demonstracijsko vožnjo s kmetijskimi stroji in priključki ter izvedla tekmovanje v spretnosti nožnji za člane, mladince in šolsko mladino pred osnovno šolo, da so jo lahko gledali učenci osnovne šole. Takrat je bil najboljši med člani strojnik Penič, a med mladinci učenec B. razreda osnovne šole Anton Rus.

bila spremljana s filmi, diapozitivi in slikami.

Sekcija ima že pripravljen okvirni načrt za 1962. leto. Organizirala bo več tekmovanj in skrbela za izobraževanje svojih članov.

Sekcija kmetijskih strojnikov iz Metlike lahko zelo pohvalimo zaradi njene aktivnosti, ker je pravzaprav najbolj delavna izmed sekcij v novomeškem okraju.

Jad

Pred občnimi zbori organizacij Zveze borcev

Pred občnimi zbori organizacij Zveze borcev

V vseh 14 krajevnih organizacijah Zveze borcev v metliški občini se te dni pripravljajo na občne zборе, ki morajo biti izvedeni v mesecu januarju. Na občnih zbora organizacij ZB bodo spregovorili o uspe-

hih v preteklem letu, o dolžnostih in pravicah bivših borcev in aktivistov po statutu, sprejetem na V. kongresu. V preteklem letu so za nekdanje borce storile osnovne organizacije precej, večjemu številu članstva se je priznalo udeleževanje za časa NOB, nekaj članov se je tudi zdravilo v toplicah in bilo na okrevanju v Bakru in na Mirni gori. 10 članov ZB je že naredilo izphte za kvalifikacije, čez 30 pa se jih še pripravlja, da jih bodo opravljali. Veliko je bilo storjenega tudi pri pisanju krajevnih kronik. O teh in podobnih problemih bodo spregovorili tudi na občnih zbora.

VAŽNO OBVESTILO KMETIJSKE ZADRUGE

Kmetijska zadruga v Metliki obvešča svoje člane in kooperante, da je traktorje in druge kmetijske stroje prenesla na Kmetijsko posestvo Mestni log. Vsi, ki bi se hoteli posluževati strojev; naj se v bodoče obračajo na Kmetijsko posestvo v Mestnem logu. Pri naročanju in posluževanju strojev imajo prednost kmetijski proizvajalci, ki imajo sklenjeno pogodbo s Kmetijsko zadrugo o medsebojnem proizvodnem sodelovanju.

Kmetijska zadruga ima na zalogi umetna gnojila vseh vrst in pripravila kmetovalcem, da si jih nabavijo že sedaj za spomladansko setev in dognojvanje žit. Zadruga ima na zalogi tudi umetno gnojilo hiperfosfat, ki nadomestuje Tomaževo žlindro, katere ni dobili. Hiperfosfat je gnojilo, ki je namenjeno za travnike in detelje in naj bi se ga kmetovalci nabavili takoj. V kolikor bo ugodno vreme, naj bi ga že preko zime in v zgodnji pomladi trosili na travnike in deteljšišča.

Nadalje ima Kmetijska zadruga na zalogi na svojem posestvu v Mestnem logu večjo količino raznovrstnih sadik sadnega drevja, katere si lahko interese vsak dan nabavijo.

KMETIJSKA ZADRUGA, METLIKA

Razveselite svoje in znance v tujini z Dolenjskim listom!

Ali posluje obrat družbene prehrane v Sevnici z izgubo?

Na nedavni konferenci žena v Sevnici so razpravljali tudi o obratu družbene prehrane, ker daje posluje z izgubo. To nas je napotilo, da smo te dni obiskali upravnico obrata Marico Lupšina, ki nam je vso zadevo pojasnila takole:

Obrat družbene prehrane v Sevnici je bil ustanovljen februarja lanskega leta. Takoj se je prijaviло 120 abonentov. Podjetja in ustanove bi morale zanje plačati razliko v ceni hrane, česar pa do danes, razen »Lisce«, niso storile in dolgujejo okrog 400 tisoč dinarjev. Govorčenje o kakšni izgubi v obratu je torej neosnovano. Vsekakor je treba obratu omogočiti nemoteno poslovanje. Čimprejšnja poravnava teh obveznosti je pogoj za tako poslovanje. Upoštevati je tudi, da se v obratu hrani 90 ljudi in da je zato v Sevnici nujen.

temu smo bili presenečeni nad veliko čistoto. To dokazuje, da se zaposleni trudijo, čeravno delajo skoraj v nemogočih pogojih.

Le z združenimi sredstvi in močmi bomo sevniškega obrata družbene prehrane lahko pomagali do večjega razmaha.

D. K.

Priprave za gradnjo nove šole v Sevnici

Osnovno šolo v Sevnici obiskuje okrog 900 otrok. Pouk je v štirih zastarelih in med seboj oddaljenih zgradbah. Vse to močno ovira izvajanje učnega načrta. Lani sta bili ukinjeni osnovni šol: v Podvrhu in na Ledini. Ti otroci se sedaj brezplačno vozijo v šolo z občinskim avtobusom. Učenci iz zabukovske in podgorske šole obiskujejo višje razrede osnovne šole v Sevnici. Zato je treba v Sevnici zgraditi novo šolo. Lokacija je že določena, predstavniki občinskega ljudskega odbora pa so si nedavno ogledali nove šole v sosednjih okrajih in bodo investitorju stavili svoje predloge za izdelavo načrtov. Šole bodo začeli graditi verjetno že naslednje

leto. Sredstva pa bodo zagotovljena v medobčinskem skladi, za gradnjo šol, katerega članica je tudi občina Sevnica.

Zgled sevnških irgovcev

Trgovsko podjetje »Sloga« v Sevnici je potrošnikom pripravilo presenečenje. Znatno je znižalo cene tekstila in konfekcije. Cena kvalitnemu ženskem volnenemu blagu je znižana od 2.900 na 1.260 dinarjev, moškim sukničem od 8.100 na 3.900 dinarjev, moškim hubertusom od 9.600 na 5.000 dinarjev, moškim oblekam od 15.010 na 7.900 in od 8.900 na 5.900 dinarjev, ženskim balonarjem od 12.900 na 9.800 dinarjev in otroškim plaščem od 6.000 na 4.200 dinarjev.

All bodo tudi ostala trgovska podjetja v okraju posnemala sevnške trgovce?

D. K.

Zanimivo predavanje v Loki

Ljudska univerza je priredila v Loki zanimivo predavanje. O perspektivnem planu sevnške občine je govoril načelnik za gospodarstvo tovarš Košak Omerič, da bodo do leta 1963 vložene velike investicije v vsakomunalna dela, predvsem pa je predvidena modernizacija ceste iz Sevnice proti Smarjni, cesta do kopitarne v Sevnici, kakor tudi cesti II. reda po Mirneški dolini do Moiconoga ter od Vrhovega do Impolce. Občinskega poverja bo gradnja osnovnih šol v Sevnici in na Telčah.

V tem času bodo v Loki preuredili čestno razsvetljavo in namestili svetilke predvsem na mestih, kjer je ponoči ogrožena osebna varnost prebivalstva. V načrtu je popravilo občinske ceste iz Loke do Mrzle planine pod Vel. Kozjem.

Združevanje sredstev v Sevnici

3. januarja je bilo v Sevnici posvetovanje direktorjev in organov delavskega samoupravljanja gospodarskih organizacij. Posvetovanja sta se udeležila tudi podpredsednik OLO Novo mesto Silvo Gorenc in šef oddelka za plan in analize Anica Sotlar. Razpravljali so o vprašanju investicijskih vlaganj v letu 1962 in združevanju sredstev gospodarskih organizacij za investicijske namene. Teh sredstev bi bilo 81 milijonov dinarjev. Le tako bi se končno rešilo pereče vprašanje rudnika v Krmelju in mizarske zadruga v Sevnici. Z združevanjem sredstev in njihovo načrtno uporabo se bo sevnško gospodarstvo pričelo hitreje razvijati. Zato bodo v Sevnici te dni pričeli sklepati pogodbe.

Plan za leto 1961 v celoti izpolnjen!

O uspehih naše industrije in ostale dejavnosti v preteklem letu nam najbolje govorijo številke. V lanskem letu je bil sprejeti družbeni plan uresničen v celoti. Planirani bruto proizvod v višini 3 milijarde in 500 milijonov dinarjev je bil izpolnjen, tako je družbeni bruto produkt porastel v primerjavi z letom 1960 za 16 odstotkov.

Razveseljivo je, da se stalno krepi tudi družbeni sektor v gospodarstvu, saj je od 3,5 milijarde kar 2,5 milijarde dinarjev ustvaril prav ta, medtem ko se v letu 1962 predvideva, da bo ustvaril 3 milijarde, celotno gospodarstvo v občini pa okoli 4 milijarde.

VEČ BOSTE VEDELI, ČE PREBERETE...

da živi v občini po zadnjem štetju 31. marca lani 6.835 ljudi, medtem ko so jih 31. marca 1953 naštel kar 7.421;

da je bilo lani 30. septembra zaposlenih že 1.071 ljudi, medtem ko smo imeli predlanskim v istem razdobju le 890 zaposlenih;

da je v občini samo 8

Počitniška zveza krepi svoje vrste

Republiške skupščine Počitniške zveze, ki je bila v nedeljo, 14. januarja, v Velenju, so se iz našega okraja udeležili štirje delegati. Skupščina je v glavnem govorila o delovnem programu za letošnje 10-letnico te turistične organizacije. Med drugim je sprejela tudi sklep, da je treba čimprej ustanoviti občinske odbore PZ, če so za to pogojli, predvsem pa je treba povečati število članstva. Naloga Počitniške zveze v našem okraju je toliko večja, ker imamo zdaj le okrog 520 članov v tej organizaciji. Predvsem bo treba vključiti več kmečkih in delavskih mladincev.

V objektiv smo ujeli del preurejene špecerijske poslovvalnice STP v Metliki, ki je bila odprta za občinski praznik. Promet se je povečal za najmanj 15 odstotkov, blago pa je lepše in tudi prostora je več. In še najvažnejše: potrošniki so nadvse zadovoljni!

O dobrih in slabih gospodarjih

Konec lanskega decembra je občinski sindikalni svet v Novem mestu na posvetovanju predsednikov in tajnikov sindikalnih podružnic razpravljala o nekaterih problemih pri delitvi dohodka v kolektivih. V sestavku so na kratko zajete najvažnejše misli posvetovanja.

Preteklo leto je minilo v razgibanem političnem delu, ki je spremljalo iskanje ustreznih meril za delo ter instrumentov za delitev čistega dohodka in osebnih dohodkov v kolektivih. Težav ni manjkalo nikjer, največkrat pa so bile posledice nerешenih gospodarskih in političnih problemov iz preteklosti.

Delovni kolektivi, ki so poprej zanemarjali notranjo organizacijo proizvodnje in poslovanja, so se čez noč znašli pred resničnimi težavami. Pojavilo se je vprašanje: kako pod starimi pogoji uveljaviti gospodarska načela novega sistema? Nekateri kolektivi so z zelo površno izdelanimi pravilniki namenili za osebne dohodke več čistega dohodka, kot bi ga slej ko sme, če nečjejo dobro gospodariti. Vsekakor so premalo razmišljali o tem, kako daljnosežne posledice ima lahko takšen ukrep. Pozabili so na obratna sredstva in na družbeni standard, ki je pomemben del življenjske ravni delavca, skratka: pozabili so na jutrišnji dan.

Mnogi delovni kolektivi so pri delitvi čistega dohodka ravnali kot dobri gospodarji. Sklade in osebne dohodke so postavili v odvisnost od tržnih razmer, od obsega in gospodarnosti proizvodnje ter pri delitvi čistega dohodka uveljavili kot osnovno merilo — rentabilnost proizvodnje. V takšnih kolektivih ni bilo težav pri oblikovanju meril za delitev osebnih dohodkov, prav zato pa v njih tudi ni bilo opaziti neupravičeno visokih osebnih dohodkov.

Povsod, kjer je o novih pravilnikih javno razpravljali ves kolektiv, so odraz zmogljivosti in želja kolektiva. Samo v takšnih primerih so pravilniki postali sredstvo, ki spodbuja posamezne proizvajalce in celoten kolektiv k rasti, k povečevanju proizvodnje in k

doseganju večjih gospodarskih uspehov.

Sindikalne podružnice so preteklo leto opravile obsežno delo. Lotevale so se ga domala povsod odločno in dosledno. Pri urejanju notranjih odnosov v kolektivih so prav zato dosegle pomembne uspehe. Vse delo se ni opravljeno, saj je marsikje ostala kopica nerешenih težav iz preteklosti, ki jih ni bilo moč odpraviti v enem samem letu. Z nezmanjšano politično aktivnostjo bodo sindikalne podružnice letos svoje delo še naprej vsebinsko poglobljale prav pri delitvi čistega dohodka in skušale odpraviti preostale pomanjkljivosti.

Bile pa so tudi takšne sindikalne podružnice, ki se niso znale prilagoditi novim pogojem dela. Njihovi izvršni odbori so prišli pod vpliv birokratske tehničnih kadrov. Slednji so pod krinko soglasnosti s sindikatom urejali notranje ekonomske odnose v kolektivih tako, kakor je njim kot posameznikom najbolj ustrezalo. Kršili so demokratična načela in mimo delovnega kolektiva in organov samoupravljanja oživili pravilnike, ki imajo bore malo ali pa nič skupnega s socialističnimi načeli nagrajevanja po delu. Takšni pravilniki so polni izmetničenih in zelo zamotanih meril, nekaterim vodilnim uslužbencem pa zagotavljajo neupravičeno visoke osebne dohodke. Posamezni primeri te vrste so bili konec leta 1961 tako v kolektivih kot tudi v širši javnosti predmet splošne kritike.

Novi gospodarski sistem smo uveljavili šele v preteklem letu. Odpraviti bo treba še vrsto pomanjkljivosti in zagotoviti uveljavljanje novih načel gospodarjenja ter družbenega razvoja. Trezneje in gospodarnije bodo morale presojati ekonomske pojave in uspehe ter razvijati socialistične družbene odnose v proizvodnji s sodelovanjem vseh članov delovnih kolektivov. Zato so na po-

NOVOMEŠKA KOMUNA

svetovanju sprejeli naslednja priporočila:

— vzporedno z uveljavljanjem novega gospodarskega sistema naj delovni kolektiv tudi v bodoče ustvarjajo in izpopolnjujejo lastni sistem delitve dohodka in ga uveljavljajo na vseh področjih ekonomike;

— nenehno in sprotno naj izpopolnjujejo merila za delitev čistega dohodka in osebnih dohodkov ter pri tem vedno upoštevajo osnovne ekonomske pokazatelje: produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost;

— delovni kolektiv naj bodo vedno sprotno obveščeni o vseh problemih, ki so povezani z materialnimi odnosi. Le tako bomo zagotovili njihovo sodelovanje pri odločanju in povečali napore

proizvajalcev za večjo proizvodnjo;

— sindikalne podružnice v kolektivih kjer so bili izplačani neupravičeno visoki osebni dohodki, naj nemudoma prične ponovno preučevati merila za izplačilo in naj jih z utemeljitvijo predlože organom samoupravljanja v popravek;

— sindikalne podružnice naj vztrajajo pri tem, da mora vsak pravilnik o delitvi osebnih dohodkov določiti kolikšen je lahko najnižji in kolikšen najvišji povprečni osebni dohodek. Posvetovanje predlaga, naj bi najnižji osebni mesečni dohodek ne bil manjši od 15 tisoč dinarjev, najvišji pa naj ne bi presegal 80 tisoč dinarjev za 208 delovnih ur.

Avgust Avbar

Novomeška kronika

■ Delavska univerza v Novem mestu prireja v ponedeljek, 22. januarja, ob 18. uri v dvorani Doma JLA predavanje Jožeta Kregarja »V Parizu in na florjadi v Rotterdamu«. Predavanje bodo spremljali barvni diapozitivi. Vabljene ljubitelj cvetja!

■ 9. januarja se je z Jenkove ceste preselil Mladinski klub. Nove prostore je dobil v stari postli. Obiskovalci kluba bodo lahko v manjšem prostoru, ki ga od večjega dela dvorane loči steklena pregrada, igrali šah, drugi del kluba pa je namenjen gledalcem televizijskih oddaj.

■ V programskem svetu Mladinskega kluba, ki so ga izvolili pretekli četrtlet, so člani različnih organizacij in ustanov. Svet bo skrbel za pester program iz se povezoval z ostalimi organizacijami, upravnim odbor kluba pa bo samo upravljal s premoženjem mladinske ustanove.

■ Ze dalj časa delujeta začetni in nadaljevalni tečaj angleškega jezika, ki ju prireja Delavska univerza. Tečaj je dvakrat na teden po eno uro. Tečajniki, ki plačajo 1000 din, imajo predavanja osemkrat na mesec. Ker je ta način izobraževanja poceni, naj se prijavi čimveč interesentov, saj se bodo potem stroški še zmanjšali.

■ Kdor pride v jutranjih urah k »Odpadu«, močno presenečen obстане. V pisarni na mizi imajo petrolejko, ker elektrike nimajo. Tudi telefona nimajo.

Pri tehničari svetijo z vžigalnicami. Poslovanje v takih okoliščinah prav gotovo ni v čast podjetju državnega sektorja in ne sodi v donasrji čas.

■ Gospodinj se spet pritožujejo, da prihaja mlika prepozno v prodajalno. Neredko ga dobe šele ob pol osmih, takrat pa je prekasno, saj grede ljudje že ob šestih ali najkasneje ob sedmih v službo. V nedeljo pa je mleka zmanjkalo že ob devetih zjutraj...

■ Zliviški trg je bil 15. januarja kar dobro založen. Tokrat je bilo dobiti vse, kar je v tem času mogoče. Naprodaj so bila jajca po 35 din, radič in motovilce (na merice) po 50 din, fižol po 120 din/kg, čebula po 140 din, kisa repa po 50 din, zelje po 70 din, ohrovt po 50 din, jabolka po 50 din, orehi po 180 din (firkl), korenje po 50 din/kg, suhe silve po 150 din in pesa po 60 din. Opazili smo že prvi teloh iz vršnje, kakor tudi razna semena, suhe rože, pletenine in otroško konfekcijo.

■ Gibanje prebivalstva: rodije so: Draga Bele iz Trdinove 34 — deklica, Draga Peric iz Padersičeve 33 — dečka, Martina Zupan iz Smihelice 11 — dečka. — Poročili so se: Franc Urbančič, kjučavničar iz Cegelnice, in Dragica Znidarsič, bolničarica s Prešernovega trga 7; Viktor Antončič, uslužbenec iz Jerebove 1, in Ivanka Širaj, kuharica iz Jerebove 1. — Umrla sta: Rudolf Bock, upokojenec iz Vrhovec 1, star 80 let, in Neža Lavrič, upokojenka z Ljubljanske 3, stara 72 let.

Dr. Smiljan Trobiš v pomenku z obiskovalko dispanzerja v Zužemberku

ŽAREK, KI TIPA

Zatemnjena soba v Zužemberku. Stikalo je rahlo škrtnilo, rumeni ekran pa je zasijal...

— Dihajte globoko! Se globlje! — je prijazno, prav po očetoovski velel dr. Trobiš. Ob medli svetlobi, ki jo je oddajal ekran, sta se počasi oblikovali zdravnikova postava in postava žene, ki je stala za rentgenskim aparatom. Zdravnikove oči so skrbno matrice sliko na ekranu. Nato je narekoval latinski izvid, sestra Danica Petrič pa je prižgala rdečo lučko nad pisalno mizo in hitela zapisovati v kartoteko.

— Mati, nekaj je narobe z vami. V bolnico bo trebal — je začel zdravnik.

— Ah, saj menda ni tako hudo? Saj se bom kar doma »pocajtala!« — poizkuša ženica.

— Pa bi bilo vseeno boljše, če bi šli v bolnico, veste! Saj se spomnite, kakrat je bilo s sinom! — Takrat je ženica zažarela.

— Vi ne veste, kako mu je dobro! In odličnjak je v šoli! — Razvil se je pogovor, v katerem je po očetoškem prigovarjanju mati le pristala, da se bo podredila zdravniškimi navodilom in šla v bolnico. Doktor Trobiš je povedal, da je bil njezin sin dolgo let bolnik. Pozdravili so ga, nato pa ni bilo mogoče najti primerne, lažje zaposlitve. Tudi na prekalifikacijo je bil pripravljen, toda ni imel polne osemletke. V Zužemberku je ni mogel narediti. S posredovanjem oseba na TBC oddelku so ga sprejeli

na sadjarsko-vinarsko šolo v Ormožu. Pridno se je lotil učenja. Zdaj že vozi traktor in morda bo prav kmalu oral in sejal po naših poljih. Zdrav in srečo v svojih rokah!

To je bil samo majhen izrez tega, kar se dogaja vsak dan v dispanzerjih TBC. Strahoma prihajajo ljudje v zatemnjeni prostor in se postavljajo pred rentgenski aparat. Njihovo srce bije z neenakomernimi utripi. Za aparatom pa je še eno srce — srce zdravnikove, svetuje, pojasnjuje in prepričuje ter preganja strah. Zašek, ki tipa, sicer res od kriva težko bolzen, srce pa preganja strah in zmaguje. M. J.

Na sejmšču višje cene

15. januarja so živinorejci na novomeško sejmšče pripeljali 867 prašičev raznih starosti in velikosti. Prodanih je bilo 803. Ker je povpraševanje po njih vedno večje, so se cene v zadnjem času precej dvignile. Tako so za manjše prašiče zahtevali 4.800 do 7.000 dinarjev, za večje pa 7.000 do 17.000 dinarjev.

POTROŠNIKI!
Zahtevajte povsod izdelke
TOVARNE EMAJLIRANE POSODE — CELJE

Za, proti in potrošnik

Da bi bila širša javnost v novomeški komuni podrobno seznanjena z reorganizacijo trgovine, smo zaprosili podpredsednika OHLO Novo mesto tovariša Sergeja Thorževskega, naj pove kaj več o tem. Tokrat objavljamo prvi del njegovega prispevka.

Ceprav so bili vsi volivci na decembrskih zborih podrobneje seznanjeni s pomenom in namenom reorganizacije trgovine, želim v uvodu poseči malo dlje v preteklost in temeljite osvetliti vzroke.

Okrajni ljudski odbor je že 1957 sprejel na seji priporočilo za hitrejši razvoj trgovine, ker so analize pokazale, da se skoraj 30 odst. kupne moči prebivalstva odhiva izven okraja. Ze bežen pregled stanja v trgovini je pokazal, da je večina prodajalnih zastavil, da se niso dovolj hitro razvijali sodobnejši načini prodaje blaga, da je pot od proizvodnje blaga do potrošnika predolga, skratka, da trgovina zaostaja za razvojem. Globlji pregled je opozoril predvsem na naslednje: v okraju ni gospodarskih pogojev za poslovanje čistih grosistov (trgovin na debelo); da bi trgovina poslovala z manjšimi stroški, je treba ustanoviti velika trgovska podjetja, ki bi lahko nabavljala blago neposredno v proizvodnji ter hkrati lažje modernizirala svoje prodajalne posamezne podjetja naj bodo specializirana na eno samo

stroko; in še zadnja, zelo pomembna ugotovitev: v trgovini je treba zagotoviti konkurenco.

ZAKAJ NI BILA URESNIČENA PRVA REORGANIZACIJA

Vse komune v okraju so, upoštevaje ta štiri vodila, takoj po seji priče pripravljati reorganizacijo. V letu 1960 je bila reorganizacija opravljena v vseh komunah, razen v novomeški in trebanjski. Tudi naš ljudski odbor je 1959 pripravil osnutek reorganizacije, ki je vseboval ustanovitve 13 trgovskih podjetij in specializiranih samostojnih prodajal. Osnuteku je razpravljali ljudski odbor in ga še v letu 1959 osvojil. Predlog ni bil uresničen deloma zato, ker ni vseboval pogojev ustanavljanja večjih, gospodarsko dovolj močnih podjetij, ker je bilo ugotovljeno, da predvidena specializirana podjetja ne bi mogla živeti zaradi sorazmerno majhne potrošnje v Novem mestu, in pa ker predlog ni ustvarjal pogojev za razvoj konkurence. Poudariti moram, da so skoraj vsi trgovski kolektivi brez resnejših razprav

zavzeli odklonilno stališče, priznati pa moram tudi to, da je bila pomoč komun v pripravah na reorganizacijo premajhna.

ŠTEVILKE PRIČAJO

Ker so o pomanjkljivosti v trgovini še naprej razpravljali volivci na domala vseh zborih, je ljudski odbor sredi leta 1961 zaprosil Trgovinsko zbornico, naj strokovno razčleni problem reorganizacije in izdela predlog.

Nerazvitost trgovine v naši komuni je razvidna iz naslednjih števil: v republiki ustvarja trgovina na 1 m² prodajnega prostora mesečno povprečno 63.860 dinarjev prometa, v naši komuni pa 66.850 din. Promet v podeželskih prodajalnih je mnogo manjši kot v mestu, saj znaša v enem mesecu dni, na 1 m² prostora, v naši komuni v mestu 89.783 din, na podeželju pa le 43.380 din. Upoštevati moramo tudi to, da odpade na podeželske prodajalne 61,3 odst. vsega prodajnega prostora v komuni. Povprečna velikost prodajalne v naši komuni je 37 m², medtem ko je v LRS 45 m². Prodajalec v komuni je doslej ustvaril na mesec povprečno 976.500 din prometa, v LRS pa 943.390 din, kljub temu pa so osebni dohodki bili pri nas zaradi sorazmerno visokih stroškov prodaje povprečno za 5,9 odst. nižji kot v republiki. Po-

slovni stroški trgovine na drobno so dosegali 3,89 odst. prometa, z boljšo organizacijo pa bi jih bilo moč znižati za 5 do 10 odst. Vsa trgovska podjetja v občini so v letu 1960 ustvarila le 11 milijonov 490 tisoč dinarjev rezervnega sklada in manj kot 7 milijonov sredstev za razširjeno reprodukcijo. Ze iz zgorajjih števil je razvidno predvsem to, da v naši komuni postrežba v trgovini ne more biti dovolj kulturna, saj smo že močno prešli vse normative prometa na m² prodajnega prostora in na prodajalca. Povečani promet gre v tem primeru lahko samo na škodo kulturne postrežbe.

PREDLOG REORGANIZACIJE

Občanom smo naštel zgolj najosnovnejše podatke, ki so le majhen del obširne ekonomske analize. V predlogu za reorganizacijo je bilo treba upoštevati marsikaj, zato naloga ni bila lahka. Predvsem smo želeli trgovino usposobiti, da bo bolj kot doslej služila potrošniku. Novim podjetjem smo skušali zagotoviti enak začetek, zadostno gospodarsko moč, ustalitev trgovske mreže za daljšo dobo, dovolj močne sklade, specializacijo prodajal v mestu in še vrsto stvari. Predlog reorganizacije je bil:

iz dosedanjih trgovskih podjetij naj bi po njej nastala: 3 podjetja — vsa tri izraziti detajlisti — grosisti in samostojna drogerija; dolžnost preskrbe z mlekom, mesom, sadjem, zelenjavo in ostalimi kmetijskimi pridelki pa bi prevzelo KGP Novo mesto, h kateremu bi se pripojila manjša proizvodna in

trgovska podjetja, ki so doslej opravljala to nalogo. Ker so nastala različna mnenja le pri reorganizaciji trgovskih podjetij mešane struke, se bom omejil na opis predloga za ustanovitev dveh velikih podjetij te stroke, podjetja A in B, kot ju naziva predlog.

Trgovsko podjetje A bi nastalo z združitvijo Standarda — Novo mesto, dela podjetja »Suha krajina« (poslovalnici št. 1 in 2 na Dvoru, poslovalnica v Ajdovcu in bodoča prodajalna v Hinjah), prodajalne št. 2 Trgovskega podjetja »Straža« v Straži, Komisije trgovine v Novem mestu, dosedanje prodajalne »Moda« v Novem mestu in izpraznjena prostora prodajalne Oprema v Novem mestu. Nosilec reorganizacije bi bilo podjetje Standard iz Novega mesta.

V trgovsko podjetje B bi se združili: Izbira — Novo mesto, Prehrana Novo mesto, trgovsko podjetje »Gorjanci« — Sentjernej, trgovsko podjetje »Usnje« — Novo mesto, trgovsko podjetje »Straža« s poslovalnico 3 v Straži in poslovalnicami v Dol. Toplicah, Podturnu in Soteski, trgovsko podjetje Suha krajina s prodajalnima Grad in Slap v Zužemberku in prodajalno v Smihelu pri Zbk. ter prodajalna »Dolenjka« od trgovskega podjetja Standard v Novem mestu. Nosilec reorganizacije bi bilo trgovsko podjetje Izbira.

Podjetje A bi imelo v Novem mestu 333 m² prodajnega prostora, 91 m² skladišč in 314 milijonov letnega prometa, na podeželju pa 779 m² prodajnega

prostora, 489 m² skladišč in 417 milijonov prometa ter 212 milijonov 400 tisoč din obratnih sredstev iz raznih virov (dejanska potreba 221 milijonov). Podjetje B pa bi imelo v mestu 479 m² prodajnega prostora, 420 m² skladišč in 631 milijonov prometa, na podeželju pa 507 m² prodajnega prostora, 236 m² skladišč in 393 milijonov in pol prometa ter 154 milijonov obratnih sredstev iz raznih virov (dejanska potreba 156 milijonov). V vseh krajevnih središčih bi imeli svoje poslovalnice obe podjetji, zato da bi bila zagotovljena konkurenca.

Komuna bi vsa najemnila za trgovske lokale vračala trgovskim podjetjem. S predlogom je zagotovljen tudi neposreden nastop proizvodnih podjetij na našem tržišču, saj bi njihove prodajalne (Krojač, Novoteks, Velur, Delikatosa, Varteks, Mladinska knjiga, Elektrotehna, Borovo, Astra, Peko in Obrnik), ki jih že imajo v Novem mestu, za to zadoščale. Ugotavljamo, da teh podjetij na našem tržišču še ni dovolj čutili morda prav zato, ker so doslej svojim poslovalnicam prepustila premalo pristojnosti. Naš trg pa je dostopen tudi vsem trgovskim podjetjem od drugod, ki bi želela odpreti svoje prodajalne pri nas. Kot pogoj postavljamo v tem primeru gradnjo novih prodajal, ker so dosedanje zmogljivosti trgovine že tako premajhne. Vendar novih gradenj te vrste ne želimo samo v mestu, ampak tudi na podeželju — v krajevnih središčih, ker so tudi tam prodajni prostori že pretesni. (Konec prilagoditve)

Mar za nas res ni prostora?

Razgovor s tovarišem Rudijem Požarjem, predsednikom krajevne organizacije Socialistične zveze v Brežicah

Kako ste opravili organizacijske naloge ob zaključku preteklega leta? Pobrli smo vso članarino in pravočasno dostavili vse statistične podatke občinskemu odboru Socialistične zveze. III. rajon, to je predel mesta med bolnišnico in tovarno pahljstva, je najpogostejše pobral članarino. Od 1729 volivcev, kolikor jih prebiva na našem področju, je 1311 ali 75,82 odstotka član Socialistične zveze. — Mnogo nepotrebnih težav nam povzročajo tisti, ki se preseljujejo, pa se ne prijavijo niti ne odjavijo.

Kaj smatrate za največjo težavo v vaši krajevni organizaciji?

To, da še danes nimamo svojega prostora! Sestajamo se danes tukaj, jutri tam, kot pravj nomadi. Kljub mnogim posredovanjem smo še vedno brez svojih prostorov. Mislim, da je to toliko bolj žalostno prav zato, ker vedno in povsod poudarjamo, da je Socialistična zveza vodilna množična organizacija, v Brežicah pa ugotavljamo, da imajo vse ostale množične organizacije svoj kotiček, mi pa smo še vedno brez njega!

Stanovanjska skupnost je v Brežicah že ustanovljena. Kako spremlja vaša krajevna organizacija njeno delo?

Naša stanovanjska skupnost ima zaenkrat samo pralnico, drugih servisov še ni. Odgovor je tak: ni denarnih sredstev, ni primernih prostorov, jaz pa bi dodal še to: predvsem ni razumevanja! Naj povem samo primer, kako se je skazil lep načrt za obrat družbene

prehrane, čeprav je v Brežicah zelo potreben. Interesentov zanj je med delavci dovolj. Prostor v bivši Stirovi gostilni je bil na razpolago. Želeli smo ustanoviti obrat družbene prehrane, ki bi z dobro kuhinjo in s kvalificiranim osebjem nudil primerno, ceneno prehrano. Res je, da v večjih podjetjih podjetjih že kuhajo enolončnice, vendar je izračun pokazal, da so precej drage, če upoštevamo vse dejanske stroške. Ko je bilo vse pri-

pravljeno, pa smo naleleti na nerazumevanje in na ugovor, da obrat ne bo donosen. Morda smo bili malo premalo vztrajni, kdo ve? To napako, ki je za naše mesto značilna, bomo odpravili samo, če bodo člani Socialistične zveze v bodoče bolj podpirali delo stanovanjske skupnosti in manj čakali, da bi kaj zrastle samo od sebe. Dobro bi bilo tudi, ko bi bilo pri pristojnih organih za take stvari več razumevanja kot doslej!

Občinska komisija za tisk in dopisniki iz brežiške občine so se sestali v pelek dopoldne. Vsebinska posveta: dopisovanje v novo komunsko glasilo, ki naj postane ogledalo razmer, potreb in dogodkov v občini

Preureditav brežiške klavnice

Mestna klavnica v Brežicah je zastarela in ne ustreza več današnjim zahtevam. Grajena je bila pred 115 leti za takratnih 900 prebivalcev Brežic, prebivalci okoliških vasi pa so takrat klali doma. Razne inšpekcije vsako leto opozarjajo brežiško klavnico na pomanjkljivo-

sti, vendar jih v sedanjem stanju ne moremo odpraviti. To vprašanje je nujno, saj gre za preskrbo z mesom za več kot 20.000 prebivalcev.

O problemu razpravljamo že več let in je bil že izdelan idejni načrt za gradnjo nove klavnice, vendar do uresničitve ni prišlo, ker manjka sredstev. Sedanjji upravni organ brežiške zadruga pa se je odločil za rekonstrukcijo klavnice, ki kolje živino za 8 mesnic v brežiški občini. Njen promet znaša 300 ton svežega mesa na leto, za kar je treba zaklati 700 ton živih govedi, telet in svinj ali okoli 2800 živali. To delo opravlja v slabih pogojih 7 delavcev-klavcev. Preteklo leto je dobila klavnica avtomobil kombi, s katerim dovažajo meso v mesnice, v načrtu pa je tudi nabava avtohladilnika.

Po novem načrtu: za rekonstrukcijo bodo v klavnici ločeni klavni prostori za klanje govedj in prašičev s skupno predhladilnico in hladilnico. To ločitev narekuje proces dela ter

Pepca Kržan

BREŽIŠKE VESTI

KAJ BO Z NAŠO PRALNICO?

Stanovanjska skupnost v Brežicah je nekako prebrodila začetne težave, ki so bile posledica nerazumevanja prav pri organih, ki bi morali najbolj pomagati. Po dolgem času je rešeno tudi vprašanje sredstev, ki jih je ljudski odbor le obračunal, in tudi vprašanje prostorov. Javna pralnica kot prvi objekt stanovanjske skupnosti že dlje časa posluje. Čas je torej, da bi začeli ustanavljati še druge potrebne servise. Videti pa je, da se Brežičani za delo skupnosti in za pralnico kaj malo zanimamo. Če ne bi uporabljal pralnice garnizon bi najbrž tudi ta brez odjemalcev omagala.

Ni prav, če Brežičani mislimo, da je stanovanjska skupnost stvar občine. O stanovanjski skupnosti, ki je oblika samopomoči prebivalcev, moramo v prvi vrsti razmišljati Brežičani. Podpirati jo moramo moralno in materialno. Brez dvoma je zelo lahko govoriti:

«Nimamo otroške vrta, nimamo otroških igrišč! — Kam naj dam popraviti likalnik? Sramota! Drugod so takšne stvari že davno rešili, pri nas pa nič!»

Zdaj pa ti, ki najbolj kritiziraš, povej: kolikokrat si dal oprati perilo v pralnico? Praviš, da ga ceneje opero »privatne« perice. Ali res? Kaj pa škoda, ki ti jo naredi otrok, medtem ko si v službi, in vse tisto, kar ti razbije? In to, da je medtem brez varstva? Če bi ti, dragi kritik, dal prati perilo za kovača draže v pralnico, bi morda že bil zgrajen otroški vrtec in tudi tvoji otroci bi se igrali na urejenem otroškem igrišču. Da, celo elektrotehnični ali pa kak drug servis bi že morda obračeval!

Brežičani, premislimo!!!!

Letni obračun

cerkljanskih gasilcev

Na nedavnem običnem zboru gasilskega društva v Cerkljah so izvolili nov odbor, ki bo skrbel za izvajanje številnih novih nalog gasilcev. Predvsem bodo gasilci hitro in vestno pomagali ponesrečenim ki jih bo zajel požar. Gasilske vrste bodo pomladili in osnovali pionirsko desetino. Se na prejšnjem požaru preprečevali. Pri tem jim bodo pomagale bogate izkušnje iz prejšnjega leta, ko so sodelovali z gasilsko enoto vojaškega garnizona. Le-ta jim je nudila — in še nudi — pomoč pri izobraževanju. Tako so lahko spoznali vlogo modernega gasilskega avtomobila in videli, kako se gaš s peno. V prihodnje bo društvo še bolj sodelovalo z drugimi organizacijami, zlasti z mladino in SZDL.

—at—

Podjetja: pokrovitelji šol

Finansiranje šolstva v brežiški komunji je bilo lani spričo enakomernjšega dotoka sredstev ugodno. Tudi delitev teh sredstev je bila letos realizirana že z nad 60 odstotki.

Z modernizacijo pouka na šolah nastajajo vse večje potrebe po sodobnejših učilnih in opremlj. Zato je šolam kljub zadovoljivemu finan-

siranju zmanjkalo denarja. Šolski odbori in učiteljski kolektivi pa niso čakali samo na pomoč komune, temveč so se obrnili na podjetja — pokrovitelje šol, ki so jim z razumevanjem pomagala. — Učenci šol so organizirali razne delovne akcije v podjetjih in drugod ter si zasluzili čedne vsote denarja. S tem denarjem si je osnovna šola II v Brežicah kupila pohištvo za dve učilnici. Šole v Arčicah, Globokem, na Bizeljskem in Pišecah so prav tako nabavile nekaj opreme in učil s pomočjo takih akcij. V Dobovju so dva razreda opremili z novim pohištvom, ki so ga nabavili s samoprispevki vaščanov in podjetij.

Omeniti moramo, da imajo skoraj vse šole v brežiški komunji televizijske sprejemnike. Nabavili so jih z delno pomočjo komune. Zlasti dobro delujejo po šolah mlečne kuhinje, katerih shrambe so otroci kar dobro založili. Vzorno je urejena

mlečna kuhinja v Pišecah. Lahko trdimo, da si je brežiška komunja s pobudo šolskih odborov, učiteljskih kolektivov in marljivostjo učencev prihranila lepo vsoto denarja, ki ga bo prav gotovo koristno uporabila za najnujnejše potrebe.

Opisani primer zasluži javno pohvalo, ki naj bo hkrati spodbuda ostalim šolam v našem okraju. Brežiške šole so dokazale, kako je treba gospodariti. Posnemajmo jih!

Prepir zaradi volovskega roga

Alojz Unetič in Andrej Colarič iz Slivovcev pri Kostanjevici sta se svoj čas dobro razumela. Sprta sta se zaradi volovskega roga, ki ga je baje Colarič videl pri Unetiču. Dne 30. julija sta se zaradi tega prepirala. Unetič je pograbil metiko in z njo udaril Colariča po zgornjem delu desne roke, da je bil zaradi telesnih poškodb 14 dni za delo nesposoben. — Okrajno sodišče v Vidmu-Krškem je za storjeno dejanje 22. novembra Unetiča obsodilo na 21 dni zapora.

Novice iz Pišec

Oglasili smo se pri predsedniku krajevne organizacije SZDL tov. Jožetu Sumraku, ki nam je pripovedoval o delu organizacije. Že do srede meseca so pobrali vso članarino in vključili v organizacijo več novih članov. Organizacija

budno spremlja razvoj kraja in pri tem tudi sodeluje. Tov. Sumrak nam je še povedal, da si trenutno ljudje najbolj želijo ceste, ki bi povezovala Pišecce z Bizeljskim. Zelja se bo verjetno uresničila prihodnje leto.

Požari na področju občine v letu 1961 v luči števil

Kazno je, da se je požarna nevarnost na območju naše občine precej zmanjšala, kar je pac pripisati boljsemu izvajanju preventivnih ukrepov in poučenosti prebivalstva. Kljub temu da se je število požarov močno znižalo, bi vendarle pričakovali še nižjih števil, zlasti če pomislimo, da imamo na območju naše občine kar 46 gasilskih društev.

Kljub pomnoženi požarni varnosti je bilo na področju novo-meške občine lansko leto kar 48 požarov. Od teh je bilo 21 požarov na državnem, 27 pa na privatnem sektorju. Največ požarov je bilo gozdnih, in sicer v državnih gozdovih 11, v privatnih pa 3. Tem sledijo požari gospodarskih poslopij, ki jih je bilo skupno 15, medtem ko je bilo požarov stanovanjskih objektov samo 4. Iz malomarnosti je nastalo 11 gozdnih požarov in dva na stanovanjskih zgradbah. Zaradi gradbenih po-

manjkljivosti je izbruhnil en požar na stanovanjski zgradbi, trije na gospodarskih poslopijih, eden v tovarni in eden v skladišču. Električna ima na vseh 3 požare. Zaradi isker iz lokomotive je bilo zanetenih 3 požarov, strela pa je zanetila en sam požar. Samovžgeli so bili trije, v petih primerih pa so požar zakrivil otroci. Namerni požigi so bili štiri, iz neznanega vzroka pa je pričelo goreti tudi štirikrat.

Sveveda tudi škoda zaradi požarov ni majhna. Če to pogledamo skozi očala statistike, vidimo, da je bilo število požarov, ki so povzročili do 100.000 dinarjev škode, 19. Deset požarov je bilo takih, ki so povzročili do 500.000 dinarjev škode. Do enega milijona škode je povzročilo 11 požarov in preko milijona 6. Brez posebne škode sta bila samo dva požara.

Požari so povzročili v državnem sektorju za 10.708.000 dinarjev škode, v privatnem sektorju pa za 13.374.500 dinarjev, skupno torej za 24.082.500 dinarjev.

Vse to morje plamenov je gasilo 636 požrtvovalnih gasilcev, ki so za gašenje in reševanje žrtvovali poleg varnosti za

zdravje in življenje še 1272 delovnih ur ter s svojim delom obvarovali v državnem sektorju za 202.000.000 dinarjev, v privatnem pa za 133.200.000 dinarjev ljudskega premoženja.

Brez nepotrebnih bremen

Podjetje Remont v Mirni peči se je do 1. aprila lani ukvarjalo z mizarstvom in gradbenimi popravili. Ker je bila zidarska skupina nedonosna, so jo opustili. Proizvodni plan je zato nekoliko nižji kot leta 1960, 24-članski kolektiv pa ga je do konca leta izpolnil. Mizarški obrat dela tudi po naročilih, s polovico zmogljivosti pa delajo kombinirane omare za ljubljansko Lesnino. — Vso proizvodnjo za leto 1962 imajo že zasledeno z naročili. Razmišljajo o nakupu rezkalnika, ki bi jim pri obdelavi lesa močno koristil, in štedijo sredstva, ker

ga nameravajo kupiti brez posojila.

Za matično knjižnico

v novomeški komunji je ObLO določil Studijsko knjižnico Mirana Jarca. Po novem zakonu o knjižnicah mora vsak ObLO odločiti, katera izmed knjižnic bo matična. Ta skrbi za razvoj knjižničarstva na področju komune in vodi register vseh knjižnic. Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu bo kot matična knjižnica imela odslej pod skupno upravo tri samostojne enote: studijsko knjižnico, ki bo poslovala v dosedanjih prostorih, ljudsko knjižnico, ki bo poslovala v prostorih stare pošte, in še pionirsko knjižnico, ki bo prav tako poslovala v prostorih stare pošte, vendar šelj polem, ko bodo urejeni prostori in bodo dozoreli ostali pogoji.

NOVOMESKA KOMUNA

Še več izdelkov za izvoz!

O načrtih Lesno predelovalnega podjetja v Metliki

LPP Metlika ima dva obrata; na Suhorju in v Gradacu, kjer je mizarstvo. Ljudje so še vedno navajeni, da pravijo obratu na Suhorju žaga, čeprav je podjetje v zadnjem času preusmerilo proizvodnjo iz predelave hlodovine in proizvodnje polizdelkov na finalno galanterijsko proizvodnjo za izvoz. Odjemalce ima v Slovenijatesu in Jugodrvu. Tako je za obrat na Suhorju odvečen naziv »žaga«.

Direktor podjetja tov. Zvone Jerman nam je povedal, da ima podjetje za galanterijsko proizvodnjo veliko naročil; pogodbe so

z omenjenima podjetjema sklenjene že za celo leto 1962.

Ceprav je bil v lesni industriji v preteklem letu težak položaj, je podjetje plan izpolnilo v planirani višini 100 milijonov. Letos je predvideno povečanje proizvodnje čez 50 odstotkov pri istem številu zaposlenih, tako bo proizvodnja dosegla vrednost na enega zaposlenega 1,450.000 dinarjev, medtem ko je bila 1961 le 1,1 milijona din. To bodo lahko dosegli z boljšo organizacijo dela in večjo storilnostjo. Ako pa se bo povečalo število zaposlenih (trenutno jih potrebujejo okoli dvajset), se bo proizvodnja lahko še povečala.

Doslej v podjetje ni bilo vloženih večjih investicij. Program njihovega razvoja predvideva znatno razširitev podjetja, za kar bi bilo potrebno 38 milijonov dinarjev za dograditev delavnice in nabavo opreme. Sedanji strojni park je precej zastarel. — Da bo lahko proizvodnja letos uspešno potekala, bo potrebno urediti sušilnico za les in nabaviti nekatere mizarске stroje; skupno bo potrebno okoli 6,5 milijona sredstev.

Do nedavnega delavci v tem podjetju niso imeli urejene prehrane. Sami so si s prostovoljnimi delom ur dili prostore za jedilnico in napravili opremo. Zdaj večna dobita po nizki ceni topel obrok — enolončnico. — V zadnjem času je dobro zaživelo delo političnih organizacij v podjetju. Pred nedavnim je bil ustanovljen aktiv LMS, v katerem je včlanjenih 25 mladincev in mladink. Tudi to je eden izmed vzrokov, da se je podjetje v zadnjem času uspešno postavilo na noge in delovni kolektiv tega podjetja upa, da bo dosegel še večje uspehe. Tako nam je zagotovil direktor podjetja tov. Jerman.

Jad.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Predsednik ZDA Kennedy je na tiskovni konferenci izjavil, da je važno, da se nadaljuje ameriško-sovjetski razgovori v Moskvi, da bi videli, ali obstaja osnova za pogajanja o Berlinu. Dodal je, da bo po »razumnem obdobju« možno odločiti, ali obstaja taka osnova.

Ceprav ni jasno, kaj je Kennedy mislil z »razumnim obdobjem«, je očitno, da se je Zahod sprizajnil s pogajanjem s Sovjetsko zvezo, razen morda Francije. Značilno je, da je ameriški predsednik v svoji poslanici o stanju Unije sicer poudarjal, da se je okrepila vojaška moč ZDA in izrekel pripravljenost ZDA, da se bodo borile, če bi nanese, hkrati pa je jasno povedal, da bodo ZDA storile vse za sklenitev sporazuma z ZSSR, in je skrbno pazil, da ne bi pokvaril možnosti za začetek pogajanj.

V Franciji in Alžiriji se nadaljuje teroristična ofenziva OAS proti slehernemu sporazumu med francosko vlado in začasno alžirsko vlado. Vsak dan padajo žrtve te zloglasne teroristične organizacije, ki je do skrajnosti okrepila svojo dejavnost ob glasovih, da je bil sklenjen načelen sporazum o prenehanju sovražnosti med Parizom in FLN.

V zadnjem času je prišlo namreč do pogostih tajnih stikov med FLN in Parizom, začasna alžirska vlada je dolgo zasedala v Maroku in vse kaže, da se bližajo odločilni dogodki.

Javnost najbolj zanima, če bo francoska vlada sposobna izpolniti svoje obveznosti kakršnega koli sporazuma, saj je znano, da je OAS že precej splozkopala zaupanje v pariško vlado in v

de Gaulla in da ima številne pristaše in sodelavce v armadi in policiji.

Vsekakor bo leto 1962, ki bo odločilno za Berlin in odnose med obema blokoma, pomenilo prelomnico tudi v alžirski vojni. Celo brezobzirni umori, ki jih organizira OAS, so znamenja konca neke dobe in zadnja bilanca zablod in surovosti, ki jih je rodila sedemletna alžirska vojna.

Osrednji kongoški parlament v Leopoldvillu je izrekel ukor podpredsedni-

zdaj stražijo ti vojaki in etiopski vojaki v sestavi mednarodnih sil OZN v Kongu. Vse kaže, da bo Gizenza zdaj moral odpotovati v Leopoldville.

Posebno zahodni krogi istovetijo Gizenzo s Combejem in očitajo prvega levčarstvo in spogledovanje s komunizmom. Skodoželjnost ob najnovjšem razvoju dogodkov izvira iz strahu pred tistim, kar je bilo pravzaprav pozitivnega v Gizenzovi politiki. Ne glede na pretirane ambicije Gizenze

Pred pogajanjem

ku vlade in voditelju iz Vzhodne pokrajine Konga Antoinu Gizengi. Parlament očita Gizengi secesionistične tendence v Vzhodni pokrajini in ga poziva, naj pride v Leopoldville, da bi se zagovarjal pred parlamentom. (Po najnovjših poročilih ga je razrešil položaja podpredsednika vlade.)

Gizenza je to zahtevo najprej zavrnil z utemeljitvijo, naj vlada najprej uresniči resolucijo glede Katange. Toda njegov vojaški poveljnik Lundula, s katerim je imel že prej trenja, se je odločno postavil na stran osrednje vlade in parlamenta. Gizengi je ostalo zvestih samo nekaj orožnikov Vzhodne pokrajine, ki so varovali njegovo rezidenco. Toda po najnovjših poročilih so se ti orožniki vdali vojakom generala Lundule in Gizenzovo rezidenco

in na njegove napake, so celo poslanci osrednjega kongoškega parlamenta podarili, da nimajo namena primerjati Gizenzo s Combejem, ko so mu izrekli ukor.

V Dakarju, glavnem mestu Senegalijske, se je končala konferenca tistih afriških sindikatov, ki so včlanjeni v Mednarodni konfederaciji svobodnih sindikatov. To je druga velika sindikalna organizacija poleg nedavno ustanovljene Vseafriške sindikalne federacije, ki zastopa izvenblokovsko politiko tudi v sindikalnem gibanju. Ta razcep v afriškem sindikalnem gibanju bo koristil predvsem tujim interesom in oslabil afriško sindikalno gibanje kot celoto. Hkrati pa otipljivo ilustrira negativne posledice blokovske razdelitve sveta tudi na afriški celini.

ODKUPOVALEC V ZADRUGI

V Brežicah in v Murški Soboti bosta izobraževalna centra za šolanje odkupovalcev kmetijskih strokovnjakov

Z novo organizacijo kmetijskih zadrug so se zadruga prenehale ukvarjati s trgovino. Njihova osnovna naloga je skrb za proizvodnjo v socialističnem kot tudi v privatnem kmetijskem sektorju. Se nadalje pa zadruga odkupujejo in prodajajo kmetijske proizvode in reprodukcijski material. Ta zelo važna dejavnost zahteva posebno izvežbanega delavca v blagovnem prometu.

Delavci v trgovini se strokovno izobražujejo deloma po vajenskem sistemu, deloma na svojih delovnih mestih. Zaradi izrednega pomanjkanja sposobnih trgo-

vinskih kadrov v kmetijskih zadrugah bomo že letos letno začeli izobraževati. Po sedanjih predpisih zadruga ne smejo imeti vajencev, vendar bodo problem rešili s priučevanjem. Zaenkrat sta določena dva izobraževalna centra za izobraževanje odkupovalcev: v Brežicah in v Murški Soboti. Republiška trgovinska zbornica pripravila s sodelovanjem Zbornice za kmetijstvo učni načrt za šolanje in opravljanje strokovnih izpitov. Kadri naj bi se praviloma šolali dve leti po štiri mesece. Šolanje se bo pričelo letos in bo v dveh izmenah.

Učni program predvideva teoretično učenje s seminar-skimi vajami, posebno važnost pa bodo posvečali blagoznanstvu kmetijskih pridelkov ter reprodukcijskega in investicijskega materiala za kmetijstvo, organizaciji nabave in prodaje blaga v zadrugah, odkupom in družbeni vzgoji. Novi lik delavca v blagovnem prometu — odkupovalec — bo moral biti strokovnjak za vse navedene stroke. Seveda je razen strokovnega znanja zelo važno tudi praktično delo. Po mnenju republiške komisije naj bi za odkupovalce uporabili kadre, ki so končali kmetijske šole.

Od začetka tega leta je v 382 terorističnih akcijah OAS izgubilo življenje 228 prebivalcev Alžirije, ranjenih pa je bilo 489.

Po skoraj enomesečni prekinitvi se je v New Yorku nadaljevalo 16. zasedanje Generalne skupščine OZN. Najprej so obravnavali Angolo.

V bližini Zahodnega trijanja je že prilo do prvega spopada med indonezijskimi in holandskimi pomorskimi vojnimi enotami. V tem spopadu so Holandi potopili indonezijski torpedni čoln.

V Parizu so se začela francosko-tunizijska pogajanja o Bizerti. To so prvi francosko-tunizijski stiki na ravni ministrov od lanskega julija, ko je bilo v petdnevnih spopadih v Bizerti ubitih nad osem sto Tunizijcev.

V glavno mesto Južnega Vietnama prihaja čedalje več ameriškega vojaškega osebja, ki prevzema razne dolžnosti v južnovietnamski vojski. Po nekaterih poročilih je prišlo doslej dva do tri tisoč ameriških vojakov in oficirjev.

Odnosi med Italijo in Avstrijo zaradi Južne Tirolske so se ponovno močno zaostriji, ko se Avstriji obtožili Italijane, da je nečloveško ravnanje s članom avstrijske manjšine Gostnerjem v zaporu povzročilo njegovo smrt. Italija je ostro reagirala na te obtožbe.

V Zahodni Nemčiji so ustanovili novo skrajno desničarsko stranko, tako imenovano Nemško stranko svobode. Vodil jo nekdanji nacist Heinrich Kunstmann.

Obrambni minister DR Nemčije general Hoffmann je izjavil, da bo DR Nemčija še naprej krepila svoje oborožene sile. Zdaj šteje armada 90.000 mož in vojaška služba doslej ni bila obvezna. Zdaj pa je Hoffmann poudaril, da v »stotinah resolucij delavci čedalje odločneje zahtevajo splošno vojaško obveznost«.

Zunanji in kmetijski ministri držav članice Skupnega trga so se v Bruslju sporazumeli o skupni kmetijski politiki. S tem so odstranili zadnje in največje oviro pred začetkom drugega obdobja gospodarske integracije Francije, Zahodne Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga.

V gospodarskem letu 1962 bodo v vseh gozdovih v naši državi posejali okrog 15 milijonov kubičnih metrov lesa, kar je za 41 odstotkov več kot lani ko so do konca leta posekali 9,2 milijona kubičnih metrov.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Cas že priganja, treba se bo resno lotiti priprav za izdelavo občinskih družbenih planov. Le-ti seveda ne bi smeli biti odraz starih, preživelih odnosov v komuni. Vsebovati bodo morali novo kvaliteto: ne subjektivističnega zbiranja načrtov, ampak globljo ekonomsko analizo stanja in finančnih gibanj. Predstavljati bodo morali to, kar je tudi komuna — vsklajanje in usmerjanje interesov in pobud samoupravnih organizacij in posameznikov. Plan pa spet ne bo mogel biti le zbir planov podjetij, stanovanjskih skupnosti in drugih delovnih skupnosti, ampak jih bo moral hkrati tudi dopolnjevati, vsklajati in usmerjati, toda ne deklarativno, ampak konkretno, s čemer pa komuna ne bo smela okrnjati samostojnosti samoupravnih organizacij. V občinskih družbenih planih se mora jasno odražati tudi odgovornost za uresničevanje nalog širše skupnosti.

Nedolgo tega je zasedala komisija za ustavno vprašanja Zvezne ljudske skupščine. Sklenila je, da se bo na podlagi gradiva, ki so ga pripravile njene podkomisije, lotila sestavljanja osnutka nove jugoslovanske ustave. Osutek bo komisija obravnavala na prihodnjih sejah, najbrž zadnje dni februarja.

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je na zadnji seji razpravljal o osnutku resolucije o politiki gospodarskega razvoja v Ljudski republiki Sloveniji za leto 1962. Predlog resolucije predvideva kot osnovno nalogo, da dosežemo in pospešimo skladen razvoj ter nenehno krepitve socialističnih družbenih odnosov, nadalje izpopolnjevanje in uveljavljanje gospodarskega sistema ob načelih, ki so bila sprejeta že lani. Proizvodnja naj bi se povečala za 11 odstotkov. Produktivnost naj bi naraščala tako, da bi družbeni proizvod na zaposlenega porasel za 8—9 odstotkov. Hkrati

naj bi razvijali tudi družbeni standard, ki je osnova za izboljševanje življenjskih razmer proizvajalcev.

V razpravi na skupščini Zveze sindikatov Crne gore je sodeloval tudi predsednik centralnega sveta ZSJ Svetozar Vukmanović, ki je govoril med drugim tudi o dotacijah manj razvitim komunam. Dejal je, da ne moremo šteti za nerazvito tisto komuno, v kateri je povprečni dohodek na prebivalca pod jugoslovanskim povprečjem. Bolj zanesljivo merilo bi lahko bila sredstva, ki ostanejo v komuni po kritju obveznosti nasproti širši družbeni skupnosti. Treba bo najti nove oblike finansiranja nerazvitih področij. Če bi na primer nerazviti komuni na vsak dinar,

Občinski družbeni plan

ki ga sama ustvari, dodali iz družbenih skladov še dinar ali dva, bi to bistveno spremenilo odnose, ker bi se ob nižjih lastnih dohodkih zmanjševala tudi dodatna sredstva in obratno.

V Sloveniji je bila lani za 7 odstotkov večja industrijska proizvodnja kot predlanskim. Najbolj je narasla proizvodnja elektroenergije, elektroindustrije ter lesne, gumarske in živilske industrije. Izjema je bila samo industrija nafte, ki ni zabeležila višje ravni proizvodnje. V nekaterih industrijskih vejah, kot na primer v elektroindustriji in elektroenergiji, se je proizvodnja

Lani smo v požarno kroniko novomeškega okraja vpisali 172 požarov: 50krat je gorelo v gozdovih, 122-krat pa na gospodarskih poslopijih; 48-krat je plamen oplazil družbeno lastnino. Gasilske organizacije so zadržale 93 požarov, pri čemer je 1.777 gasilcev opravilo 3.554 delovnih ur. S tem so obvarovali ljudsko premoženje, vredno 677 milijonov dinarjev, tako da je bilo škode zaradi požarov »le« 108.653.000 dinarjev. V preteklem letu do katastrofalnega požara v okraju ni prišlo.

Zaskrbljujoči so tudi podatki v zveznem merilu. Samo v socialističnem gospodarstvu je bila zadnjih pet let povprečna letna škoda 1.293 milijonov dinarjev. Ta škoda pa je le delček zaskrbljujočih posledic, ki hromijo narodno gospodarstvo. In vendar bi jo lahko preprečili ali vsaj zmanjšali, če bi v požarnovarnostno dejavnost vključili vse družbene činitele in seveda kar najbolj usposobili gasilske čete. Zavarovalnica oziroma odškodnina je lahko samo trenutno zdravilo, nikakor pa ne bi smeli na tem obsedeti. Dokazano je namreč, da na primer požari v podjetjih določene komune štirikrat in tudi petkrat zmanjšajo proizvodnjo, dohodke kolektivov in nedvomno tudi dohodke komune.

ko upamo, da bodo boljši rezultati doseženi letos oziroma v bližnji prihodnosti. Gre predvsem za to, da se da v skupno uporabo oprema in orodje. To pa ne bi smelo biti dovolj; gasilske enote bi morale podpreti vse gospodarske organizacije, krajevni odbori in Socialistična zveza.

Načelna navodila o združevanju, ki jih je pripravila okrajna gasilska zveza v Novem mestu in jih razposlala vsem občinskim zvezam, vsebujejo vrsto napotkov, kako in s kakšnim namenom naj se združevanje prične. Ustanovljeni bodo gasilski centri, ki bodo vključevali gasilska društva na območju enega ali pa tudi več krajevnih odborov, gasilska društva pa se preimenujejo v gasilske eno-

te, ki bodo imele samostojne občne zbornice in volile štirčlanski izvršni organ (načelnik, adjutant, gospodar in vodja sanitete). Gasilski center bo s pomočjo izvršnega in nadzornega odbora vsklajeval delo gasilskih enot in se povezoval z občinsko gasilsko zvezo. Po potrebi se ta dva organa centra lahko povečata ali pomanjšata, kar je predvsem odvisno od nalog, ki spadajo v njuno pristojnost.

Prednosti sedanjih združenj

Prednost take združitve je zlasti v tem, da posledaj ne bo več problemov glede orodja in opreme. Res pa je, da bodo centri, ki teh priprav nimajo, v precejšnji stiski.

Zato bo toliko bolj potrebna pomoč in razumevanje krajevnih odborov in vseh organizacij v določeni krajevni skupnosti. Pa ne samo to; krajevni odbori bodo morali poskrbeti za pomladitev gasilskih enot in pridobitev res sposobnih strokovnih kadrov.

Pred durmi so občni zbori gasilskih društev, ki naj predvsem razpravljajo o predlogih in navodilih za reorganizacijo gasilstva. Pogovorili naj bi se o možnostih za združevanja, tako da bo plat zvona v doglednem času že lahko klical gasilski center, ki bo poslal na delo to ali ono gasilsko enoto preprečevati gospodarsko škodo.

LOJZE MIRTIC
predsednik
Okrajne gasilske zveze

»Zvedeli smo, da name-rava Novoteks graditi v Bršlino 20-stanovanjsko stavbo vrste »stolpič«, pozneje pa še več takšnih stavb. 60 odstotkov sredstev že imajo, preostanek pa bodo najeli kot posojilo iz stanovanjskega sklada. V Bršlino se nam torej obeta novo stanovanjsko naselje.

»Sodobno samopostrežno trgovino bo dobil Bršlino. Novoteks je v razgovorih z Mercatorjem iz Ljubljane, ki bo, kot vse kaže, v bodoči stanovanjski stavbi »stolpič« uredil in opremil takšno prodajalno. Za Bršlino, kjer sta zdaj le dve prodajalni, bo to velika pridobitev.

»Stanovanjsko naselje iz lesenih, montažnih, enostanovanjskih hišic? Videti je, da bomo doživeli tudi to! — Novoteks bo najbrž uredil takšno naselje na Marofu, pri svojih vrstnih hišah. Razpravljajo o tem, da bi interesni sami gradili temelje, kolektiv pa bi prispeval montažne stavbe. Velika prednost je cenenost takšne gradnje, saj bi veljala enostanovanjska montažna hiša s temelji vred le dva milijona dinarjev.

Moda 1962 in možnosti nakupa

V soboto, 13. jan. 1962, je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprt sejem »Moda 1962«. Svečani otvoritvi so prisostvovali: Franc Leskošek-Luka, podpredsednik zvezne ljudske skupščine, Todor Vujasi-novič, sekretar odbora za gospodarstvo zvezne ljudske skupščine, dr. Marijan Dermastia, sekretar za blagovni promet LRS ter predstavniki javnega in gospodarskega življenja iz vse Slovenije.

Na sejmu »Moda 1962« so se že sedmič zbrala jugoslovska podjetja tekstilne in usnjarske predelovalne industrije ter prikazala svoje zmogljivosti v kvaliteti in izbiri. Razstavljalo je 122 podjetij, od tega 102 domači in 20 tuji. Posebnega priznanja ljudi, ki so si razstavo ogledali, so bile deležne pletenine in otroška konfekcija, manj pa ostalo blago. Letos je bila ustanovljena tudi komisija, ki je podeljevala nagrade »Priznanje potrošnika«. Tako priznanje je dobilo 37 podjetij za 55 izdelkov. Med nagrajenci z zlatimi medaljami smo opazili naš »Novoteks«, ki je na zelo domiselni način v aranžmaju predstavil med drugim tudi moško blago iz časane volnene tkanine pod imenom »Srečo«. Sevniška »Lisca« je bila za obiskovalce pravo presenečenje; razstavila je več raznobarnih ženskih kompletov, modriček in pas za nogavice v prvovrstni izdelavi in kvaliteti ter kravate. Pohvaliti moramo tudi Industrijo perila iz Novega mesta, saj so razstavljene srajce raznih kvalitete, modelov in barv, kakor tudi pižame žele splošno priznanje. V kletnih prostorih »Jurčka« smo našli mirensko Tovarno šivalnih strojev. Tudi na te izdelke smo lahko ponosni, želeli bi le, da bi bile lesene omarice, v katerih je stroj, modernejšje izdelane...

Povedati pa je treba, da smo na sejmu pogrešali nekaterih tkanin, ki jih zahteva moda v svetu. Videli smo res bogato izbiro tkanin in čevljev naših tovarn, ki so nedvomno napredovale, žal pa vse kar smo videli, ni bilo v skladu z modo izven meja naše domovine.

Kaj smo videli na modni reviji

V unionski dvorani smo si ogledali prvo predstavo modne revije, ki jo je organiziral Center za sodobno oblačenje in in modo. Videli smo nekaj čez

150 modelov ženskih, moških in parov čevljev podjetja »Rožnik« iz Ljubljane, vendar je bil to osamljen primer.

3. pogrešamo izdelke naslednjih tovarn: Mariborske tekstilne tovarne, podjetja »Svila« Maribor, konfekcijske izdelke iz krzna tovarne Smarino pri Litiži, torbice Toko Domžale, trikotaje Umberto Gorjan, tovarne volnenih izdelkov Bača, pletenih kompletov tovarne Račica, Almira in Spik...

Zaključek: Vsi, ki za novomeška podjetja nabavljajo robo, naj bi si ogledali letošnji sejem mode in v bodoče kupovali vsaj to, kar se dobi. Prepričali smo se, da je kvalitetne, sodobne robe na našem trgu dovolj in da je samo zastarela trgovska mreža kriva, da je ni pri nas.

In možnosti nakupa v Novem mestu?

Ze večkrat smo pisali, da bi tudi Novomeščanke in žene iz drugih krajev rade šle v korak vsaj z domačo modo, pa ne morejo zaradi nesodobnih zalog v naših trgovinah nabaviti kar želijo. Ker smo se na sejmu mode ponovno prepričali, da tovarne nudijo lepo, kvalitetno in moderno blago, so jalovi vsi izgovori novomeških trgovcev, da tega in onega ni moč nabaviti. Po čigavi krivdi?

Kaj bi lahko imeli, pa nima mo... 1. gumbi: v vseh treh novomeških trgovinah, ki imajo na zalogi gumbje, ni dobili niti enega take velikosti in takih barv kot smo jih videli na sejmu mode. Predstavnik tovarne »Modell« iz Kamnika nam je povedal, da jih imajo dovolj...

2. čevlji: prodajalne Peko, Borovo in Astra si sicer prizadevajo nabavljati sodobno robo, vendar imajo omejene možnosti nabave. Čevljev tovarne »Kostana« iz Vranja in modnega čevljarstva »Rožnik«, ki so najbolj iskani, ni nikjer... V trgovini Obutev — Konfekcija na Glavnem trgu smo decembra zasledili nekaj

Prebivalci Mokrega polja žrtvam potresa

Vaščani v Mokrem polju pri Sentjerneju so prejšnje dni gledali pri tovarni Pušenjaku televizijski prenos s potresnega področja v Dalmaciji. Globoko jih je presunila nesreča, ki je zadela prebivalce Makarske in drugih obmorskih krajev. Krajevna organizacija SZDL je dala pobudo, da bi ljudje pomagali ponesrečenim krajem. V treh dneh so zbrali vaščani 10.000 dinarjev in jih v ponedeljek že izročili okrajnemu odboru Rdečega križa v Novem mestu.

LJUDJE MED SEBOJ

Prisel je iz šol ves nasmejan, dobre volje poln delovnega poleta in neugnane sile, da bo v novem kolektivu, svojem novem domu, našel prijetno vzdušje in priložnost, da pokaže, česa se je naučil na univerzi. Z delavci je bil kmalu prijatelj; v oddelku, ki so mu ga zaupali, je dvignil storilnost. Vodstvo ga je pohvalilo, kmalu zatem tudi nagradilo. V poldrugem letu je dosegel osebne dohodke, o kakršnih se njegovim staršem pred 15 leti ne bi niti sanjali. Kar je čul o socializmu, to je tudi verjel, saj mu je socialistična družba odrezala pošten kos dobrega kruha... — Fant ni bil neumen. Ponavljaj: kar je o socializmu bral in slišal, je tudi verjel! Hotel je dati svoj delež družbi, ki ga je vzgojila, hotel je biti — in bo! — pošten, delaven in značajan. Zato ni mogel molčati, ko je opazil, kako v kolektivu »stari mačkic« nabijajo potne obračune, kilometrino in druge »vredne dohodke«, kako gostijo sebe in druge na račun skupnosti, kako potujejo z avtomobili križem-kražem po lepi domovini, seveda spet na račun skupnosti.

Povedal je to ob neki priložnosti direktorju podjetja in še pristavil, da bi želel videti dokumente o upravičenosti nekaterih sumljivih izplačil... Takrat je izbruhnil vulkan. Zaropotalo je, zagrmelo in treskalo nad fantovo glavo: v hipu je bil klevetničnik, lažnivec in še kaj. Nekdo mu je namignil, da bo boljše če molči; predsednik upravnega odbora mu je zagrenjen (in ustrašen oziroma ustrahovan) dejal: »Kaj boš, vsi imamo maslo na glavi...« Kolegi so se mu začeli umikati. Fant pa ni odnehal. Spet je odšel do direktorja, da bi zaščitil svoj položaj in razčistil govorice, ki so se pojavile v tovarni okoli njega. Tu pa je slabo naletel. V enajstem letu delavskega samoupravljanja v FLRJ je direktor mladega strokovnjaka vpričo drugih ljudi nadrl s temle »kulturnim« izrazom: »Držite vaš obrekovalni gobec!«

Mladi strokovnjak je brez besede zapustil direktorjevo pisarno. Ta je (čemu neki?) pritekkel za njim in ga klical nazaj; več — vpil je, da se mora vrniti v pisarno, da »se bosta pogovorila kot moža«...

Mladi strokovnjak je pred poldrugim letom prišel v kolektiv poln optimizma in lepih načrtov. Zdal si išče drugo službo. V kolektivu ga v upravičenih zahtevah nihče ni uspešno podprl. In Novo mesto bo spet imelo enega strokovnjaka manj. Kot da jih imamo na stotine!

Ali ponekod diktatura posameznika več ve-lja kot poštenost mladega človeka?

KAKO BOMO VZGAJALI KADRE ZA GOSTINSKE IN GOSPODINJSKE SLUŽBE

Gostinstva in družbene prehrane si brez sposobnega, dobrega strokovnega kadra sploh ne moremo predstavljati. Žal se je v preteklih letih vrnilo v naš okraj le malo gostinskih delavcev, ki so se šolali na ljubljanski Gostinski šoli. Pokazala se je nujna potreba, da si gostinske in gospodinjske kadre vzgajamo sami: za naše razmere in domače potrebe.

Zato sta bila lani ukinjena novomeška Gospodinjska šola in Zavod za napredek gospodinjstva. Okrajni ljudski odbor in Gostinska zbornica za novomeški okraj sta nato ustanovila nov ZAVOD ZA NAPREDEK GOSTINSTVA IN GOSPODINJSTVA. Novi zavod ima naslednje naloge:

1. izobraževal bo strokovni kader za gostinstvo, za družbeno prehrano in za vse vrste služb za pomoč gospodinjstvom;
 2. nudil bo strokovno pomoč gostinskim obratom, obratom družbene prehrane, šolskim kuhinjam in drugim.
- Svoji delovni načrt bo uredil predvsem z različnimi tečajji. Za letos je predvidel:
1. 14-dnevne tečaje za prvo stopnjo strokovne izobrazbe za poklic kuharja in strežnika.

2. trimesečni tečaj za vaju-jence I. letnika, ki se bo začel 5. februarja;

3. enomesečni tečaj za II. stopnjo strokovne izobrazbe za poklic kuharja in strežnika;

4. 14-dnevne tečaje za prvo stopnjo izobrazbe za poklic »kuharja šolske kuhinje«, ki bodo v šolskih počitnicah;

5. enomesečni tečaj za pravilno prehrano (dietno prehrano).

Razen tega bo novi zavod prirejal krajše tečaje za izpopolnitev na delovnem mestu za sledeče stroke: za strežbo in kuhanje, za pravo domačih jedi, za popravitvev jedilnikov, za lastnike sob v turističnih krajih, za učiteljice, ki poučujejo gospodinjstvo v šolah (po programu UNICEF) in pod.

Zavod bo tudi nudil pomoč gostinskim obratom in obratom družbene prehrane pri sestavljanju in izračunavanju jedilnikov, pri urejevanju kuhinj, jedilnic in pod.

Skrb za zdravo ljudsko prehrano v okraju bo terjala od vseh činiteljev še mnogo dela. Novi zavod se dela loteva z optimizmom, saj se zaveda, kako velika je korist, ki jo ima skupnost od zdrave prehrane.

Gibanje prebivalstva v metliški občini v letih 1869-1961

Pri ljudskem štetju aprila 1961 je bil ugotovljen močan premik prebivalstva iz gospodarsko zaostalih predelov v industrijsko razvijajoče se kraje. Število s kmetijstvom preživljajočega se prebivalstva občutno pada. Zato se v vaseh, v katerih prevladuje kmetijsko gospodarstvo, znižuje tudi skupno število prebivalstva.

Leto štetja	I.	II.	III.	
1869	8562	8562	79	
1880	9400	8408	125	
1890	10200	8154	117	
1900	11000	7782	74	
1910	11800	7838	83	
1931	13400	7773	91	
1948	14500	7248	70	
1953	15000	7378	125	
1961	15500	6835	—	

Kolone pomenijo:

I. Skupno število prebivalstva s prirodnim prirastkom brez izseljevanja.

II. Število prebivalstva, ugotovljeno pri ljudskem štetju.

III. Povprečna letna izselitev v obdobju med dvema štetjema (v letih 1910-1931 in 1931-1948 je vključen tudi izpad prebivalstva zaradi vojne).

usmerili v druge države (Kanada, Argentina, Francija...). V obdobju stare Jugoslavije se je iz metliške občine izselilo okoli 2000 ljudi.

Popis prebivalstva leta 1948 ugotavlja v metliški občini 7248 prebivalcev namesto 14500. Nizko število je predvsem posledica izgub v drugi vojni. Izseljevanje v tujino je prenehalo, začne pa se že izseljevanje v industrijske kraje Slovenije in ostale Jugoslavije.

Leta 1953 so našli v metliški občini 7378 prebivalcev. Kaže se torej rahel porast, ki v metliški prirodni prirastek v petih letih preneha in se izseljevanje v omejenem obsegu nadaljuje (70 na leto).

V času od 1953 do 1961 pa se izseljevanje iz metliške

stota prebivalstva v metliški občini je s tem padla močno pod povprečje v Sloveniji, kjer znaša danes 80 na kv. kilometer, in tudi pod povprečje Jugoslavije, kjer znaša 73 na kv. kilometer.

Skupno se je v zadnjih osmih letih izselilo iz metliške občine okoli 1.100 prebivalcev. Podrobnejše raziskovanje bi gotovo pokazalo, da so to bili predvsem ljudje, ki so poiskali zaposlitev v industrijsko hitreje se razvijajočih krajih.

Odhajanje delovne sile gotovo ni pozitivna postavka za gospodarstvo metliške občine. Večina mladine, ki je že odšla, je v metliški občini doživela osnovno šolo. Osemletno šolanje enega učenca velja občino povprečno 250.000 din. Pr. 1000

vile prav te revne občine. S tem je nakazan problem, ki ga bo v bodočnosti treba kakorkoli rešiti. Občine, ki zaposlijo delovno silo, ki je dovršila osnovno šolo v drugi občini, bi morale prizadejati občini povrniti določene odstotke stroškov za šolanje. S tem bi bilo vsaj delno rešeno stanje sklada za šolstvo v gospodarsko šibkih občinah, v tem primeru za metliško občino.

Stanje prebivalstva metliške občine, razdeljeno po katastrskih občinah, je bilo ob posameznih ljudskih štetjih tako kot ga kaže spodnja tabela.

Medtem ko se je leta 1953 v metliški občini s kmetijstvom preživljalo še 5087 ljudi ali 69 odst. vsega prebivalstva, se je to število znižalo leta 1961 na 3948 ali 57 odst. prebivalstva.

Nazadovanje števila prebivalstva izkazujejo vse katastrske občine razen Metlike. V primerjavi z letom 1869 je število prebivalstva v nekaterih katastrskih občinah (Dole, Grabrovec, Bojanja vas) padlo skoro na polovico. Katastrska občina Metlika edina kaže porast prebivalstva za 16 odst. (1953-1961) oziroma za 23 odstotkov (1869-1961), kar pa je v primerjavi z ostalimi mesti na Dolenjskem le skromen prirastek.

Gostota prebivalstva (število ljudi na 1 kv. kilometer) v posameznih katastrskih občinah nam pove, da je prebivalstvo v metliški občini precej neenakomerno porazdeljeno. Najredkeje je naseljeno prebivalstvo v k. o. Sekuliči, Dobravice in Dole, najgostejše pa v k. o. Metlika, Radoviči in Rosalnice.

Prav v zadnjih dveh letih (1960-1961) se nakazuje v gibanju prebivalstva metliške občine sprememba, ki bo prišla do izraza pri prihodnjem ljudskem štetju. Metlika sama se bo namreč pridružila razvoju ostalih mest na Dolenjskem, ki so zaradi pospešene industrializacije pritegnila okoliško podeželsko prebivalstvo v svoje območje in so tako vsaj delno zaustavila odhod delovne sile iz Dolenjske.

V Metliki obratujejo sedaj že tri industrijska podjetja: Novoteks - predilnica Metlika, Belokranjska trikotna industrija (BETI) in Lesno predelovalno podjetje Metlika, ki so imela konec leta 1960 zaposlenih skupno že preko 600 ljudi.

Zaradi industrializacije se v metliški občini v zadnjih letih vidno dviga narodni dohodek. Medtem ko je ta leta 1956 znašal le 36.500 din na enega prebivalca, se je 1960 dvignil že na 172.000 dinarjev.

V zvezi s povečano industrializacijo Metlike v prihodnjih letih lahko pričaku-

jemo v metliški občini še nadalje rahel padec prebivalstva v oddaljenih naseljih z izrazito kmetijskim prebivalstvom, obenem pa močan dvig prebivalstva v sami Metliki in delno tudi v bližnjih okoliških naseljih.

Marijan Dobovšek

Manekeni so tudi tokrat prikazali vrsto odličnih NOVO-TEKSOVIH kamarnov za moške obleke na Sejmu mode 1962

Prebivalce Brestanice

obveščamo, da smo žal šele v preteklem tednu zvedeli, da niso dobili novoletne številke našega lista. Krivda zato nikakor ne zadene naše uprave, ker odpremlja vse izvode našega tednika tiskarna iz Ljubljane preko pošte 2 v Ljubljani. Ker ste novoletno številko dobili šele v tem tednu, smo podaljšali rok za dostavo rešitev nagradne križanke in slikovne uganke do sobote, 20. januarja 1962. UPRAVA

Mladinci Bušeče vasi so spel zaorali

Pred dnevi so v Bušeči vasi, prijazni vasi nedaleč od Cerkev, ustanovili mladinski aktiv. Izvolili so petčlanski odbor in sestavili delovni načrt. Pomagali bodo pri delih za poljanje dvofaznega toka, goljifi sport in prirejal zabave. Mladinci že prihajajo na vaje za igro. Kulturno delo bodo sploh popostrili, tako da raznih priredil v Bušeči vasi ne bodo prirejali le pionirji, ampak tudi mladina. Želimo, da bi se jim pridružila še mladina iz okoliških vasi. —at—

OBRAČUN SEVNIŠKIH TABORNIKOV

Na zahodni strani Sevnice se proti Lisci vije dolina ob potoku Sevnica. Po petih minutah hoje ob potoku navzgor nam obstane pogled na taborniškem domu Cete treh smrek. V eno, stavno, a okusno opremljeni dvorani je v nedeljo, 14. januarja, podajalo na občnem zboru obračun dela vodstva te čete.

Cepav so ustanovitelji Cete treh smrek in graditelji doma v zadnjem letu iz objektivnih razlogov (premostitve) prenehali z delom v enoti in so ostali sami mladi funkcionarji, je bilo delo čete v preteklem letu zelo pestro.

Razen rodnih sestankov so imeli lepo število izletov, kar ni čudno. Razgiban teren v okolici Sevnice nenavadno vabi človeka v naravo. Četno vodstvo je priredilo več partizanskih iger (Kurir, Hegalec), pri katerih je številna udeležba članstva dokazala da postajajo

te igre že taborniška — tradicija. — V avgustu so 14 dni taborniki pri Metliki ob Kolpi. Neplavci so se naučili plavati, starejši člani pa so napravili večino partizanskega kurirja. Problem, ki jih bo novo-ustanovljeno vodstvo čete moralo reševati v novem delovnem letu, so številni. V vodnikih bo treba dvigniti čut odgovornosti za delo v četu, iskati bo treba pot za rešitev odprtega vprašanja, kako pritegniti v taborniške vrste več delavske mladine. Tesnejši stiki z občinskim vodstvom ljudske mladine v Sevnici bodo gotovo dali razne možnosti za vključitev mladincev in mladink v taborniško dejavnost.

Ceti treh smrek, ki je najstarejša taborska enota v Sloveniji, želimo v nitem 11. letu obstoja obilo uspehov pri uredništvu sprejetega delovnega načrta. S. J.

O. M.

Katastrska občina	Površina v ha	Število prebivalstva			V % preb. 1961		Kmet. preb. Gostota		
		1869	1953	1961	1953-100%	1869-100%	1953	1961 preb. 1961	
Dole	739	472	374	281	75,1	59,5	293	38,0	
Sekuliči	335	ni podt.	85	59	68,3	—	63	17,6	
Hrast pri Jugoru	446	445	348	307	88,2	68,9	262	68,8	
Bušinja vas	723	677	555	485	87,4	71,6	426	67,1	
Lokvica	643	512	406	342	84,2	66,7	341	53,2	
Grabrovec	381	304	234	170	72,6	55,9	210	44,6	
Bojanja vas	459	445	257	245	95,3	55,0	245	53,4	
Radovica	429	429	389	324	83,3	75,5	327	75,5	
Slamna vas	429	293	196	181	92,3	61,7	177	42,2	
Drašiči	841	632	470	413	87,8	65,3	417	49,1	
Božakovo	464	453	308	276	89,6	60,9	274	59,5	
Radoviči	112	133	123	109	88,6	81,9	95	63,97,3	
Rosalnice	337	514	406	347	85,4	67,5	322	92,0	
Metlika	1301	1331	1438	1675	116,4	123,2	449	335	128,7
Primostek	489	359	303	286	94,4	79,6	249	58,5	
Dobravice	683	226	203	201	99,0	88,9	173	154	29,4
Gradac (del)	765	581	566	509	89,9	87,6	177	86	66,6
Podzemelj	734	454	445	415	93,2	91,4	353	299	56,5
Krasinec (del)	487	302	272	210	77,2	69,5	234	198	43,1
Skupaj:	10837	8562	7378	6835	92,6	69,8	5087	3771	62,8

Skupno se je pred prvo svetovno vojno izselilo z ozemlja današnje metliške občine pribl. 4600 ljudi. Smer izseljevanja so bile predvsem ZDA. Tudi prva svetovna vojna je povzročila znižanje števila prebivalstva.

Slabši življenjski pogoji v stari Jugoslaviji so ljudi silili k nadaljnjemu izseljevanju. Ker so bila vrata v ZDA zaprta, so se izseljenci

občine ponovno stopnjuje in doseže število 125 letno, kar je enako številu v času največjega izseljevanja v letih 1880-1890. Razlika je le v tem, da je takrat delovna sila odhajala v tujino, sedaj pa v naše industrijske centre.

Zadnji popis prebivalstva aprila 1961 ugotavlja na ozemlju metliške občine le 6835 prebivalcev, kar znaša 62,8 na kv. kilometer. Go-

učenci znaša to 250 milijonov din. Metliška občina je torej v osmih letih dala sredstva za osnovnošolsko izobrazbo za 1000 ljudi, ki so nato odšli drugam. Mirno lahko trdimo, da je večina te delovne sile odšla v gospodarsko hitro razvijajoče občine, ki potrebujejo delovno silo in jo najdejo v gospodarsko hitro se razvijajočih občinah. Stroške za njeno osnovnošolsko izobrazbo, pa so no-

Odlično delo šolskega odbora osnovne šole Videm - Krško II

Šolski odbori so družbeni organi, ki naj razen učiteljskega kolektiva ter šolskega upravitelja vodijo vsako šolo. Delo šolskih odborov je navadno odvisno od stopnje družbene zavesti posameznih članov, predvsem predsednikov.

Marsikje so šolski odbori zelo aktivni in šol v vsakem pogledu pomagajo. Zlasti dobro deluje šola tam, kjer rešujejo probleme učiteljski kolektivi in šolski odbori skupno.

Tak odlični šolski odbor deluje na osnovni šoli Videm-Krško II. Dolgoletni predsednik tega odbora je priznani družbeni delavec tov. Darko Mižigoj. Ta ni le navdse marljiv na svojem delovnem mestu v tovarni celuloze, požrtvovalno deluje že več let kot predsednik DPD »Svobode« Videm-Krško in kot predsednik šolskega odbora. Zelo je priljubljen, sicer pa je tih in skromen.

Pod njegov vodstvom šolski odbor deluje kot malokje. Odbor se redno in polnoštevilno sestaja na seje, ki jih je letno, najmanj po

šest, večkrat so tudi skupne seje z učiteljskim kolektivom. Šolski odbor se tako sproti seznanja z življenjem in delom ter problemi šole. Tov. Mižigoj je v stalnem stiku z upraviteljico šole tov. Julijano Lenartovo. Večkrat prisostvuje tudi rednim učiteljskim konferencam.

Kot poudarja po naših šolah je tudi na tej šoli vedno dovolj vzgojnih in materialnih problemov. Ko se je šola razširila zaradi ved-

no večjega števila otrok, zdaj jih je že 374, in sta bila pri šoli na novo osnovana kar dva šesta razreda, je bilo treba v sedanjih stavbi pridobiti iz upraviteljskega stanovanja dve učilnici. Tedaj se je tov. Mižigoj kot predsednik šolskega odbora osebno zelo zavzemal, da so nekatera podjetja odstopila eno družinsko ter eno samsko stanovanje dvema učiteljicama, ki sta doslej stanovali v šoli.

Naslednje šolsko leto je predvidena nadaljnja razširitev šole. Sedanja stavba bo pretesna. Šola bo potrebovala novo stavbo, katere gradnja je že v tekočem perspektivnem petletnem planu gradenj šolskih poslopij. Šolski odbor je na zadnji seji izvolil gradbeni odbor. Gonilna sila v tem odboru bo seveda tovariš Mižigoj.

Šolski odbor tudi rad pomaga mladini pri uredništvu njenih stremiljenj in udeleževanju v interesnih krožkih. Več podjetij je že zbralo nekaj orodja za obdelavo lesa in kovine, ker bo v kratkem v kletnih

prstorih stavbe obnovljena delavnica.

Pionirji osnovne šole Videm-Krško II imajo dobre zaščitnike v šolskem odboru, pa tudi v organizaciji DPM, ki zelo dobro deluje, končno pa najboljšo pomoč, ki jim jo nudi učiteljstvo.

Dom Svobode v Vidmu-Krškem nudi pionirjem svoje prostore. Njihove uspele prireditve so v dvorani, ki jim jo daje Svoboda brezplačno na razpolago. Tesno sodelovanje med pionirsko organizacijo in Svobodarji v korist šolski mladini pa temelji na dejstvu, da je tovariš Mižigoj predsednik Svobode. Lani so tako pionirji prejeli v dar lep nov pionirski prapor.

Šolski odbor osnovne šole Videm-Krško II je res delaven. Nemalo zaslug pri tem ima tov. Mižigoj, ki rad stori vse, čeravno je hudo zaposlen. Zato bo na željo članstva ostal še nadalje predsednik Svobode in predsednik šolskega odbora.

Darko Mižigoj, predsednik videmskega šolskega odbora

Ključ do privlačnosti: VSEBINA!

(Nadaljevanje s 1. strani)
ampak mu bo posvečena stalna in prva skrb.

Okrajni svet SPD in okrajni komite LMS (tak je bil predlog predsedstva) v juniju letos sklicala skupno razširjeno plenarno in pritegnila tudi okrajno Zvezo prijateljev mladine, pedagoge in zainteresirane organizacije, da bi analizirali kulturno udejstvovanje mladine. Razpravo v tako širokem krogu narekuje dosedaj vse premajhna skrb in nenačrtovitost pri reševanju tega pomembnega vprašanja, po drugi strani pa izredno uspešni začetki vključevanja mladih v kulturno dogajanje. Ta posvet bo moral odgovoriti na vrsto nejasnih vprašanj, predvsem pa na to, kakšna naj bo metoda dela, oblika vključevanja in prilagajanje delovnih področij potrebam in interesom mladine. Na sobotni seji je bil iz članov okrajnega sveta že imenovan del komisije, ki bo zbrala potrebne podatke, jih analizirala in pripravila uvodni referat.

Pomembna bo akcija za estetsko podobo našega okolja, ki jo bodo po temeljitih pripravah sodelovanjem drugih društev in organizacij, ustanov, zbornic in ljudskih univerz začeli izvajati občinski sveti v mesecu marcu. Predavanja, razgovori o umetnosti, kritični pogledi na kič in izumetničenost, organizirani obiski galerij in razstav, praktični nasveti, to mora postati stalna oblika vzbujaanja pravega odnosa do

umetnosti.

Predsedstvo meni, da je potrebna sprememba v obnavljanju klubov. Se vedno je precej nejasnosti, različnih pojmovanj in stališč, ki marsikje razvoj klubov bolj zavirajo, kot pa pospešujejo. V nekaterih krajih in tudi občinah v celoti so se zadovoljili z ugotovitvijo, da materialne osnove za klube zaenkrat še ni. To je ena slaba stran, druga pa se pojavlja pri nekaterih že ustanovljenih klubih. Povsod tam, kjer so sicer z vsemi silami forsirali ustanovitev in ureditev kluba, niso pa istočasno temeljito pripravili kadrov in programa, se je zataknilo. Ne preostaja jim drugega, kot da obiskovalcem kluba ničesar »ne vsiljujejo«. Take vrste klubi ne obetajo dosti. Organizatorji klubov morajo postati bolj elastični in se povezati z ljudmi, katerim bo klub v razvedrilo in sprostitve po delu.

2. Za vzgojo kadrov je bilo dokaj storjenega. Stevilni, predvsem mlajši kadri so v zadnjih letih dobili najnujnejšo osnovo za strokovno delo v posameznih aktivnostih. Vendar vse to še daleč ne zadošča niti trenutnim potrebam. Premalo je bilo načrtnosti. Dogajalo se je, da so tam, kjer je neka aktivnost že imela solidne temelje in širino, širokopotezno izpopolnjevali kadre prav za to aktivnost, namesto da bi bilo težišče na usposabljanju kadrov za lista področja, ki se niso mogla razviti, ker ni bilo strokovne-

ga vodstva. Po drugi strani pa so občinski sveti premalo razmišljali, koliko bo sposobnost kadrov v perspektivi glede na stalnost bivanja v kraju, možnost vključitve v določeno dejavnost v kraju — izkoriščena. Cesto kadri po obisku seminarjev (ki so dokaj dragi) niso niti v evidenci. Politika vzgoje strokovnega kadra režiserjev, pevovodij, vodij klubov, dirigentov itd. mora v bodoče doživeti večje spremembe. Vsem mladim in perspektivnim kadrom, ki imajo željo po izpopolnjevanju, je nujno omogočiti to na seminarjih in tečajih osnovnega tipa, in to v občinah, kar je lažje izvedljivo za širok obseg. Skrbno pa je treba izbrati že kvalitetne kadre s prakso in jim omogočiti vso dosegljivo izpopolnitev na okrajnih in republiških seminarjih, potem pa jih usmeriti na stalno delo v obliki pomoči drugim.

Dosti manj skrbno je bilo delo s kadri v vodstvih društev. Običajno je bila to pravzaprav edina skrb pred občinskimi zbori poleg te, koga izvoliti na odgovorno mesto v odborih. Ni mogoče reči, da niso bili izbrani dobri kadri, saj je tudi SZDL pri tem nudila veliko pomoč. Od izvolitve pa so kadri v vodstvih društev prepučeni sami sebi, svoji iznajdljivosti in smislu za prilaganje dani situaciji. Kontakti niso pogosti, pravzaprav le takrat, ko gre za izvajanje določenih nalog. Te pomanjkljivosti so škodovala pred-

vsem v krajih, ki so oddaljeni od centra, zato tam tudi ni takega napredka in sprememb, kot jih je začrtal program za preteklo obdobje.

Tudi ni nobene potrebe več, da se vodstvene in strokovne funkcije združujejo, saj to ovira dobro delo. Zato naj se kadri, ki so potrebni društvu kot strokovni vodje posameznih aktivnosti, ne obremenjujejo z vodilnimi funkcijami v upravnem odboru. Ne zahtevajmo od nekoga, ki je dober organizator celotne dejavnosti društva, naj režira ali vodi pevski zbor, če za to morda nima niti smisla niti strokovne osnove. Predvidoma se bo okoli 80 društvenih delavcev in članov občinskih vodstev udeležilo občinskih, okrajnih in republiških seminarjev, ki bodo v mesecu juniju (republiški pa skozi vse leto).

3. Zagotoviti množičnost in stopnjevali kvaliteto je ena od treh osnovnih postavk v programu za leto 1962. Koristna oblika za doseganje teh ciljev so tudi množične prireditve v zdravem tekmovalnem sistemu, kar je pri amaterskem delu zelo potrebno zaradi širše afirmacije, ki je pravzaprav edina spodbuda za delo. To zahteva organiziranje revij in kulturnih teatrov, ki bodo tudi letos.

Prebivalcem Vidna-Krškega, Kostanjevice in okoliških krajev!

V nedeljo, 21. januarja, bo ob pol treh popoldne gostovalo SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE iz Celja v dvorani Svobode v Vidmu-Krškem, nato pa ob osmih zvečer še v Domu kulture v Kostanjevici na Krki z duhovito komedijo Fadila Hadžića: HOTEL ZA NORCE. Nastopajo najboljši igralci celjskega gledališča. — Pridite, zabavali se boste kot že dolgo ne! — Za predstavo v Kostanjevici bo vozil poseben avtobus iz Podbočja in iz Sentjerneja. Prijave zbira v Podbočju tovariš Jože Šketa, v Sentjerneju pa upravitelj šole tovariš Plut.

Počastitev Iva Andrića

Podružnica Slavističnega društva v Novem mestu je 15. januarja priredila proslavo pisatelja Iva Andrića, prvega jugoslovanskega Nobelovega nagrajenca za literaturo. V veliki predavalnici se je zbralo veliko število ljudi, ki se živo zanimajo za sodobno književnost doma in v svetu.

O pisatelju Ivu Andriću je obširno spregovoril dekan filozofske fakultete v Ljubljani univ. prof. dr. Emil Štampar. Mimo glavnih postavk iz življenja Iva Andrića je predavatelj prešel k poglobljeni razčlenitvi in oznaki številnih človeških likov in njihovih življenjskih usod, ki jih bralec Andrićevih novel in romanov spozna v vsej njihovi značilnosti in tragiki. Opozoril je tudi na neverjetno zapleten miselni in čustveni svet Andrićevih oseb, na politične in družbene spremembe, ki so jih doživljali ljudje v Bosni in Hercegovini od petnajstega stoletja pa vse do danes. Iz marsikatere Andrićeve novele, še bolj pa iz romana-kronike Most na Dri-

ni, iz Travniške kronike, Gospodine in Prekletega dvorišča je čutili nadih neprestanega odmiranja, pretresljivih nadih smrti, ki ga stalno čutijo ne samo osebe v teh romanah, marveč ga z njimi čutijo tudi bralci. Andrićeva ustvarjalna moč se kaže bolj v podajanju človeških značajev in v njihovih pretresljivih življenjskih usodah kakor pa v izraziti epski fabulativnosti, čeprav se je tudi v nji pokazal velikega mojstra. Svet, v katerem žive in delujejo Andrićeve osebe, je neverjetno pester, poln močnih nasprotij, idejnih, verskih in družbenih, to je svet, v katerem se križajo interesi muslimanov, katolikov, pravoslavcev in Židov. Ljudje padajo iz ene skrajnosti v drugo, redki med njimi so resnični stoiki, ki tudi smrti pogumno gledajo v oči.

Predavatelj je opozoril tudi na kompozicijske in jezikovne značilnosti Andrićevih del. Vsaka njegova oseba ima svojski način izražanja, ki je odraz tistega čustvenega in

miselnega sveta, v katerem je zrastle in ga sprejel za svojega. Prav te prvine in značilnosti pa dajejo še posebno vrednost Andrićevi umetnosti, opozarjajo svet na naše značilnosti, ki so tako različne od drugih, posebno zahodnoevropskih, pa so kljub temu življenjsko polne in prepričljive, pogosto pa naravnost človeško pretresljive.

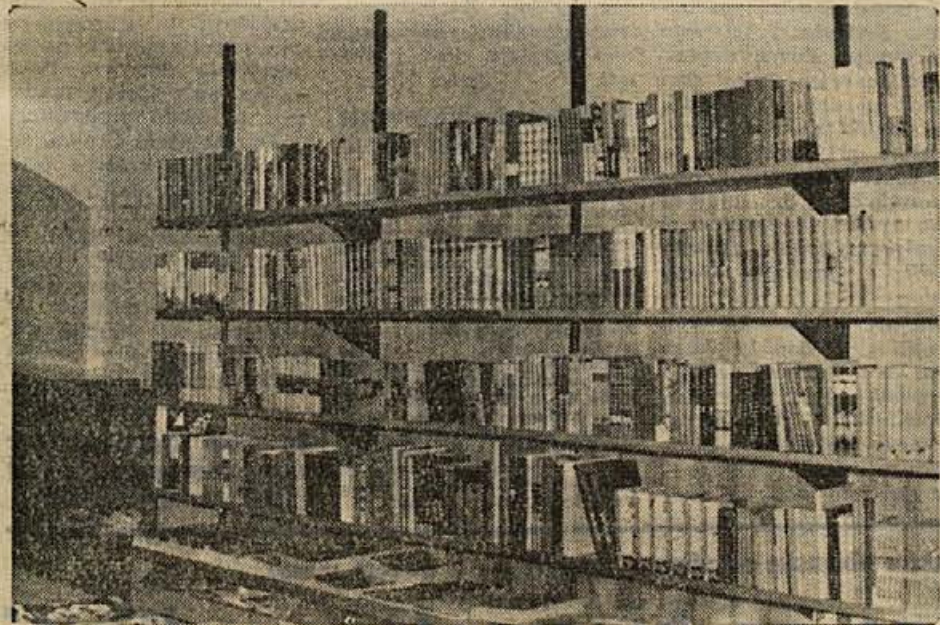
Predavanje dr. Emila Štamparja je resnično približalo Andrićevo umetnost tudi našemu dolenskem človeku, ki je s svojo ljubeznijo do lepote in pravice vselej rad posegal po knjigah trajne umetniške vrednosti, da se je ob njih ne samo razvedril, marveč tudi vzgajal v plemenitosti in ljubezni do bližnjega in domovine.

dm

Predlog: novi aktivni ZK

Ideološka komisija pri okrajnem komiteju ZKS je v preteklem tednu obravnavala nekatera vprašanja s področja idejno političnega dela članov ZK po III. plenumu CK ZKJ. Med ugotovitvam, ki so jih postavili na seji komisije, je bistveno nova predvsem ta, da so sklenili ustanoviti vrsto aktivov članov ZK, ki naj bi na občasnih posvetovanjih zbirali in obdelovali posamezne družbenopolitične pojave. Taki aktivni so lahko izredno pomembna oblika dela, saj lahko že v kalih pojavov odkrijejo idejne probleme in nanje opozore vodstva. Komisija je sklenila predlagati, da bi ustanovili naslednje aktivne:

aktiv komunistov iz organov samoupravljanja v gospodarstvu, aktiv mladih proizvajalcev, aktiv tehnične inteligence, prosvetnih delavcev s področja kulture, prosvete ter telesne vzgoje, aktiv ekonomistov in aktiv zdravstvenih delavcev.

Takole so urejeni novi prostori knjižarne in papirnice v Brežicah. Škoda le, da je zdaj v lepem lokalu vse prenatrpano, ker manjka podjetju še prostor, ki mu je sicer obljubljen in v katerem bodo uredili razen knjižarne tudi prikupno čitalnico

Člani okrajnega sveta za telesno vzgojo so za zadnji seji obravnavali stanje telesne vzgoje po naših šolah in v družbenih organizacijah ter o predlogu Okrajne zveze za telesno kulturo, da bi v Novem mestu ustanovili srednjo šolo za telesno vzgojo.

Posebej so analizirali stanje šolske telesne vzgoje, ki potrebuje največ pomoči, saj je osnova vse telesne kulture. Naloga šolske telesne vzgoje ni samo v razvijanju miselnosti mlade generacije, temveč tudi v skrbi za vsestransko izoblikovanje človeka.

Ugotovljeno je bilo, da se je pouk telesne vzgoje po naših šolah kljub težkim delovnim pogojem izboljšal. Učitelji si prizadevajo, da bi imeli učenci čimveč korist od pouka telesne vzgoje, in če je le mogoče, so take ure na prostem v svežem zraku. Trudijo se, da bi bil pouk čim pestrejši in učinkovit, čeravno imajo na razpolago le skromne naprave in pripomočke. Samo devet šol v okraju ima lastno telovadnico, 14 šol pa uporabljata telovadnice telesnovzgojnih društev »Partizan« in dvorane združenih in kulturnih domov. Nekateri gostujejo celo v kino dvoranah. Sicer je prostor na razpolago, vendar ni primeren za pouk telesne vzgoje. Po osvoboditvi smo v našem okraju zgradili več rovin šol, vendar vse brez telovadnic. Med sklepi, ki so jih napravili člani sveta, je tudi ta, da se morajo pri vseh večjih šolah istočasno graditi tudi telovadnice (Trebneje, Sentjerne).

Tudi igrišče primanjkuje, saj jih je komaj 76. Pozdravljamo akcijo pionirskih športnih igrišč v letu 1962, ki bo skušala uresničiti zamisel, da bi imela vsaka šola svoje igrišče.

Prav tako si moramo prizadevati, da bi na vseh šolah ustanovili šolska športna društva.

Glede finančnih sredstev za nabavo učil za telesno vzgojo pa je stanje zelo kritično, posebno zadnji dve leti, saj nekateri šole niso v tem času prav nič kupile. Za nabavo telovadnega orodja in drobne opreme je imelo 44 osnovnih šol v minulem šolskem letu na razpolago 323.535 din ali povprečno

vsaka šola 7334 din. V glavnem so to bili zneski od 2000 do 6000 din, tako da na nekaterih šolah niso mogli kupiti niti žoge. Z novim načinom finansiranja v šolstvu, pričakujemo, se bo stanje izboljšalo.

Vsa izvenšolska telesna dejavnost se v našem okraju v glavnem odvija v društvi Partizan ter v športnih društvih. S številom društev, zlasti pa s številom članstva ne moremo biti zadovoljni. V več

SREDNJA ŠOLA ZA TELESNO VZGOJO V NOvem MESTU?

krajih telesnovzgojne dejavnosti sploh ni, čeravno je dosti mladine. V društvih pa je največ šolske mladine, vse pramalo pa delavske in kmečke. Te napake bodo morale odpraviti občirske zveze za telesno kulturo, ki smo jih zadnje leto ustanovili.

Temeljno vprašanje za vso našo telesnovzgojno dejavnost pa so kadri, posebno kadri za popolne osnovne šole. Ne potrebujemo samo telesnovzgojnih učiteljev, temveč tudi strokovnjake za društva, občinske zveze in tudi za vse večje delovne kolektive, kjer goje telesno kulturo. Skupno imamo samo 13 strokovnjakov, usposobljenih za pouk na šolah in za delo v društvih. Prav pomanjkanje strokovnjakov za telesno vzgojo je privedlo Okrajno zvezo za telesno kulturo do zahteve, naj se v Novem mestu ustanovi srednja šola za telesno vzgojo.

V Sloveniji imamo že dve srednji šoli: v Mariboru in Murski Soboti. Med našo mladino je veliko zanimanja za ta študij in vsi vemo, da mnogim, ki so končali osnovno šolo, nismo mogli nuditi nadaljnje- ga izobraževanja v tej smeri. Pouk na taki šoli traja štiri leta. Dijaki imajo poleg splošno izobra-

ževalnih predmetov, ki so v glavnem isti kot na gimnaziji, še strokovno teoretične in praktične predmete. Šola naj bi obstajala 5 let, da bi vzgojila okoli 70 strokovnjakov za šole, za občinske zveze in za potrebe delovnih kolektivov. Največje pomanjkanje takih strokovnjakov je na popolnih osnovnih šolah, ki v glavnem nimajo nikogar, ki bi bil res usposobljen za pouk telesne vzgoje. Tudi vsaka občinska zveza bi potrebovala za svoje delo strokovnjaka, absolutna te šole, prav tako okrajna zveza za telesno kulturo.

Ne letošnjih delavskih športnih igrah, ki so bile množično izvedene prav v novomeški občini, se je pokazalo, kako nujno bi delovni kolektivi potrebovali sposobne kadre. Marsikomu se zdi, da je tak strokovnjak nepotreben, čeravno jih imajo po državi že vsi večji kolektivi, saj se posledice njihovega dela kažejo tudi v večji storičnosti delavcev in uslužbencev. Ti referenti za telesno vzgojo opravljajo mnogo koristnih nalog; ugotavljajo, kaj delavce pri delu najbolj utruja, katera poklicna bolezen ali deformacija zaradi dela nastopajo, kateri gibi in drže so pri poklicih najpogostejši, katere psihološke slabosti so pri delavcih največkrat ovira za uspešno delo. Razen tega pa skrbijo za izvedbo raznih tekmovanj v kolektivu ter za zdravo rast delavcev in uslužbencev.

Seja sveta je bila zadnja pred združitvijo svetov. Mislimo, da je svet za telesno vzgojo doslej opravil vse naloge, ki si jih je zadal, kar je potrdila tudi analiza, napravljena v zveznem merilu. Tudi naš svet je popolnoma podobne naloge uspešno reševal.

Ob združitvi svetov za prosveto in kulturo s svetom za telesno vzgojo naj bi naslednjega sveta dopolnili, da bi se glasil: Svet za prosveto, kulturo in telesno vzgojo. V tem svetu pa naj bi bili vsaj trije člani, ki bi skrbeli za telesno vzgojo, ker bo svet le na ta način lahko reševal vse naloge, ki so v zvezi s telesno kulturo v našem okraju.

JOZE GLONAR

Govorijo delegati iz našega okraja

Čas, v katerem bo delal sedmi kongres slovenske mladine, je čas, ko mladi ljudje že zanjejo uspehe na vseh področjih družbene dejavnosti in upravljanja. Če je bilo na VI. kongresu 1957 v Celju največ govora o tem, kako nemogoče je delati, če ni prostorov, je naloga VII. kongresa bistveno drugača: mlademu človeku je treba povsem zagotoviti in določiti mesto v družbi, proizvodnji, upravljanju, v šolskih in drugih skupnostih, skratka povsod tam, kjer se mladinec udejstvuje in kjer samostojno razpravlja o svojih problemih. Razvoj je šel toliko naprej, da tudi niso več potrebna vprašanja, kje naj se mladina udejstvuje. Vprašanja, ki jih je treba dandanes reševati, so bistveno drugačna kakor tista, o katerih je razpravljala kongres v Celju. Bržčas bo med najvažnejšimi razpravami na VII. kongresu to, kako vskladiti razvoj mladinske dejavnosti z dosežki enoletnega obdobja vsega gospodarjenja. Novi zakoni in odnosi se uveljavljajo vseh povsod, zato bi bilo nemogoče mladinsko dejavnost in vlogo mladine pojmovati kot pasivno, izločeno področje.

VII. kongres Ljudske mladine Slovenije bo 26. in 27. januarja v Kranju. Iz novomeškega okraja se bo kongresa udeležilo 23 mladincev in mladink, mladih proizvajalcev in upravljalcev. Obiskali smo nekatere med njimi, da bi povedali, kaj menijo o kongresu oziroma o katerih vprašanjih bodo razpravljali v Kranju.

Hočemo odgovor: koliko časa še?

Milan Bratuš, predsednik mladinskega aktivna v IMV; — V Novem mestu je veliko podjetij, ki niso rešila vpra-

Mladino trebanjske občine bo zastopal tudi delegat Franc Vovk

šanja prehrane zaposlenih. Menim, da mora imeti vsak proizvajalec vsaj toplo malico med delovnim časom, saj to njegovo delavnost samo povečuje. Čudim se tudi, da še ni urejena delavska menza, čeprav že vsi čakajo, da bi se abonirali. Torej se podjetja premalo zanimajo za svoje delavce. Na drugi strani je odprto stanovanjsko vprašanje. Delavci se vozijo iz nabolj oddaljenih krajev, kar njihov delovni učinek samo zmanjšuje. Več stanovanj za delavce, ki naj jih ne gradijo le podjetja, ampak tudi komuna! Hočemo odgovor, koliko časa bomo še o tem govorili!

Pomoč vaškim aktivom!

Valentin Humer, predsednik občinskega komiteja LMS Novo mesto: — V občini je 82 mladinskih aktivov. Ker jih je večina na podeželju, morajo imeti res sposobna vodstva. Večkrat se vaški mladinci sprašujejo, kje je njihovo mesto, kaj naj delajo in podobno. Zato moramo skrbeti, da jim najdemo take oblike

Metliški komite LMS je sprejel več važnih nalog za 1962

Čeprav je bil občinski komite LMS izvoljen že na letni konferenci v decembru, je bila prva seja novizvoljenega komiteja šele prejšnji teden. Na seji so izvolili novega predsednika komiteja; to je postal dosedanji predsednik aktivna iz Novotoksa tov. Ivan Jerina. Ravno tako so izvolili več komisij, da bo delo komiteja lahko uspešno. Odslej bodo imeli pri komiteju naslednje komisije: Idejno-vzgojno, za

delo, ki jih bodo zadovoljile, oziroma združevale. Vsestranska pomoč, ki jo vaški mladinci od komiteja upravičeno pričakujejo, bo tudi merilo naših sposobnosti.

Omenil bi tudi vprašanje kadrovanja. Znano je, da je občinski komite odskočna deska za kadre. Zato se neprestano menjajo predsedniki in drugi člani sekretariata. Vsako leto se pojavlja isto: starejši gre, mlajši, neizkušen pride. Pri kadrovanju še premalo gledamo na politično zrelost novih aktivistov, ki jih dobimo predvsem v vodstvih aktivov.

Glas mladih se uveljavlja

Marija Mihelič, sekretarka okrajnega komiteja LMS Novo mesto:

— Uspehi, ki jih lahko zasledimo med dvema kongresoma, so nedvomno rezultat boljših oblik mladinske dejavnosti, kakor tudi odločnejšega glasu mladih, ki se uveljavljajo. Povsod so bile zastavljene take oblike dela, ki so v večini primerov mobilizirale vse mladince. Zato bo naloga kongresa, da razišče pot do še večjega uveljavljanja mladega človeka na vseh področjih družbenega in političnega dela. Predvsem naj bi analiziral vzroke, ki so zavirali uveljavljanje nekaterih novih pobud. Vsekakor pa stoji ob strani še vedno nerešeno vprašanje izobraževanja mladega človeka v raznih poklicih.

Včasih je vzrok neuspehov nezanimanje mladine

Maks Unetič, predsednik občinskega komiteja LMS Videm-Krško:

— Lani smo uvedli novo obliko dejavnosti mladine v proizvodnji — proizvodne

Novi predsednik občinskega komiteja LMS v Metliki je Ivan Jerina

delovne aktivne, družbeno dejavnost in komisijo za vajensko in delavsko mladino. Veliko mladine je še vedno izven organizacij, zato so sklenili, da bo potrebno to mladino vključiti in pritegniti v aktivne s prestrežnimi oblikami dela. Ustanovili bodo tudi več novih aktivov, tako na Jugorju, Grabrovcu in Podzemlju. Dostaj je bil le en šolski aktiv. Ker šolskih aktivov na Suhorju in Podzemlju ni, jih bodo ustanovili. Jad

konference. Njihov namen je seznanjati mladince z razvojem in s problemi podjetij, s proizvodnjo, z načini delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov in s stanjem na tržišču. Proizvodne konference smo vpeljali v »Celulozi«, a se niso uveljavile. In zakaj niso zaživele? Glavni vzrok je nezanimanje mladine za probleme, ki seveda iz-

Valentin Humer je delegat novomeške mladine

vira iz nepoznavanja problematike in raznih novosti. Tu so še polproletarci, ki so v prostem času zaposleni z obdelovanjem zemlje in drugimi deli na domačijah. Vsekakor bo moral kongres načeti taka vprašanja in dati tudi napotke, kako jih je treba reševati.

Mladina odhaja iz občine

Franc Vovk, predsednik občinskega komiteja LMS Trebnje:

— Resnica je, da mladina odhaja iz občine v druge komunne in okraje. Nedvomno je temu vzrok premajhna možnost, da bi se mlad človek lahko zaposlil v bližini doma. V trebanjski občini je še silno malo narejenega, da bi mladino lahko obdržali doma; tako se vozi drugam vsak dan nad 30 mladincev, ki živijo v svoji občini, dohodek pa ustvarjajo drugje. Dnevne selitve mladih otežkočajo tudi redno dejavnost mladine. Težko je mlade ljudi, ki odhajajo v zgodnjih jutranjih urah in se vračajo pozno zvečer, dobiti skupaj, pa naj bo sestanek še tako zanimiv in pester. Čeprav si

vsil prizadevamo, da bi se stanje izboljšalo, za zdaj še ne kaže na bolje. Navsezadnje nimamo niti svojih prostorov, kar je zlasti za našo občino težak problem.

In kaj bi povedali ostali?

Težko je na tako majhnem prostoru napisati vse, kar bi želeli povedati vsi delegati in o čemer mislijo razpravljati na kongresu. Vseeno se da iz teh skromnih, bežnih zapisov razbrati glavni problem, o katerem bo podal zaključno besedo kongres:

Kljub napredku in pogostemu uveljavljanju mladih ljudi še vedno ni odrejena vloga mladega proizvajalca in upravljalca. Na drugi strani še nismo slišali besede mladincev na fakultetah, dijakov na gimnazijah in drugih srednjih šolah, predstavnikov šolskih, domskih in drugih skupnosti. In kaj bi ti povedali? Nedvomno bi skoraj vsi spregovorili, kako malo se še sliši njihov glas, pa čeprav gre za probleme, ki jih samo oni najbolj poznajo. Drži pa tudi, da je prav ta mladina še preveč nezainteresirana za dogajanja, sredi katerih živi.

Naš dom strokovnih šol

V začetku šolskega leta je v Novem mestu prišlo do reorganizacije internatov. Dekleta iz dijaškega doma na Kapitlju so se izselila, vanj pa smo se vselili fantje iz dijaškega doma v Smihetu. Veseli smo bili novega doma, čeprav je bil neurejen. Takoj smo prišli za delo in uredili spalnice, učilnico ter druge prostore, pri čemer nam je pomagala prefekta tov. Kobetova. Zdjaj je internat tako urenjen, da je res naš drugi dom, gojenci pa smo dobili v prefekti drugo mater.

Na prvem sestanku smo izvolili odbor domske skupnosti in si razdelili delo po skupinah; te so: higienska, disciplinska, fizikalna, kulturno-prosvetna in ideološko-politična. Poleg zadnje je zelo aktivna tudi

»Podpisani se obvezujem...«

V Crnomlju se je 29. novembra pričel pouk na mladinski politični šoli. Šola je v začetku obiskoval 53 mladih ljudi, vendar se je število slušateljev zmanjšalo na 18. Občinski komite LMS je zaradi precejšnjih stroškov moral letos pričeti iskati nove slušatelje, hkrati s tem pa je nastal problem, kako naj ti nadoknadijo zamajena predavanja. S težavo so našli 20 mladincev, ki se bodo pridružili desetorici, ki šolo obiskuje od začetka. Novi slušatelji si bodo pomagali s skripti, nekaj predavanj pa bo treba ponoviti.

V vseh kolektivih je bilo dokaj nerazumevanja za tiste, ki so se v šolo prijavili. Delo v več izmenah je marsikje prav po nepotrebnem povzročalo »težko premostljivo oviro. Iz »BGRADA« in »KOVINARJA« bi se prav lahko prijavilo več mladincev, pohvaliti pa je treba »BELT«, ki pošilja v šolo kar 25 mladih proizvajalcev, vrh vsega pa je 10 slušatelj, ki zvesto obiskujejo pouk že od začetka, prav tako iz Belta.

Dokaj žalostno je, da je vsak mladinec, ki se je odzval ponovnemu vpisu, moral na občinskem komiteju LMS podpisati izjavo, s katero se obvezuje povrniti stroške, če ne bo šole obiskoval. Tak način je bil na nesrečo edini izhod v sili!

Vsiljujeta se dve vprašanji: zakaj so mladi ljudje prenehali obiskovati pouk in pa: mar res ne čutijo potrebe po političnem izobraževanju?

Mladi Crnomalci naj skušajo najti odgovor na ti dve vprašanji na svojih sestankih in v klubih mladih proizvajalcev. Temeljita razprava o tem gotovo ne bo škodila! Življenje je tako pestro in raznoliko, vsak dan prinaša prav mlademu človeku nova vprašanja, ki terjajo odgovor, za vsak odgovor pa je potrebno znanje!

Za konec se to: če so bila predavanja dolgočasna, kot trde nekateri, bi lahko vodstvo šole na to opozorili dostojneje, kot da so zgolj prenehali hoditi v šolo!

30 novih učencev v Dragatušu

4. januarja se je pričela v Dragatušu večerna politična šola. Slušatelj je 30, med njimi so člani ZK pa tudi kmetje, delavci in uslužbenci. Z 18 predavanji bodo posredovali slušateljem sledeče teme: osnove marksizma, o socialistični, morali, gospodarstvu pri

nas in v svetu, osnove politične ekonomije, družbeni razvoj na Vzhodu in Zahodu, vloga nerazvitih dežel, elementi in perspektiva socializma v svetu, nagrajevanje po delu in delitev dohodka med podjetjem in družbo, razvoj kmetijstva in socialistična politika na vaši, komunalni sistem v naši družbi, družbeno upravljanje, vloga zavestnih sil, Zveza komunistov in SZDL — njuna vloga in pomen v mednarodnih odnosih.

Predavanja bodo enkrat na teden po 3 do 4 ure. V štiriurnem predavanju bodo obdelali po dve temi, naslednjič v triurnem pa eno temo, ena ura pa bo posvečena razpravi. Pouk bo končan v marcu, predavali pa bodo predavatelji iz Dragatuša in Crnomlja.

Pobudo za večerno politično šolo sta dali osnovna organizacija ZK in krajevna organizacija SZDL v Dragatušu, idejni vodja šole pa je tov. Stane Zula. Pohvalnemu primeru iz Dragatuša naj čimprej sledi organizacije v ostalih krajevnih središčih.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Zapiski z občinske mladinske konference v Novem mestu

Glas, ki ga ne bi smeli preslišati

»Zavedamo se, da smo mladi, vendar si bomo svojo prihodnost tako uredili, kakor je nam prav.« Te besede, ki jih je v razpravi na mladinski konferenci novomeške občine (17. decembra v Novem mestu) povedal mladinec iz Sentjerneje, so bile spodbudno vodilo za delo konference kakor tudi napotek za delo mladine do prihodnje konference. O uspehih in problemih preteklega dela in o načrtih pa so mladinci sami govorili.

Milan Bratuš: Mladini so potrebni klubi mladih proizvajalcev. V njih bi morali razpravljati o delavskem samoupravljanju, delitvi dohodkov in o drugih problemih. Videti je tudi, da vse premalo poznamo razvoj svojega podjetja, n. pr. IMV, zato nas pojavi v njih velikokrat tudi iznenadilo.

Anica Brudar: V »Krkia« je bil mladinski aktiv ustanovljen že pred šestimi leti. Vsi smo z vsem seznanjeni. Zakrivanja ni. O delitvi dohodka po ekonomskih enotah je zlasti mladina veliko razpravljala.

Jože Kavšek: V klubih mladih proizvajalcev in na proizvodnih konferencah, ki žal še niso zaživele, bi morali razpravljati tudi o notranjih odnosih v kolektivih.

Janko Saje: Ko že govorimo o klubih, bi poudarili, da se vedno bolj uveljavljajo mladinski klubi. Lep primer je Mladinski klub v Novem mestu.

V mestu in na podeželju smo organizirali že veliko prireditev. Potrebno je sodelovanje z dejavnostmi drugih organizacij, zlasti če gre za večje prireditve.

Gabrijel Obrekar: V Mirni peči smo spet začeli delati šole tedaj, ko smo dobili klub in televizor. Ne razumem pa, zakaj so pri nas zaprli dvorano v prosvetnem domu prav tedaj, ko smo hoteli igrati.

Anton Kotar: V obratu IEV v Sentjerneje je med zaposlenimi okrog 60% mladincev. Živahno je športno življenje in množično sodelovanje na proslavah. Boriti smo se morali, da bi bili zastopani v delavskem svetu.

Jože Golob: V Birčni vasi smo uredili knjižnico s prispevki mladincev. Sami smo kupili tudi električni gramofon. Ugled kazi le bivši blagajnik našega aktivna, ki je na lepem prenehal biti blagajnik in odnesel ves denar iz blagajne. Proti takim bo treba najodločneje ukrepati.

Marija Mihelič: V kolektivih in šolah ni mladih komunistov. V ZK bomo morali predlagati vse najboljše mladinske aktiviste. — Skrbeti bomo morali za to, da mladina ne bo samovoljno zapuščala kolektivov, češ da gre v brigado. Boriti pa se moramo proti primerom, ko podjetja mladincem ne izplačujejo osebnih dohodkov za razdobje, ko so v mladinskih delovnih

brigadah. V brigade bomo pošiljali samo najboljše mladince.

Rado Faleskini: Dejavnost šolskega aktivna na novomeški gimnaziji je zasnovana na zastarelih principih. Smo za mladinske ure in moralno-politično vzgojo. Vprašanje po predavatelji. Če bi jih morali plačevati dijaki sami, bi mladinski polet to samo zavrilo.

Slavko Pavlin: Šolske skupnosti ne delajo. V reorganizaciji šolstva in urejanju novih odnosov v družbeni skupnosti bi moralo priti tudi do sprememb v odnosih dijakov do učiteljev in obratno. Šolska skupnost naj ne bo samo »žandar« za dijake, ampak naj bolj razpravlja o pohajkovanju gimnazijcev po kavarnah in gostilnah. Vsekakor bi bile šolske, zgolj administrativne kazni za reševanje takih primerov neuspešne.

V razpravi so govorili tudi gostje, predvsem predstavniki oblasti in političnih ter družbenih organizacij. Vsekakor pa so mladinci pogrešali predstavnike delovnih kolektivov, tiste ljudi, ki so bili večkrat omenjeni v razpravi. V glavnem je konferenca uspela, dasiravno je več vprašanj obdelala hitro, površno in le načelno. Kaže, da se tudi mladina novomeške občine zaveda nove vloge v sedanji družbeni stvarnosti. Nov občinski komite bo moral prav tej vlogi posvetiti največjo pozornost.

I. Zoran

Šport ali ples - igrišče ali kino?

ŠAH: Novomeščani drugi v Domžalah

Spet smo na pragu novega leta in s tem nove športne sezone. Za nami ostaja leto pomembnih uspehov. Vsi ti uspehi pa se ne morejo meriti le s športnimi merili - s štoperico, metrom, kilogrami in razmerji doseženih in prejšnjih golov ter točk.

Preteklo leto je posebno pomembno za vse naše telesno-kulturno gibanje prav zato, ker je bila naša telesna kultura v lanskem letu vključena v mehanizem komunalnega sistema. Vključena je bila v sistem, v katerem vedno bolj dobiva svoje pravo mesto in pomen.

Rezultati tega so marsikje že vidni. Materialna osnova postaja vedno močnejša, ker naša skupnost pozna vlogo in pomen organizacij za telesno kulturo. Tudi objektov je vedno več, vzgaja se nov strokovni kader, vzporedno s tem pa se

Toda Boris noče. Vseeno tudi on večkrat popoldne pobegne z doma. V roki ima okrogel predmet, ki pa ni žoga. Predmet je ploščat. To je nova gramofonska plošča. Novi Pat Boone, Domenico Mondugno, Perry Como, Presley ali Luis Armstrong. Nekje bo poslušal mamljiv jazz in najnovejšo popevke. Nato bo šel v kino. Vrtiljog namreč novo kriminalko. Izgubil bo vse popoldne, in ko ga bo oče zvečer zaradi tega karal, bo Boris znova in znova objubljal: »Ne bom več!« A vedel bo, da laže...

NI SPONTANEGA ZANIMANJA

Zivimo v precejšnji zablodi, če mislimo, da se mladina še vedno tako zanima za šport kot pred desetimi leti. Opažamo, da je glasba modernih ritmov skupno s filmi bizarne vsebine vse bolj zavladala v domišljiji mladine. Spontanega zanimanja za gojenje športa je vedno manj - zlasti med dijaško mladino. Zato pa je treba ustvariti pogoje, da bo šport za mlado bolj privlačen, da ga bo tudi dijaška mladina začela množično gojiti.

Ce bomo uspeli otroku pravčasno vcepiti zanimanje za šport, če ga bomo vodili na športne prireditve, potem bo še šlo. Kasneje pa bo težje. Lahko se bo pojavil tudi odkrit odpor!

Včasih so starši gledali na šport po strani, češ da je škodljiv, da prinaša polomljene noge itd. Šola je zelo skopuško delila »fizikuro« svojim učencem in dijakom. Prepovedovala je celo članstvo v športnih organizacijah, toda vseeno - športnega udejstvovanja, organiziranja in neorganiziranega je bilo med mladino precej.

Je mogoče to tolmaiti tako, da je prepovedan sad slajši? Ali da so poljane, travniki, uloge in parki bolj privlačni? Mogoče je vzrok tudi v tem, da takrat še ni bilo filma in televizije ter radija. Mogoče pa je vzrok tudi v tem, da so se okus, ravade in nagjenja spremenili.

Sicer pa vse še ni izgubljeno. »Bolezen« še ni prerasla v epidemijo. Važno je, da uvidimo nevarnost in da pričenemo organizirano borbo za pritegnitev mladine v telesnokulturne organizacije. Ponekod v tem pogledu žanjejo lepe uspehe, druge pa se žal zadovoljijo le s suho upotovitvijo: čas je kriv. Mladina se je spremenila. Ne kaže dovolj zanimanja.

KAJ NAJ STORIMO?

S tem vprašanjem se zlasti v večjih mestih že dalj časa ukvarjajo. V drugih državah pa tudi ponekod pri nas - zlasti na podeželju, kjer ni telesnovzgojnih organizacij ali pa so šibke - so se pojavili primeri, da je cerkev uporabljala šport kot vabo za mladino! Bilo je dovolj žog, loparjev, smuč, košev in celo boksaških rokavic. Vse to je vabilo in privlačilo.

Ubogi šport! Ponekod še sam močna vaba, pri nas v mestih pa je že prišel v položaj, da išče nove prijeme - magnet, ki bodo privlačevali mladino.

In kje naj ta magnet najdemo? Predvsem v samem športu! V boljših pogojih, v novih igriščih, rekvizitih itd.: Zivljenjski standard se nenehno dviga, zato je nujno, da se dvigne standard tudi na športnem področju. Oče se je že zadovoljil s travnikom in ceste, z improvizirano slačilnico, a sin že zahteva urejeno igrišče in topel tuš. Star rek: Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi vella še vedno, toda v našem primeru bi se moral drugi del izreka glasiti: »in mi se moramo spreminjati z njimi!«

Prav tako je treba iti z navadami časa, v katerem živimo. Če sta moderna glasba in popevka v središču pozornosti mladine, zakaj ju ne bi sprejeli? Ni slučajno, da se na športnih igriščih pojavlja zabavna glasba kot uvod v športni program in za izpopolnitev včasih precej dolgočasnih odmorov. Na nekaterih športnih prireditvah pa postaja glasba celo enakopraven partner v programu (drsanje na ledu, na kotalkah, množični zletni nastopi itd.).

Seveda bomo našli tudi druge metode, ki bodo privlačevali. Važno je le to, da spoznamo potrebo, da moramo tudi šport »oblačiti« v boljša oblačila, da moramo skrbeti za vedno boljše pogoje, ker se bo le tako zanimanje večalo.

Fr. Mikec

KRATKE ŠPORTNE VESTI

Na ekipnem prvenstvu občine Novo mesto v namiznem tenisu, ki so ga predčili v počastitev dneva JLA, je med osmimi ekipami ponovno presenetljivo zmagala ekipa novomeške osnovne šole (pionirja Somrak in Gunde), ki je v finalnem dvoboju premagala Partizana (Turk, Picek) s 3:2! To je bilo največje preseženje tekmovalca, saj je Partizan nastopil v najmočnejši postavi. Najboljši je bil Somrak, ki je premagal Turka (2:1) in Picka (2:0). Tretje mesto je zasedel študentski klub; četrto gimnazija, peto JLA B lid.

Na Občinski zvezd za telesno kulturo Novo mesto smo zvedeli, da je bil v nedeljo 7. januarja v Novem mestu ustanek z novinarji Poleta, ki so med drugim sporčili, da Polet pripravila turnejo najboljših športnikov po Sloveniji. Samostojna prireditev na kateri bodo nastopili najboljši športniki Slovenije, na čelu z evropskim prvakom v orodni telovadbi Miroslav CERARJEV, bo koncem januarja ali v začetku februarja tudi v Novem mestu, manjši skupini najboljših pa bosta obiskali tudi Strazjo in Stopice. Vsekakor je treba za propagandne akcije Poleta in ObZTK pozdraviti, pozabiti pa ne bi smeli tudi na ostale večje kraje v okolju!

V okviru tekmovalj v počastitev dneva JLA je bilo v Novem mestu še več drugih tekmovalj. O tekmovalju strelcev in kuglačev smo že poročali, zabeležimo pa lahko še rezultat košarkarske srečanja med ekipama novomeškega Partizana in Garnizona JLA. Zmagal je Partizan z 80:63 (32:19).

Znana novomeška atletinja Jelka Hude je pretekli teden odpotovala v Ucinj (Crna gora), kjer se bo skupaj z ostalimi najboljšimi tekači in tekačicami na dožnje proge v FLRJ pripravljala na Balkanski kros. Ta bo letos aprila v Beogradu. Hudetova je kandidatka za državno reprezentanco.

Zvezni kapetan za mladince in mladinke v namiznem tenisu je pozval v zvezo mladinsko šolo, ki bo od 15.-30. januarja v Senti (Vojvodina); tudi mladinko Ireno Mikec iz novomeškega Partizana, ki je kandidatka za državno mladinsko reprezentanco. Reprezentanca ima letos pred seboj nekaj zelo važnih mednarodnih dvobojev, razen tega pa tudi evropsko mladinsko prvenstvo; ki bo 12.-14. julija na Bledu.

Odbojkarji in odbojkarice novomeškega Partizana, ki so bili lani drugi v republiški ligi, še niso pričeli trenirati v telovadnici. Bolj marljiv so košarkarji, ki že redno trenirajo; najbolj pa dvigalci uteži, ki se pripravljajo na priateljski dvoboj z mladinsko ekipo državnega prvaka ZTAK Ljubljana. Med marljivje smemo šteti tudi igralce namiznega tenisa in nekatere atlete, ki redno trenirajo.

V upravljanju novomeškega Partizana smo zvedeli, da se orodni telovadci in telovadke pripravljajo na tradicionalni priateljski dvoboj mestnih reprezentance Karlovca in Novega mesta, ki bo 24. februarja v Novem mestu. Dvoboj bo letos zelo zanimiv, ker bo novomeška ekipa okrepjena z nekaterimi novimi telovadci; zato ljubitelje orodne telovadbe nanj že sedaj opozarjamo.

SPLOŠNA PLOVBA

PIRAN pozdravlja prebivalstvo Dolenjske in se priporoča!

»E T O L«

tovarna esenc in eteričnih olj - CELJE priporoča esence za alkoholne in brezalkoholne pijače, arome za bonbone, živilske barve in parf. olja!

PIONIR zmagal v Kočevju

Marsikdo se sedaj bavi s to ali ono panogo in toliko, kolikor se mu »ljubi«. In če se izkaže, da je talent, da bi lahko dosegel pomembne rezultate, zastopal svojo šolo, društvo, mesto, okraj ali še kaj več - ga vse to ne zanima. Zakaj bi se trudil? Raje gleda in občuduje druge, ki »garajo«, da bi dosegli uspeh in dober rezultat.

Ta lagodnost (ne vem, kako naj bi to točno imenoval), je pri nekaterih plasteh mladine že precej pogostna. To je »bolezni«, ki z zdravstvenega stališča ni nevarna, pač pa s športnega. Če se bo preveč razširila in če je ne bomo znali pravčasno zatreti, se lahko zgodijo, da nam marsikateri talent propade. In kakšen bo potem naš množični šport, če mladina ne bo imela vzornikov v Cerarju, Silbarju, Danevu, Farmi, Zirovniku itd. Kdo jo bo navduševal za šport? Koga bo posnemal?

DVE ZGODBI

Fant je kradoma zapustil hišo. To ni bilo težko. Oče je, utrujen od dela, po kosilu malo zadremal, a mati je posprav-

V nedeljo je novomeški Pionir gostoval na novem štiristeznem kegljišču, ki je bil pred kratkim dograjen v Kočevju. Pomnil se je z ekipo Kočevja v disciplini 8 x 200 lučjev. Domačini kegljajo šele dva meseca, vendar so nekateri njihovi igralci že zelo napredovali. Kočevje ima preko dve sto aktivnih kegljačev, pa tudi kegljišče je zasledeno vsak dan od dveh do polnoči. Iz te množice kegljačev bodo že prihodnje leto sestavili zelo močno ekipo. To je bilo prvo srečanje novomeških in kočevskih kegljačev.

Prva dva tekmovalca Filipič in Hren sta prinesla Pionirju vodstvo za 90 kegljev. Sajevec in Vuksinič sta kljub slabim rezultatom povečala razliko na 111 kegljev. V tretji seriji sta Juntez in Legiša z dobrima rezultatom povečala razliko še za 48 kegljev. Posebno je treba pohvaliti Junteza, ki je dosegel 806 kegljev. Kot zadnji so nastopili najboljši tekmovalci Vesel in Mrzлак za Pionirja in Vidmar in Henigman za Kočevje. Do zadnjih 50 lučjev so

bili vsi štirje tekmovalci izenačeni, šele nato sta oba Pionirjevca potegnila in premagala nasprotnike skoraj za sto kegljev. Mrzлак je dosegel tudi najboljši rezultat dvoboja - 834 kegljev. Vesel pa 805.

Rezultati: PIONIR 6196 (Filipič 760, Hren 767, Sajevec 732, Vuksinič 715, Juntez 806, Legiša 777, Vesel 805 in Mrzлак 834);

Štiristezno kegljišče v Kočevju

V okviru proslav 20-letnice ljudske vstaje so v Kočevju izročili svojemu namenu štiristezno kegljišče, ki je bilo zgrajeno lani ob pomoči delovnih kolektivov in drugih ter s prostovoljnim delom članov Kegliškega kluba Kočevje. Strokovnjaki so uvrstili kočevsko kegljišče v prvorazredno kegljišča.

KOČEVJE 5944 (Kočevar 704, Tušar 737, Oražem 722, Držek 704, Ščep 750, Držek II 783, Vidmar 768 in Henigman 774).

Nato sta ekipi odigrali še dve borbeni igri. V obeh je zmagal Pionir (335 : 305 in 307 : 239). Rezultat je nižji zato, ker sta obe ekipi igrali z osmimi tekmovalci. (en)

Prilave za Jugoslovanske pionirske igre v Vidmu-Krškem

10. januarja so se v Vidmu-Krškem sestali predstavniki občinske Zveze prijateljev mladine, občinske Zveze za telesno vzgojo in športnih organizacij. Na posvetovanju so se dogovorili o pripravah na letošnje Jugoslovanske pionirske igre. Izvolili so tudi poseben odbor, ki bo vodil akcijo. Njegova glavna naloga je bila, zbrati do 15. januarja prijave pionirskih odredov in ostalih aktivov, ki se nameravajo vključiti v akcijo in poskrbeti, da bo vsaka

organizacija sestavila svoj delovni program in ga do 20. januarja predložila občinski zvezi DPM. Na osnovi teh programov bo odbor sestavil enoten občinski delovni program. Za pionirje naj bi odbor organiziral smučarski tečaj na Bohorju. Odbor mora čimprej organizirati evidenco o zdravstvenem stanju otrok in telesni vzgoji ter si prizadevati, da se bodo v akcijo množično vključili tudi otroci. D. K.

Pretekli mesec je bila v Sindikalnem domu v Novem mestu letna skupščina okrajne zveze Društev prijateljev mladine. Razpravljali so predvsem o povečani skrbi za varstvo šolskih in predšolskih otrok. V okraju je še vedno dosti takih otrok, ki so v času, ko so njihovi starši zaposleni, brez vsakega varstva. Ponekod je v eni družini celo po več otrok, ki si morajo sami gospodinjiti. To je tudi vzrok, da se dostikrat zgodijo nesreče, ko neprevidni starši puščajo otrokom vžgalice, nože ali druge reči, s katerimi se v igri lahko poškodujejo. Ko se mati vrne z dela, se otrokom ne more posvetiti tako, kot bi bilo treba. Otroci tudi nimajo nikogar, ki bi jim svetoval pri učenju, dostikrat pa morajo paziti še na mlajše bratce ali sestrice.

Potrebno bi bilo že letos začeti z gradnjo pionirskih domov, kjer bi imeli otroci v času, ko so starši zaposleni, vso oskrbo, vzgojitelji pa bi jim pomagali pri učenju. Tu bi se otroci lahko udeleževali v raznih krožkih. Ugotoviti je treba, kje so taki domovi najbolj potrebni. Na skupščini je bil sprejet predlog, naj bi v okrajnem merilu organizirali posvetovanje o problemih varstva in varstvenih ustanov, o tem pa bi morali razpravljati tudi na zborih volivcev, v gospodarskih organizacijah in povsod, kjer so zainteresirani za bodoči kader. Dosedanje otroške ustanove bi morale opustiti staro obliko varstva od osme do trinajste ure ali od sedme do dvanajste, ker zaposlenim staršem ne ustreza. V novih stanovanjskih blokih bi morali nujno predvideti prostor za otroke, kjer

bi stanovanjske skupnosti organizirale varstvo. Vse te in še mnogo drugih problemov bodo morala analizirati društva prijateljev mladine ter jih reševati z ostalimi organizacijami.

Razen tega pa bi morali rešiti tudi vprašanje varstva otrok med počitnicami. Takrat, ko so zaprte šole, telovadnice in šolska igrišča, so zaprti tudi televizorji, v omarah so zaklenjene žoge in igrače, ki bi jih otroci lahko tudi v počitnicah uporabljali (seveda ne brez nadzorstva!).

POVEČANA SKRB OTROŠKEMU VARSTVU

»Blizu mesta je lesena baraka. V njej prebiva mati s petimi otroki in pri 27.000 din mesečnega dohodka. Pred kratkim, ko je deževalo, so se morali pokriti s platnom, da ni curjalo nanje...« Je povedala tovarišica, članica DPM. Obmolnili smo in vse nas je zmrznilo. Ali je prav, da o tem le govorimo in pišemo? Je prav, da zmeraj znova navajamo ta primer? Ali ne bomo nekoč prav od teh otrok zahtevali, da bodo koristni družbi? Nas ne bo sram zahtevati tega, če jim ne bomo dali sončne in zdrave mladosti?

Pereče vprašanje so pri nas tudi vzgojne svetovalnice. Ze pri majhnem otroku moramo imeti posluš za to, da ugotovimo, s čim se najraje ukvarja. Ko to doženemo, nam ne bo

težko pomagati mu v tej smeri. Prav bi bilo, da bi spoznali, kaj ga veseli in otroka že zgodaj navdušili za ta ali oni poklic. Tako se bo kasneje laže odločil zanj.

Starši so dostikrat v zadregi, kako odpraviti otrokovo trmo, nezainteresiranost, površnost. Ne vedo, kako bi mu pomagali v njegovih težnjah, skrbih, razdvojenosti... Vzgojne svetovalnice bi takim staršem kaj lahko pomagale z njihovim nasvetom. Prav tako lahko staršem pri vzgoji svojih otrok veliko pomaga revija OTROK IN DRUZINA. Člani Društev prijateljev mladine, spoznajte starše s tem koristnim branjem! Tu bodo v preprosti in zanimivi obliki našli nasvete najboljših vzgojiteljev in tako jim bo laže razumeti malčka, ki je komaj shodil, pa tudi otroka, ki že prehaja v puberteto. Naj ta revija postane učbenik za starše!

To in še marsikaj so se pomenili člani zveze društev prijateljev mladine na svoji skupščini. Velik je bil obračun njihovega dela, za naprej pa jih čaka še podvojeno število nalog. Priprani smo lahko, da jim bodo kos, kajti vodi jih želja, dati mladini vse, kar je najlepšega.

Ob koncu zasedanja so člani sprejeli nov statut ter izvolili plenum in predsedstvo. Na predlog občinskih zvez DPM so bili odlikovani dolgoletni in najaktivnejši člani društev: Mira Mohar iz Sevnice, Vera Gorenc iz Mokronoga, Ljubinka Smrečnik iz Smihela, Terezija Pirc iz Leskovca pri Krškem ter Heda Mikolavčič iz Vidma-Krškega. Pismeno priznanje je dobila tudi občinska zveza DPM Videm-Krško. -db

